

Računalniški dnevi še v Posavju

iz govora Božena Ostrovršnik — Okrogla miza

KRŠKO — Tudi Posavci se vse bolj zavedajo, da se brez ustrezne informacijske tehnologije ne bodo mogli uspešno vključiti v mednarodno celitev dela. To potrjuje tudi okrogla miza, ki so jo pripravili v Krškem v torek, 23. aprila, po otvoritvi »Računalniških dnevov Posavja«.

Že torek je privabil v telovadnico OŠ Jurij Dalmatin v Krškem zelo veliko mladih, ki so oblegali predsem male računalnike, medtem ko so starejši obiskovalci, med njimi številni gospodarstveniki in obrtniki, bolj zanimali za ponudbo Iskre Delte. V torek so bila odprta vrata tudi za ogled uporabe računalnikov v GG Brežice in v Regulatorju Brežice, v sredo pa za predstavitev računalniško vodene porabe električne energije v tozdu Energetika Tovarne Djuro Salaj Krško.

»Stojimo pred izbiro: ali se bomo vključili v svetovni razvoj, ali pa bomo capljali zadaj in vedno bolj zaostajali. Če se bomo odločili za prvo možnost, potem bomo s pametnim uvajanjem računalnikov lahko naredili mnogo več, z našimi izdelki pa bomo lahko bolj enakopravno sodelovali na mednarodnem trgu. Naposled je eden naših ciljev tudi humanizacija dela«, je poudarila podpredsednica RK SZDL Božena Ostrovršnik ob torkovi otvoritvi Računalniških dnevov Posavja. Sicer pa je iz samega programa prireditve, ki poteka od 23. do 25. aprila, razvidno, da računalništvo v posavskem združenem delu ni niti novost, niti redkost. Take prireditve pa morajo biti nadaljnji izzivi strokovnjakom, vodilnim in vodstvenim delavcem različnih strok in področij združenega dela, da bi tudi s pomočjo računalništva našo družbeno produktivnost dvignili na višjo raven.

P. PERC

PRVEGA MAJA NA DEBENEC

DEBENEC — Trebanjski sindikalni delavci ob 40. obletnici osvoboditve obljublajo še posebno slovesno tradicionalno prvomajsko srečanje delavcev na Debencu.

Na hribu nad Mirno se bodo že v zgodnjih jutranjih urah zbirali Trebanjci, kjer bo osrednja občinska prvomajska proslava. Na njej bodo podelili letošnje srebrne znake sindikata, slavnostni govornik pa bo sekretar republiškega sindikalnega sveta Lojze Fortuna. Potem bo kulturni program, kasneje pa se bodo pomerili lokostrelci, srečali se bodo taborniki ipd. Po proslavi bo na jasi pred kočjo tovariško srečanje, kjer bo igral tudi narodnozabavni ansambl. Seveda bo poskrbljeno tudi za jedačo in pijačo. Ob 1. maju in srečanju delavcev na Debencu bodo v Trebnjem izdali posebno spominsko značko. Občinski svet Zveze sindikatov vabi vse delavce, da se udeležijo srečanja!

Renault za zmerno sodelovanje

S torkove tiskovne konference o rezultatih obiska delegacije IMV v Parizu

NOVO MESTO — Čeprav delegacija IMV v razgovorih v Parizu pri svojem francoskem partnerju Renaultu v času od 17. do 18. aprila prav gotovo ni dosegla vsega, kar si je želela, je vendarle dosegla nek določen uspeh. Pokazalo se je, da je Renault zainteresiran za nadaljnje sodelovanje, da bo po vsej devizna bilanca deloma zravnana in da ima IMV proste roke pri povezovanju z domačimi in tujimi delovnimi organizacijami.

Kakor je znano, so potekali razgovori med IMV in Renaultom že marca. Partnerja sta sklenila, da bosta skušala dolgoročno upoštevati vse pogodbene obveznosti, ugotovila sta da je neuravnotežena devizna bilanca glavni izvir problemov in sprejela sklep, da je treba izdelati oceno maksimalnih možnosti proizvodnje v Novem mestu. Tedaj je bilo tudi dogovorjeno, da bo naslednji sestanek aprila v Parizu.

Na osnovi teh zaključkov sta IMV in Smelt izdelala model bodočega

sodelovanja. Proizvodnja naj bi se povečala na 60 tisoč vozil, devizna bilanca bi morala biti uravnovešana in doseči bi bilo potrebno delno spremembo cen. Vse to se je nanašalo na tekoče poslovanje in nikakor ni pomenilo, da bo Renault pokrival kakršnekoli izgube iz prejšnjega obdobja.

Renaultovi možje, ki so pokazali veliko mero pripravljenosti za sodelovanje, so dali jasno vedeti, do kje bodo pristajali na spremembo. Renault je pripravljen sprejeti razmerje v devizni bilanci, tako da je IMV dosegel nekako polovico tistega kar je zahteval. Hkrati je pripravil tudi na delno spremembo cen izdelkov, ki bi jih IMV prodal na tretjih trgih, vendar pa

vztraja pri takih količinah odkupljenih katre, kakršne so bile dogovorjene oktobra lani, kar pomeni, da bo odkupil letos 30.000 vozil. To pomeni, da bo moral IMV ostati na ravni dosežanja proizvodnje, če je ne bo moral zaradi neizravnane devizne bilance celo zmanjšati. Kot pa sta dejala predsednik KPO IMV Marjan Anžur in član tega telesa Anton Kuhar na tiskovni konferenci 23. aprila v Novem mestu, bo zato potrebno tembolj iskati povezave z domačo in tudi tujo sorodno industrijo. Razgovori so v tej smeri že pripravljani.

J. SIMČIČ

METLIŠKA BRIGADA NA POHORJE

METLIKA — Metliška brigada »Janko Brodarič« se bo letos udeležila MDA Kobansko. Brigadirji iz te belokranjske občine bodo od 21. julija do 10. avgusta delali v Bistrici na Pohorju, kjer bodo brigadirji iz vse Slovenije gradili telefonsko omrežje, vodovod in urejali pašnike. Brigadirsko naselje bo v tamkajšnji osnovni šoli, brigadirji pa bodo imeli na voljo tudi telovadnico. Prijave za metliško brigado sprejemajo na OK ZSMS.

SPOROČILO BRALCEM

Prihodnja številka Dolenjskega lista bo izšla 9. maja.

Uredništvo DL

DVAKRAT ZLATO ZA BREŽICE

BREŽICE — Na današnji republiški prvomajski slovesnosti v Ljubljani bosta prejela zlato Zveze sindikatov Slovenije dolgoletna prizadevna sindikalna delavca Angelca Jaklič iz Jutranjinega tozda Orlica in Brežicah in osnovna organizacija zveze sindikatov iz Tovarne pohišstva Brežice.

1. MAJA NA JAVOROVICO

ŠENTJERNEJ — 1. maja ob 11. uri bo na partizanski Javorovici tradicionalna prvomajska svečanost ob 41-letnici zadnjega boja 4. bataljona Cankarjeve brigade, posvečena pa bo tudi 40-letnici zmage in krajevemu prazniku Šentjernej. Na Javorovico bodo ta dan prišli mladi v več pohodnih enotah, kulturni program pa bodo izvedli Šentjernejčani. Pel bo tudi Šentjernejski oktet. Na proslavo so poleg borcev in aktivistov vabljene tudi sorodniki padlih ter mladina in krajanje.

Tisoči so pozdravili štafeto

V vseh večjih krajih Dolenjske, Kočevskega in Posavja so preteklo nedeljo in ponedeljek pripravili pestre kulturne programe ob sprejemu zvezne štafete

DOLENJSKA, POSAVJE, KOČEVSKO — Preteklo nedeljo in ponedeljek so si štafeto palico podajali iz rok v roke dolenski, kočevski in posavski mladinci, na prireditvah v vseh večjih krajih, kjer se je štafeta ustavila, pa so pripravili tudi pestre kulturne programe. Na poti po naših krajih je palico, simbol bratstva in enotnosti, pozdravilo na tisoče ljudi, mladi pa so, tako kot že vrsto let doslej, obljubili, da bodo hodili po poti svojega vzornika, tovariša Tita.

V naši regiji so prvi sprejeli zvezno štafeto trebanjski mladinci na Pečicah, v Trebnju, kjer je bila osrednja občinska proslava, pa jo je prinesla Mojca Vovk. Na Biču so štafeto predali grosupeljskim mladincem, Kočevci so prevzeli štafeto palico iz rok Ribničanov, potem pa so jo v Starem trgu predali Črnomalčcem, na osrednji prireditveni prostor v Jurjevanjsko drago pa jo je prinesel radar Vitomir Mrzljak. Poleg zvezne so v Črnomlju pozdravili tudi lokalno štafeto, ki je obiskala vse osnovne organizacije mladine v občini. V Gradu so iz rok Črnomalčev palico sprejeli Metličani, ki so, tako kot sosedi, pripravili

prirčen kulturni program, na Gorjuri pa jo predali mladincem iz Črnomajške občine, Semičanom, ki so jo v Dolenjskih Toplicah izročili Novo-meščanom.

V Kočevju je na sprejemu štafete govoril predsednik občinske skupščine Jože Novak. Štafeto palico je ob spremstvu zastavonoš in športnikov prinesel najboljši športnik minulega leta Gregor Komac. Sprejema se je udeležilo preko tisoč ljudi.

J. P.

JUTRI POČASTITEV DNEVA OF IN PRAZNIKA DELA

BREŽICE — Na jutrišnji osrednji slovesnosti, ki bo ob 19. uri v Domu JLA, bodo nastopali: Moški pevski zbor in Tamburaški orkester PD Oton Župančič iz Artič ter dijaki Srednje šole Brežice. Ob tej priložnosti bodo podeljevali priznanja OF in srebrne znake Zveze sindikatov.

VREME

Ob koncu tedna bo prevladovalo nestalno vreme. Občasno bodo padavine.

Zlato za Pionir

SGP Pionir TOZD MKI dobil zlato plaketo kvalitete na sejmu v Gornji Radgoni za instrument PNM-10

NOVO MESTO — Na letošnjem jugoslovanskem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov z mednarodno udeležbo, ki je bil v začetku aprila v Gornji Radgoni, se je predstavil tudi SGP Pionir. Novo mesto. Pionirjev TOZD MKI se je s sejma vrnil z zlato plaketo kvalitete, ki jo je prejel za merilni instrument za merjenje statičnega tlaka v hidravličnih napravah (PNM-10).

PNM-10 je nastal iz potrebe, da lahko na terenu ugotavljajo napake in okvare na gradbeni mehanizaciji in drugih strojih s hidravliko, kar bistveno zmanjšuje škodo in stroške, ki jih povzročijo vsaka ustavitve stroja. Instrument je rezultat razmišljanja in dela 6-članskega strokovnega tima v tozdu MKI (v sestavi: Toni Sečen, Ivan Hočevar, Peter Bračko, Janko Hrovat, Milan Kapetan, Jože Gričar), ki je začel pred dvema letoma na pobudo direktorja tozda Marjana Zupanca. Začeti so morali z načrti, nato pa vse do izdelave instrumenta v svojih obratih. Gre dejansko za inovacijo, čeprav v tujini že poznajo podobne aparate, v Jugoslaviji pa je Pionirjev izdelek prvi te vrste.

Strokovna skupina z delom nadaljuje. Doslej je dala iz rok še dva tovrstna instrumenta. PNM-30 je precej večji od PNM-10, uporablja se za preizkus hidravličnih sestavin, za preizkus tesnosti, merjenje tlakov itd., do gradbišča in okvarjenega stroja pa se da pripeljati s servisnim vozilom. PNM-40 je merilna miza za preizkus in kontrolo hidravličnih sestavin, ki jo imajo v delavnici. Razvoj načrtujejo tako, da bi v ta namen lahko uporabili elektriko. V vsem so prvi v Jugoslaviji, naprave pa izdelujejo po naročilu. Ni nepomembno, da jih naredijo v glavnem iz domačih materialov.

V tozdu MKI celo razmišljajo, da bi v okviru Pionirja ustanovili oddelek za reguliranje hidravličnih naprav, ki bi seveda ne služili samo Pionirju, ampak tudi drugim uporabnikom v Jugoslaviji.

Z. L.—D.

Čestitamo za dan OF in 1. maj!

USMERJENO IZOBRAŽEVANJE IN ZDRUŽENO DELO — To vez so želeli simbolično prikazati v krški občini tudi z izborom nosilcev in spremljevalcev štafete palice. Pred Celulozo jo je prinesel Edi Straus (Solski center), sprejeli pa so jo mladinci iz tozdvov tovarne »Djuro Salaj« Helena Vrčko, Darja Grobovšek, Miran Rudan in Zoran Pflajfar. Helena (na sliki levo med častno stražo) je prebrala vsebino častna. (Foto: P. Perc)

KULTURNO NEPREBUJENI?

Če je kultura odraz prebujenih interesov, kot smo slišali na ponedeljkovi razpravi v Novem mestu, potem je treba vsaj za novomeško občino ugotoviti, da ti interesi še kar naprej množično spijo. Tako imenovano kulturno ozavešanje poteka prepočasno, kar velja še posebej za delovne organizacije. Čeprav deluje v delovnih kolektivih že nad 70 kulturnih animatorjev, še ni vidnejših znamenj, razen v nekaterih večjih tovarnah, da bi kultura postala delavcem tako potrebna kot kruh. Vsi dosedanja napori sindikatov, SZDL, ZK in drugih dejavnikov, da o kulturnih ne govorimo, so rodili malo sadov. Zato nikakor ni naključje, da je kulturo vneslo v svoje samoupravne akte le okoli 80 tozdvov v novomeški občini in le izjema so tisti, ki so te potrebe ovrednotili in dajajo zanje denar. Seveda je povedano le izvir iz problematike, ki je razvnela razpravljalce v Novem mestu, kjer je bil sicer poglavitni namen izmeriti temperaturo stanju v kulturi v novomeški občini pred majskim kulturnim plenumom CK ZKS. A če je že beseda o tem, koliko je za prenike v kulturi naredila ZK, je treba reči, da ne dovolj. Celotna občinska komite je o tej dejavnosti tako malokrat razpravjal, da štejejo tiste njegove seje o kulturi že kar za zgodovinske.

I. ZORAN

ŠTAFETO V METLIKO PRINESLI KOLESARJI — V Metliki so sprejem zvezne štafete združili s prireditvijo pod naslovom »V pričakovanju maja«, na kateri so se predstavili skoraj vsi, ki v kulturnem življenju v občini kaj pomenijo. Na osrednji prireditveni prostor na Puigartu, kjer se je zbralo okrog tisoč ljudi, jo je v spremstvu kolesarjev metliškega kolesarskega društva prinesel njihov trener Julij Nemanic ter jo izročil predsedniku metliške mladine Matjažu Rusu. Sporočilo je prebrala Marina Janja, proti Suhorju pa so palico ponese tamkajšnji rokometašec. Poleg zvezne so v Gradu, Metliki in na Suhorju pozdravili še okrog 40 lokalnih štafet. (Foto: M. Bezek)

Družbeno varstvo v Kostaku?

Družbeni pravobranilec samoupravljanja: nastale so bistvene motnje v samoupravnih odnosih, huje pa je oškodovan tudi širši družbeni interes

KRŠKO — V Komunalnem stavbnem podjetju Kostak v Krškem ni uspelo v zakonskem roku urediti svoje organiziranosti ter uskladiti samoupravne akte, o čemer smo močno podvomili tudi mi, ko smo tedaj objavili članek »Konec zimskega spanja komunale.« Nanj se je oglasil sedajni vršilec dolžnosti direktor Branimir Vodopivec, ki je potrdil naše navedbe, dodal pa je, da ima nemalo »zaslug« za neurejene razmere dotedanjemu direktoru.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Krško Dušan Dornik pa je te dni predlagal skupščini občine Krško, naj sprejme ukrep družbenega varstva za Kostak za eno leto, kajti nastale so bistvene motnje v samoupravnih odnosih, ugotovil pa je tudi, da so huje oškodovani družbeni interesi. Zato je še predlagal, naj se odstavi vršilec dolžnosti individualnega poslovnodnega organa Branimir Vodopivec, razpusti delavski svet DO, začasno omeji uresničevanje samoupravnih pravic delavcev glede odločanja v disciplinskih postopkih na prvi in drugi stopnji. Začasno naj bi omejili uresničevanje samoupravnih pravic delavcev glede sprejemanja novih delavcev v delovno razmerje in razporejanja delavcev na dela in naloge, predlagal je imenovanje začasnega organa, ki bi moral vsak mesec poročati o svojem delu in o stanju samoupravnih odnosov občinskem izvršnem svetu.

Ker vršilec dolžnosti IPO Kostaka ni poskrbel za pravočasno pripravo in predložitev predloga letnega plana delavskemu svetu, so bile bistveno kršene samoupravne pravice delavcev. V delovni organizaciji niso pravočasno sprejeli plana za leto, podobno se je zgodilo že lani in predlani.

Občinski komite za družbeno planiranje in razvoj gospodarstva je ugotovil po zaključku poslovnega leta 1983, da delovna organizacija ne oblikuje po

zaključnem računu nobenih sredstev za poslovni sklad. Zato je aprila lani naložil Kostaku izdelavo programa, po katerem naj bi odpravili motnje, ki so povzročile nastale razmere. To zahtevuje v celoti podprt tudi izvršni svet. Predsanacijskega programa v Kostaku niso sprejeli. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je oktobra lani sklical sejo delavskega sveta DO in zahteval od njega, da razpravlja o programu ukrepov za odstranitev vzrokov za izgubo v prvem polletju 1984, oziroma vzrokov za motnje, nastale v poslovanju. Hkrati je dal pobudo, da delavski svet prične postopek za dopolnitev samoupravnega splošnega akta. Rok je bil 3 mesece, pobude pa v Kostaku v tem času niso uresničili.

Služba družbenega knjigovodstva podružnica Krško je ob pregledu finančnega poslovanja Kostaka novembra in decembra lani ugotovila vrsto nepravilnosti. Po izjavi vodilnih delavcev so te nepravilnosti v glavnem odpravili, nasprotno pa trdi pravobranilec samoupravljanja.

Delavski svet je v preteklosti sprejel vrsto nezakonitih sklepov, katerih IPO ni ocenil kot sporne in ni preprečil njihovega izvajanja, torej ni postal v skladu z zakonom. V Kostaku delavski svet tudi ni bil pravno veljavno izvoljen, saj bi moral šteti po določenih članih; v statutu ni opredeljeno število delegatov uporabnikov in predstavnikov družbenopolitične skupnosti. Glede na trenutno težaven gospodarski položaj Kostaka kaže omeniti tudi odgovornost delavskega sveta, ki ni sprejel predsanacijskega programa in ker je zavrnil prerezporočitev delovnega časa v delovni enoti Gradbeništvo, čeprav je po zakonu obvezujoča.

P. PERC

RAJE BERO HRVATSKI ČASOPIS

OSILNICA — Trgovina v Osilnici prodaja tudi časopise. Zvedeli smo, da hrvaškega Novoga lista z Reke dobi in prodajo na dan 35 izvodov, slovenskega ljubljanskega Dnevnika pa dobe le tri izvide in še teh pogosto ne morejo prodati. Vzrok je preprost: Novi list poroča o teh krajih — predvsem o hrvaški strani pa tudi o slovenski — več kot Dnevnik.

Zlati časi so preteklost

V Opekarni Zalog so do nedavnega opeko delili po predplačilih, zdaj jo morajo že ponujati

ZALOG — V Opekarni Zalog, ki ima 60 zaposlenih, so se razmere v zadnjih letih povsem obrnile. Čeprav so lani še izkazali donosno poslovanje (predvsem po zaslugi stranskih dejavnosti), je kolektiv v skrbeh za prihodnost. Oprema je zastarela in dotrajana, povpraševanja po opeki vse manjše.

V zadnjih desetih letih je bilo v Sloveniji zaprtih že mnogo opekarn. Bo moral tudi Zalog po tej poti? Čeprav ima dolgoletno tradicijo, postuje ob železniškem tiru, ima dovolj kakovostne glinice in je v regiji ob nekaj zaprtih opekarnah še potrebna, ima tudi niz slabih točk. Na prvem mestu je tehnološka zastarelost in dotrajano opremo. Električni in mazutni predstavlja v ceni proizvoda že več kot 70 odst. stroškov. V Zalogu imajo slabo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, ki so večinoma že starejši. Srečujejo se še z mnogimi primeri poklicnih obolenj in invalidnosti. Očitno pa se pozna tudi 30-odstotni padec gradbene dejavnosti nasploh.

Predsanacijski program, ki je že nared, zahteva 40-milijonsko naložbo. Gre za razširitev sušilnice, s čimer bi zmanjšali porabo energije, dosegli večjo zmogljivost, ob povečani proizvodnji pa bi hkrati zmanjšali sobotne in nedeljske nadure. Stroški za sušilnico bi znašali okrog 20 milijonov dinarjev, izračunali pa so, da bi že po enem letu obratovanja prihranili najmanj 11 milijonov dinarjev. Potrebna je zamenjava dotrajane opreme in nakup dveh vilicarjev za dovažanje in odvažanje opeke.

Kolektiv opekarne se nikakor ne brani povezav in sodelovanja z delovnimi organizacijami v občini ali

● Da bi se izognili rdečim številkam, so v zaloški opekarni vpeljali več dodatnih dejavnosti, med katerimi je ena v ilegali, morda pa okolju celo nevarna. Sežigajo Petrolovo odpadke iz vse Slovenije, čeprav za tako delo niso ne tehnološko in ne po predpisih opremljeni. Odpadki pa se nabirajo, preden gredo v peč, in Krka je zraven! Nič hudega slutec, je prostodušno in odkrito o tem pravilnik direktor opekarne na seji novomeškega izvršnega sveta, ko so obravnavali položaja opekarne. Doživel pa je nepričakovano reakcijo. »Tako, še danes to proizvodnjo ustavite! Inšpekcijske službe naj pregledajo stanje in pripravijo poročilo. Če je vse v redu, je potrebno dejavnost legalizirati skladno s predpisi, ne moremo pa tvegati, da bi prišlo do podobnega primera kakor na Krupi!« je bil sklep.

drugod, širša družbena skupnost pa bi se morala s kolektivom vred odločiti ali je opekarnstvo še interesantno v dolgoročnem razvojnem programu občine ali pa bi bilo smotrnejše proizvodnjo preusmeriti. Nedavno imenovana strokovna komisija bo do 15. maja pripravila predlog dolgoročne usmeritve.

R. BAČER

Dolenjska zapostavljena

Predsedstvo OK ZSMS Novo mesto o osnutku dolgoročnega plana Slovenije do leta 2000

NOVO MESTO — Pred kratkim je predsedstvo novomeške občinske konference ZSMS obravnavalo osnutek dolgoročnega plana Slovenije za obdobje 1986 — 2000, še posebej pa možnosti razvoja novomeške občine in dolenjske regije. Mladi so imeli na osnutek precej pripomb.

Po njihovem mnenju bi moral osnutek plana natančneje opredeliti prestrukturiranje gospodarstva. Republiški zavod za planiranje bi moral izdelati rast družbenega proizvoda po regijah, saj je pri zdajšnjem planiranju med regijami velik razkorak. Ne zdi se jim verjetno, da po letu 1990 v Sloveniji ne bo več nerazvitih delov. Če naj bi bilo tako, so menili mladi, bi morala taka območja do tega leta dobiti večjo družbeno pomoč, kar pa verjetno ne bo možno. Na področju infrastrukture regija zaostaja oz. so cilji zanjo slabo postavljeni. Tako je predvidena elektrifikacija železnice samo do Tre-

Metliški gasilci med najuspešnejšimi

Plodno delo metliške občinske gasilske zveze

METLIKA — V zadnjih treh desetletjih, odkar obstaja metliška občinska gasilska zveza, so v občini pri razvoju gasilstva naredili velik korak. V zadnjem poldrugem desetletju so obnovili oz. razširili skoraj vse od 18 gasilskih domov, nakupili veliko sodobne opreme, čeprav te še vedno ni dovolj, ter pomladili gasilske vrste.

Kot so na nedavnem občnem zboru poudarili gasilci, so društva tehnično še vedno preslabo opremljena, prispevek, ki ga dajejo v požarni sklad, je premajhen, pri izdelavo požarnih programov pa pade preveliko breme le na društva, medtem ko krajevna skupnost največkrat stoji ob strani. Več bi morali narediti tudi v okviru akcije »100 tisoč preventivnih pregledov na leto.« Pravilansko leto pa je bili v metliški občini po številu požarov

● Ob 30. obletnici metliške občinske gasilske zveze sta Džordže Radovič, predsednik zveze, in Silvester Mihelčič, njen tajnik, prejela zvezna gasilska odlikovanja 2. stopnje, prof. Jože dular pa za prispevek k razvoju gasilstva in Slovenskega gasilskega ožetivnega društva asilske odlikovanje 1. stopnje ter priznanje Gasilskega društva Metlika Pobratena ozaljska gasilska zveza pa je podelila srebrne gasilske zveze Martinu Črnuglju, Džordžetu Radoviču, Antonu Vrančičarju, Jožetu Pirkoviču in Janku ki.

rekordno. Gasilci so morali pohiteti na pomoč petnajstkrat, skupna škoda je znašala 30 milijonov dinarjev, največja pa je bila pri požaru telovadnice.

Vendar pa je to le pešiča problemov ob mnogih uspehih, ki so jih dosegli metliški gasilci tako v okviru metliške gasilske zveze kot v povezavi s pobratenimi in sosednjimi gasilskimi zvezami. Anton Koren, podpredsednik Gasilske zveze Slovenije, je pohvalil metliško zvezo kot najboljšo v republiki, kar pa se tiče požarov, je dejal, da bi jih bilo nedvomno še več, če ne bi okrog 1500 članov GD ter 300 pionirjev in mladincev v občini bdelo nad požarno varnostjo.

B. M.

ŽELEZNICA VABI

NOVO MESTO — Železniško gospodarstvo ima srednješolski center, v okviru katerega je srednja železniška šola v Ljubljani.

Slednja ima te vzgojnoizobraževalne programe: elektroenergetika, kovinarstvo — strojništvo in transport. Med najbolj iskane poklice na železnici spadajo: strojevodja, prometno transportni tehnik, sprevodnik. Vsi učenci, ki se vpišejo na železniško srednjo šolo, dobijo kadrovske stipendije in imajo možnost stanovanja v domu za učence, ki jim nudi popolno oskrbo. V skladu s svojimi željami in potrebami delovne organizacije lahko učenci nadaljujejo študij na višji in visoki šoli za elektrotehniko, strojništvo ali promet in transport. Na železniški srednji šoli so še prosta vpisna mesta za vse smeri izobraževanja, zato imajo učenci, ki bi jih veselilo delo na železnici, še možnost preusmeritve. Učenci, ki uspešno zaključijo šolanje, imajo zagotovljeno zaposlitev na dolenjski progi.

NAŠA ANKETA

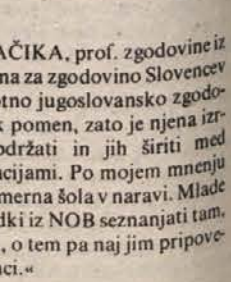
OF z dostojno naslednico

27. aprila 1941 je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je združila široke množice v borbi proti tujemu okupatorju in domačim sovražnikom, v borbi za svobodo. Kako je s tradicijami te za slovenski narod, njegov obstoj in svobodo izredno pomembne organizacije? Jih ohranjamo oz. razvijamo ali smo jih morda preveč potisnili v pozabo? V naši današnji anketi smo poskušali dobiti odgovore na takšna vprašanja. Kaže, da sicer dajemo veliko poudarka ohranjanju in razvijanju tradicij OF in NOB, vendar predvsem preko zunanjih manifestacij, prireditve, manj pa poudarjamo vsebino. Morali bi bolj oživljati tedanjega duha sodelovanja, tovarištva, delavnosti, poštenosti itd. Če bi ga, bi se v naši družbi marsikaj spremenilo, smo zvedeli. Sicer pa — preberite odgovore.

TOMO BARTELJ, višji knjižničar iz Novega mesta: »Izročila in tradicije OF in NOB naj ostanejo, način prenašanja pa je potrebno spremeniti, najti nove oblike. Kurirčkova pošta in druge prireditve postajajo stereotipne. Mladi, ki preko svojih glasil napadajo borce in iščejo pri njih le napake in zmotne, ravnavajo narobe. Marsikaj se je res zgodilo, vendar so borci najbolj ponosni na tovarištvo, poštenost, bratstvo in enotnost ter druge vrline iz NOV, ki postajajo današnjemu človeku tuje. Če bi gojili te tradicije, bi se tudi v naši družbi marsikaj spremenilo.«

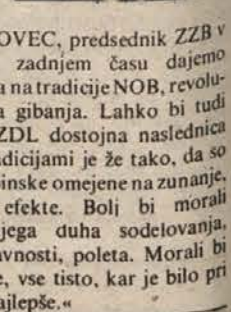
MILAN BRČIČKA, prof. zgodovine iz Metlike: »OF ima za zgodovino Slovencev in s tem za celotno jugoslovansko zgodovino NOB velik pomen, zato je njena izročila treba obdržati in jih širiti med mladimi generacijami. Po mojem mnenju je za to zelo primerna šola v naravi. Mlade je treba z dogodki iz NOB seznanjati tam, kje so se zgodili, o tem pa naj jim pripovedujejo udeleženci.«

LOJZE ŠTIH, predsednik sveta za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij pri OK SZDL Krško: »Izročila OF so živa še danes, vendar so bili po vojni, ko je OF še delovala široko med ljudstvom, drugačni časi. Ljudje je bilo lahko pridobiti za razne akcije. Ko smo dosegli določen standard, smo na nekatere elemente pozabili. SZDL se je trudila, da bi ta izročila dvignila na določeno raven, a z različnim uspehom. Takšna miselnost je še prisotna na podeželju, v mestu pa ne.«

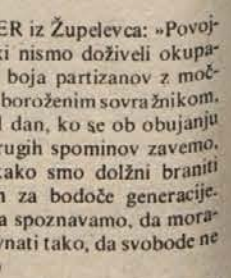
CIRIL BUKOVEC, predsednik ZZZB v Trebnjem: »V zadnjem času dajemo veliko poudarka na tradiciji NOB, revolucije, delavskega gibanja. Lahko bi tudi rekli, da je SZDL dostojna naslednica OF. Toda s tradicijami je že tako, da so bolj kot na vsebinske omejene na zunanje, spektakularne efekte. Bolj bi morali oživljati tedanjega duha sodelovanja, tovarištva, delavnosti, poleta. Morali bi prenašati ideale, vse tisto, kar je bilo pri kakšni stvari najlepše.«

TONI PLUT iz semiške Iskre: »V težkih časih bi se morali močno povezati v SZDL kot naslednico OF, kajti le tako in s takšno zavestjo, kot so jo imeli člani OF, bi se lažje in hitreje izkopal iz težav. Bolj bi morali upoštevati izkušnje NOB. Tradicij NOB pa naj ne bi ohranjali le v spominskih obeležjih. Prenešti bi jih morali v življenje. To je naš dolg tistem, ki so dali življenja za našo svobodo.«

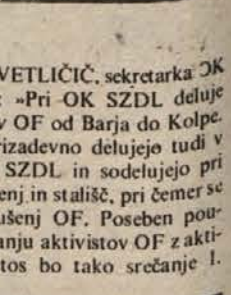
ZLATA ŠAFER iz Župeleca: »Povojnim rodovom, ki nismo doživeli okupacije, izgnanstva, boja partizanov z močnejšim in bolj oboroženim sovražnikom, pomeni 27. april dan, ko se ob obujanju borčevskih in drugih spominov zavemo, kaj imamo in kako smo dolžni braniti svobodo zase in za bodočo generacijo. Vsako leto znova spoznavamo, da moramo življenje uravnati tako, da svobode ne bomo zapravili.«

MARTINA JERAJ, predsednica občinske konference ZSMS v Sevnici: »Mladi so vedno za pohode kot eno najbolj priljubljenih oblik obujanja in ohranjanja tradicij NOB. Lani je žal odpadel pohod po stopinjah herojev Majcna in Mevžlja v Šentjanžu. Čeprav stroški niso veliki — kakšen prevoz in malica — lani niti OK ZSMS niti borci niso imeli denarja. 1. maja priredimo pohod mladih na Lisco, kjer ne bo stroškov.«

TATJANA SVETLIČIČ, sekretarka OK SZDL Kočevje: »Pri OK SZDL deluje odbor aktivistov OF od Barja do Kolpe. Aktivisti OF prizadevno delujejo tudi v drugih organih SZDL in sodelujejo pri oblikovanju mnenj in stališč, pri čemer se poslužujejo izkušenj OF. Poseben poudarek je na srečanju aktivistov OF z aktivisti SZDL. Letos bo tako srečanje 1. maja.«

JANI MATE, predsednik OK ZSMS Ribnica: »Danes govorimo o pluralizmu samoupravnih odnosov, pod čemer razumem najširše povezovanje vseh družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov, ozdov, sisov in KS, ta povezava je teoretično lepo zamišljena, v praksi pa pogosto šepa. V naši družbi je kup različnih interesov, ki jih je treba pametno, usklajevati. O tradiciji OF pa, žal, ne vem nič.«

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

OBRAČUN DELA RDEČEGA KRIŽA

LJUBLJANA — Danes bo programsko-volilna seja skupščine RS Slovenije. Pregled dela od leta 1981 kaže, da se je Rdeči križ pri svojem delu vnovič potrdil kot množična humanitarna organizacija. Ta vključuje v svoje vrste preko 665 tisoč članov in od tega preko 200 tisoč mladih. Pomembno vlogo je imel na področju obrambe in družbene samozastite, pomoči starejšim občanom in invalidom, organiziral je številne prostovoljne akcije, posebno vlogo pa ima v krvodajalstvu. Podatki kažejo, da je bilo v novomeški občini 5.622 krvodajalcev, v Krškem 1.589, v Kočevju 1.291, Trebnjem 1.201, Sevnici 1113 itd.

V. D.

Ljubljansko pismo

V očeh tujine

Iz izjave Helen Junts, svetovalke pri mednarodnem denarnem skladu

LJUBLJANA — Znano je, da smo Jugoslovani letos spet najeli izdaten zalogaj dolarjev za premostitev dospelih odplačil dolgov tujini in omilitve najhujših notranjih gospodarskih bremen. In kako bo naslednja leta? Ali nam bo tujina še voljna priskočiti na pomoč?

Helen Junts, svetovalka pri mednarodnem monetarnem skladu in šef misije sklada, ki se je s predstavniki zveznih izvršnih organov dogovarjala o podrobnostih glede letošnje kreditne pomoči Jugoslaviji, je v razgovoru z dopisnikom »Vjesnika« Ljubomirjem Čučičem (v Washingtonu) povedala: »Reči moram, da smo za Jugoslavijo ugotovili točno diagnozo in pravilno terapijo. Upam, da v obojestransko zadovoljstvo. Pre smo, da je tako, kot se dela, tudi najboljše. V razgovorih smo med drugim podčrtali nekaj zadev, med katerimi poudarjam potrebo, da Jugoslavija gradi tržno usmerjeno gospodarstvo in da nepovečuje zunanje zadolženosti. V skladu menimo, da je položaj v primeru Jugoslavije precej jaseen. Na jugoslovanski proces prilaganja gledamo prav tako, kot je zapisano v dolgoročnem programu. Sedaj poskušamo skupaj določiti najboljši koncept akcije za uresničitev tega programa, da bi čimprej prišlo do nujnih sprememb. Menimo, da ste že precej storili, nekaj pa tudi pozabili.

VINKO BLATNIK

kmetijstvo

Metliška »Vinska vigred« sredi maja

Vse tri dni prireditve bogat in pester program

METLIKA — Priprave na turistično-vinogradniško-kulturno prireditve »Vinska vigred«, ki bo 17., 18. in 19. maja v Metliki, so že v polnem teku. Prireditve, ki postaja tradicionalna in je zadnji dve leti privabila številne Belokranjce in obiskovalce iz drugih krajev, se bo začela v petek, 17. maja, ob 19. uri, in to, kot se spodobi, s pokašnjo najboljših belokranjskih vin. Istega dne zvečer bo na enem od treh trgov v starem delu Metlike modna revija Beti.

Naslednji dan, v soboto, bo med drugim srečanje in nastop slovenskih tamburaških skupin, predstavila se bo godba na pihala iz pobratenih Ronk, odprli bodo razstavo belokranjskih jedi, nastopile bodo belokranjske folklorne skupine in skupina iz Poljske. Nedeljski spored bosta začeli metliška mestna godba in godba iz Ronk s promenade koncertom na Trgu svobode, na grajskem dvorišču bosta nastopila pevska zbor Beti in iz Gribelj, medtem ko bo metliški oktet Vitis zapel v grajski kleti. Ta dan bo tudi nastop harmonikarjev Slovenije.

Da bo za slastno hrano in najboljšo belokranjsko kapljico poskrbljeno, ni treba poudarjati, za zabavo in ples pa bodo vsak dan poskrbeli trije ansambli.

IZ OSILNICE

PREUSMERJENO MLEKO — Kmetje z območja Osilnice so prodajali mleko na območje čubranske občine na Hrvaško. Niso pa bili zadovoljni s plačilom, saj so dobili za liter malo, pa še na tisto malenkost so morali čakati skoraj pol leta. Zdaj prodajajo mleko ZKGP Kočevje in pričakujejo, da bo bolje.

NEZADOVOLJNI KMETJE — Na območju KS Osilnica smo slišali več pripomb kmetov, ki s tem ali onim niso zadovoljni. Tako pravijo, da je prevelika taksa za les, ki ga posejajo za lastno porabo, saj znaša kar 3.300 din za kubik. Vprašujejo, kdo bo sploh še ostal na kmetih, kjer se gotovo slabše živi kot v mestu.

Kmetijski nasveti

Zakaj »deset zapovedi«

Opomin, ki vsaj v okolici Šentjerneja gotovo še ni pozabljen, Poleti 1975. leta je pol litra napačno uporabljenega herbicida deherbana A uničilo 56 arov vinograda na Pleterski gori, last Vinka Štembergerja. Usodni strup iz zelenkaste steklenice, na kateri je pisalo Riedel (vlačilce, ki izboljša delovanje škropiva), je naredil za okrog 25 tisoč letnih starih milijonov dinarjev škode.

Prihaja čas za uporabo različnih kemičnih pripravkov v kmetijstvu in umestno je zato spomniti na šentjernejski primer. Vse prepogosto se še dogaja, da ljudje podcenjujejo navodila za varno zastrupitev in škodo, ki kaj lahko nastane. Kmetijski glasnik v prejšnji številki objavil z ilustracijami opremljenih »deset zapovedi« deset pravil za varno delo s pesticidi, ki se glasijo:

- Pesticide zaklepamo v hladni in temni prostor.
- Pred uporabo proučimo navodila in se posvetujemo s strokovnjakom.
- Pripravek mora biti vedno v originalni embalaži.
- Upoštevamo navodila za varno delo.
- Skropilnica ne sme puščati.
- Škropimo tako, da veter odnaša škropivo od nas.
- Sob ne izpuhujemo z usti.
- Med delom ne pijemo, ne jemo in ne kadimo.
- Takoj po delu očistimo varnostno opremo in skropilnico.
- Po delu se temeljito umijemo z milom in toplo vodo.

Da se povrtno nazaj, šentjernejski vinogradnik je bil prisiljen zaradi napačno uporabljenega škropiva posekati in obnoviti vinograd. Znani so primeri, predvsem cenilec kmetijske škode, da je nepreviden kmet popal vinograd samo zato, ker ni temeljito spral skropilnico ali je škropil oziroma v vetrovnem vremenu z običajno visokotlačno škropilnico in veter je odnašal fino meglico na sosednjo parcelo, zasajeno z vinsko trto. Koliko pa je blažjih primerov, za katere se ne ve, saj nihče ne obeša rad na veliki zvon svojega spodrsbja.

Inž. M. L.

Prva metliška črnina

Dobre ocene za metliška vina na »Vinskem letniku 84«

MARIBOR — V okviru tedna slovenskih vin, gastronomije in kmečkega turizma, ki je v Mariboru od 19. do 28. aprila pod naslovom »Vinski letnik 84«, je bilo tudi ocenjevanje vin iz podravskega in posavskega rajona. Poznavačci sodijo, da je to ocenjevanje, pri katerem sodeluje 25 enologov iz slovenskih proizvodnih kleti in strokovnih institucij, najkvalitetnejše v Sloveniji. Poleg tega je to ocenjevanje v času, ko imajo kleti

še vino in imajo tako kupci na voljo strokovne podatke o kakovosti ocenjenih vin.

Metliška Vinska klet je dala v oceno lanski letnik metliške črnine, roséja, laškega rizlinga, doljenjskega cvička, pozno trgatav laškega rizlinga letnika 83 in arhivsko metliško črnino letnika 79. V metliški kleti so z ocenami zelo zadovoljni, saj je metliška črnina dobila 17,3 točke, kar je največ med sedmimi rdečimi vini; visoko oceno 16,8 je dobil rosé, kar je ponovna potrditev kakovosti tega vina; zelo prijetno je presenetil tudi cviček z oceno 16 točk; laški rizling je dobil 17,1 točke in se je med desetimi laškimi rizlingi (vsi ostali so bili iz Štajerske) uvrstil v sredino, kar je dokaz, da ima Bela krajina pogoje za pridelavo kakovostnega laškega rizlinga; med poznimi trgatvami laškega rizlinga letnika 83 si metliška deli 2. mesto, medtem ko arhivskih vin niso uradno ocenjevali, je bila pa metliška črnina edino rdeče vino med njimi in edino iz posavskega rajona.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — V ponedeljek, 22. aprila, je bila novomeška tržnica sicer živahna na pogled, malo pa je bilo izbire pri solati. Ženske tokrat niso imele ne radiča, ne berivke, pač pa le jušno zelenjavo in jajca, ki so bila po 18 do 20 dinarjev. Zelena solata so prodajali le v stalnih zasebnih kioskih po ceni od 250 din navzgor. Velika izbira je bila s sadikami cvetja in zgodnje zelenjave. Na dobro založenem obrtniškem delu tržnice pa cene pleteninam, torbicam in konfekciji ne silijo več navzgor.

Solata pomirja

Pomen v prehrani

Solata vsebuje 91 do 95% vode, 1,1 od 1,5% beljakovin, 0,6% maščob, 0,6 do 0,8% celuloze, 1,5 do 2,5% ogljikovih hidratov, od tega polovico skladkorja, in 0,1 do 1% organskih kislin. V 100 g solate je 65 mg jabolčne, 48 mg citronske in 11 mg oksalne kisline, 2 do 24 mg vitamina C, 23 do 30 mg kalcija, 35 do 40 mg fosforja, 218 mg kalija in 0,6 do 1,5 mg železa.

Solata znižuje krvni pritisk in ugodno deluje na čiščenje krvi, zato jo priporočajo srčni in ledvičnim bolnikom. Grenke snovi in citronska kislina pospešujejo tek in prebavo. Največ kalijevega in natrijevega citrata je v listnih rebrih, zato jih pri pripravi ne zavrzimo. Vsebnost vitaminov, mineralov in organskih barvil ugodno deluje na počutje, nas pomirja, da lahko spimo. Solata vsebuje malo snovi, ki redijo, zato jo zelo priporočajo pri shujševalnih dietah in sladkorni bolezni. Ker je solata precej voluminozna, pospešuje izločanje blata, zato jo čimveč uživajmo pri kroničnem zaprtju. V svežih listih solate so tudi snovi, ki preprečujejo in zdravijo škodljive posledice radioaktivnega sevanja.

Ker pa se količine vitaminov kot tudi ostalih učinkovitih snovi bistveno zmanjšajo, če solata dalj časa stoji pri sobni temperaturi, je prav, da solato takoj z vrta uporabimo. Poberemo jo isti dan, kot jo bomo pojedli. Najprej v čisti vodi operemo celo rastlino, sele nato jo narežemo in dokončno splaknemo. Ne odstranjujmo zgornjih delov listnih reber. Posebno pa solate ne namakajmo v vodi, ker se izločijo iz nje vse koristne snovi. Pripravimo jo tik pred jedjo, ji dodamo nekoliko česna, malo soli in kisa.

Dr. MIHAELA ČERNE
Kmetijski inštitut Slovenije

RAZSTAVA BELOKRANJSKIH VIN V SEMIČU

SEMIČ — V petek, 26. aprila, popoldne bodo v Semiču odprli 9. razstavo belokranjskih vin, ki bo trajala še v soboto in nedeljo in v okviru katere so pripravili še več drugih prireditev, kot so razstava belokranjskih vezenin, ribniška in kulinarčna razstava, nastop folklornih skupin. Vse tri dni bo poskrbljeno tudi za ples in zabavo.

Mirna: sejem bil je živ

Sejem rabljenih kmetijskih strojev je uspel

MIRNA — Očitno je, da je trebanjsko AMD zadelo žebelj na glavo, ko je na Mirni organiziralo sejem

RADOVEDNEŽEV IN KUPCEV NI MANJKALO — Sejem rabljenih kmetijske mehanizacije na Mirni je očitno dobrodošla osvežitev.

rabljenih avtomobilov in kmetijskih strojev. Tudi minulo nedeljo se je namreč na dvorišču Kolinske Tovarne za predelavo krompirja zbralo več kot 100 avtomobilov in nekaj traktorjev ter kmetijske mehanizacije.

Bojan Kolenc, ki si je že dalj časa prizadeval, da bi bil tak sejem v trebanjski občini, ne skriva zadovoljstva. Tudi zanj je udeležba na sejmu vsakor nad pričakovani, nadeja pa se, da bo še večja. Zlasti se zanaša na to, da bo »dober glas v resnici segel v deveto vas«. Prav to pa če namen trebanjskih in tudi mirenskih prirediteljev. Na sejmu želijo privedi čimveč kmetov. Kbi kažjo doseganje izkušnje, tega ne bo tako težko doseči. Na zadnjem sejmu je zamenjalo lastnika sicer samo dvoje traktorjev, zato pa je bilo tem bolj očitno zanimanje za kmetijske priključke. Sejem, ki ga Tre-

Sejmišča

NOVO MESTO — Na ponedeljkov sejmu so rejci pripeljali 92 prašičev, starih 7 do 10 tednov, in 200 prašičev, starih 10 do 12 tednov. Prodali so 192 živali. Za mlajše je bilo treba odšteti 7.000 do 9.000 din, za starejše pa 9.000 do 12.000 din.

BREŽICE — na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 394 prašičev, starih do 3 mesece. Z novim lastnikom se je peljalo domov 316 živali. Kilogram žive teže je veljal 350 din. Tudi to soboto bo sejem, čeprav je praznik.

ČESTITKE LJUBITELJU CVIČKA

V »Tednu doljenjskega cvička« se doljenjski vinogradniki spominjamo enega izmed vnetih zagovornikov doljenjskega cvička, Jožeta Likarja, ki te dni praznuje visok življenjski jubilej — 90-letnico rojstva. S knjigo »Naš cviček« (Ljubljana 1955) je dal cvičku priznanje, kakršno mu med vrstami nacionalnih slovenskih vin tudi pripada. Za sloves cvička se je poleg omenjene knjige vneto zavzemal ves čas svojega plodovitega delovanja kot ustanovitelj in voditelj nekdanje vinske zadruge v Kostanjevici.

Za vse z ljubeznijo storjeno delo, ki ga je jubilat s svojim dolgotrajnim delovanjem opravil za sloves in dobro kakovost cvička, se doljenjski vinogradniki jubilatno iskreno zahvaljujemo in mu iz srca želimo, da ob kozarcu pristnega cvička in dobri volji preživlja svoje življenje do prihodnjega jubileja.

Za društvo vinogradnikov Doljenjske
Tit Doberšek,
tajnik

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Dolenjci, bodimo ponosni na cviček!

Da bi bila prireditve »Tedna doljenjskega cvička« še bolj zanimiva, bolj privlačna in cviček še bolj spoštovan, sem se odločil, da napišem nekaj o cvičku.

Dolenjski griči obsegajo predele na desnem, južnem bregu Save do vrha Gorjancev in Roga ob reki Krki vse do hribčkov ob Savi. To je doljenjski vinogradniški okoliš. Doljenjska je romantična pokrajina, preprežena s prijetnimi grički, obraslimi na južnih pobočjih z vinsko trto, na severnih pa z gozdovi. Med griči se razprostirajo rodovitne doline s potoki in rečicami, njive so skrbno obdelane, vode so bogate z ribami in razmeroma čiste. Pokrajina se ponaša kar s tremi toplimi vrelci zdravilne vode. Zato je Doljenjska zelo vabljiva za slikarje in za vse ljubitelje nepokvarjene narave. Na prisojnih gričevnatih legah so nasadi vinske trte, ki segajo do meje gozdov. Vinogradi so na vseh pobočjih ob reki Krki pa tudi v notranosti. Malkovec, pri Šentjanžu, Šentrupertu, Gradišče, Čatež, Sevo itd. V vseh teh krajih je najbolj cenjeno vino cviček, pravi pridelek doljenjske zemlje in ljubezen vseh ljudi, ki tu živijo. Cviček je svetlo rdeče in suho vino s primerno alkoholno stopnjo in primerno blago kislino. Priporočljiv je za sladkorne in želodčne bolnike.

Kaj je cviček?

Cviček je vino, ki je pojem slovenske, zlasti osrednje slovenske, narodne pijače. Spada v doljenjsko narodno zakladnico. To

je pijača, ki jo rodi svetlo rdeča doljenjska zemlja, ki ima v vinogradništvu prav poseben značaj. Cviček, na katerega smo Dolenjci tako ponosni, je doma in označenem območju. Zaradi cvička so bile zložene razprave med nekaterimi strokovnjaki in uradniki ter med vinogradniki v času pripravljavanja novih predpisov o vinu, ki še danes vinogradnikom v marsikaterem pogledu ne ustrezajo. Prijatelji cvička in Društvo vinogradnikov Doljenjske smo le delno uspeli, da se cviček toči še nadalje kot odprto vino in tako ohranja svoje ime, svoj sloves, združen z nazivi lepo imenovanih goric širom po Doljenjski.

Pokušnja in ocena cvičkov

Pred prireditvijo Teden doljenjskega cvička je bila opravljena pokušnja in ocena naših vin letnika 1984 na srednji kmetijski šoli Grm. Ljubitelji cvička bodo vsa ta vina lahko preizkušali na prireditvi, ocene pa našli tiskane v Biltenu. V Novem mestu, središču Doljenjske, bo v dneh prireditve »Teden doljenjskega cvička« zbor prijateljev te pijače z dobrim vonjem in okusom. Cviček pokušajte kot pijačo posebne vrste domačo kranjsko klobaso ali svinjsko kračo ob kosu domačega rženega kruha.

● Društvo vinogradnikov Doljenjske vabi delegate na sejo skupščine, ki bo v nedeljo, 28. aprila, ob 9. uri v dvorani Zavarovalne skupnosti Triglav v Novem mestu.

Če Primorci cenijo svojo rebulo, merlot, teran, Štajerci svoja sorta vina (rizling, rumeni muškati itd.), Belokranjci svojo črnino, bodimo tudi Dolenjci ponosni na svoj cviček.

PAVLE MIKLIČ

MONO betonska garaža

STREŠNIK

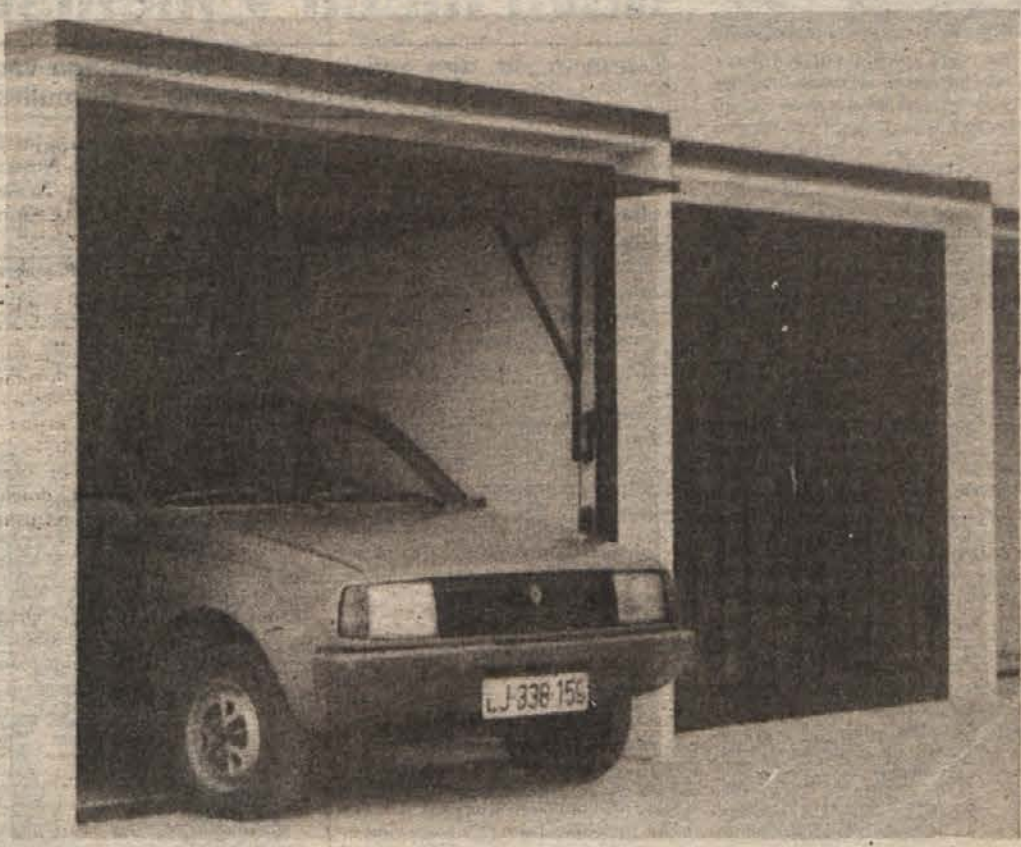
industrija gradbenega materiala p.o. dobruška vas
68275 Škocjan, telefon /068/85-230, /068/85-231

Garazo MONO lahko uporabljamo za:

- toplotno izolirane ali neizolirane varnostne garaže (posamezne, dvojne, trojne ali vrstne),
- drvarnice,
- manjša skladišča in
- za druge pomožne zgradbe.

vsestranska uporabnost

hitro in enostavno do zanesljive zaščite vašega avta!

čestitamo ob 1. maju prazniku dela

Avgust Fajfar

S tem, ko je prejšnji teden dolgoletni in huda bolezen pretrgala življenje v najlepših letih Avgusta Fajfarju, je Dolenjska izgubila enega najspodobnejših gospodarstvenikov. S svojo prodornostjo in poudarjanjem pomena znanja je v obliki kolektivnih, ki ju je vodil, v Novoteksu in Strešniku, pustil svoj pečat.

Avgust Fajfar je Novomešan iz Bršljina, rojen pred 49. leti. Obiskoval je novomeško gimnazijo, končal študij na strojni fakulteti v Ljubljani, v svoji delavski knjižici pa ima vpisane le tri zaposlitve. Krajšo dobo je bil v IMV, nato 10 let direktor Novoteksa, ki je prav pod njegovim vodstvom moderniziral tehnologijo in se odločil za specializacijo proizvodnih programov. Od 1977 je bil direktor tovarne Strešnik v Dobruški vasi, ki je prav tako lepo napredovala.

Kljub temu da je na obliki vodilnih delovnih mestih napredke snoval predvsem sam, da se je ves čas poglabljal v strokovna dognanja v svetu, je bil vselej tudi družbenopolitično aktiven. Bil je podpredsednik medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko, član več komisij in odborov v zvezi in republiški gospodarski zbornici. Bil je aktiven v strokovnih združenjih, pri ZRVS in tudi v krajevni skupnosti.

Med sodelavci je bil cenjen zavoljo sposobnosti, nepopustljivosti in osebnega zgleada, njegove bogate izkušnje, pobude in zamisli za boljše ter učinkovitejše delo pa bodo pogrešali predvsem v gospodarski zbornici.

Jože Jakša

V soboto zvečer je v Novem mestu umrl Jože Jakša, dolgoletni načelnik enote organov za npranje zadeve Novo mesto. Vest je globoko pretresla vse njegove nekdanje sodelavce, znanke in prijatelje, saj je Jakša veljal za človeka, ki je vselej in povsod dosledno spoštoval življenjska navodila: poštenost, tovarištvo, moč lastnega zgleada, delavnost in predvsem poslušaj za tako majhne, a povsem človeške težave.

Jože Jakša se je rodil pred 57 leti v kmečki družini v Malinah. Še kot otrok je zvesto sledil zgledu svojih staršev in tudi sam postal v partizane, sedemnajst let pa je bil star, ko je ponosno vkorakal v osvobodeno Ljubljano. Jeseni 1945 se je vrnil domov in pomagal pri obnovi porušene domovine, bil pa je tudi komandant mladinske delovne brigade iz Bele krajine. Njegova aktivnost in predanost idejam revolucije sta ga že marca 1948 vpisali med člane Zveze komunistov, tega leta pa je stopil tudi v šolo za rezervne oficirje in jo uspešno končal.

Ni trajalo dolgo, ko je bil Jože Jakša razporejen v organe za notranje zadeve, kjer je ostal vse do upokojitve pred šestimi leti. Leta 1970 se mu je uresničila velika želja, saj je bil premeščen v Novo mesto, kjer je prevzel vodenje tukajšnje organizacijske enote ONZ. Naloga je bila težka, saj je bilo potrebno enoto nanovo postaviti na noge in pri tem se je pokazala njegova sposobnost dela z mladimi.

Jože Jakša je za svoje predano delo prejel vrsto priznanj, omenimo le red zaslug za narod, medaljo dela, red republike s srebrnim vencem, zvezno plaketo varnosti, red za vojaške zasluge s srebrnimi meči itd. Velikina neke osebnosti pa se ne da izmeriti zgolj z redi, medaljami in plaketai. Jakša si jo je zgradil tudi s človeškim odnosom, skromnostjo in razumevanjem, njegovo priljubljenost je nemo, vendar zgovorno izpričalo mnogo prijateljev, znanec, nekdanjih sodelavcev, ki so se v terek poslovlili od njega na ločenskem pokopališču.

Ne vsak po svoje

Vseh 11 domicilnih enot je usklajevalo programe

NOVO MESTO — Vodstva vseh 11 domicilnih enot na območju novomeške občine je 12. aprila obravnavalo letošnje programe, ki zadevajo ohranjanje in prenašanje tradicij NOB, in jih usklajevalo med seboj in s predvidenimi prireditvami na občinski ravni. Razpravljali so tudi o zbiranju in pripravi zgodovinskih gradiv o delovanju posameznih enot.

Ugotovili so, da je veliko zgodovinskih gradiv že zbranih, vendar shranjenih na raznih mestih, predvsem v uredništvih in predlagali, naj bi strokovna služba oddelka NOB Dolenjskega muzeja v Novem mestu to gradivo zbrala in ga hranila v svoji zbirki. V naslednjih dveh letih naj bi izšlo tudi monografije posameznih domicilnih enot, ki so že v zasnovi, zanje pa bo potrebno zagotoviti sredstva.

Čeprav ima novomeška občina največ obelježij NOB — kar 219, pa so poudarili, da je še vedno več pomembnih dogodkov iz časa revolucije in NOB brez obelježja. V okviru možnosti bodo skušali to pomanjkljivost postopoma odpraviti. Vodstva domicilnih enot želijo tudi več sodelovanja s šolami, ki so poimenovane po posameznih enotah.

GOSTOVALI Z »RAZTRGANCI«

NOVO MESTO — V ponedeljek, 22. aprila, so na tukajšnjem odru gostovali člani gledališke skupine kulturnega društva Zarja iz Soteske z Borovimi »Raztrganci«. Sotేశčani so to znano in že velikokrat igrano delo pripravili v počastitev 40-letnice osvojitve.

Ponekod je vse po starem

Koliko je uspehov pri uresničevanju občinskega stabilizacijskega načrta iz leta 1983?

NOVO MESTO — Analiza kaže, da se načrt uresničevanja gospodarske stabilizacije le delno uresničuje. Več napisanih nosilcev nalog doslej ni dalo nič od sebe, zato jih bodo pisмено spomnili na odgovornost.

V splošnem bi bili z uresničevanjem načrta pri kratkoročnih nalogah lahko zadovoljni, medtem ko pri izvajanju dolgoročnih ciljev stabilizacije, ki zahtevajo tudi strukturne spremembe v gospodarstvu, doslej ni bilo narejenega skoro nič. Uspešno so bile uresničene naloge na področju zunanjetrgovinske menjave, trgovine, energije ter prometa in zvez. V kmetijstvu kasni dolgoročno opredeljevanje rabe prostora, ni še programa razvoja gostinstva, v gradbeništvu še zdaj ni lokacije za osrednji peskopop, čeprav je bilo glede tega že več sestankov in sprejeta vrsta sklepov. Na področju

Prvi korak k izgladitvi spora

O ohranjanju revolucionarnih izročil in vrednot — Vzroki nesporazuma med borci in uredniškim odborom Valja — Bogdan Osolnik o vsebini izročil NOB

NOVO MESTO — Pod okriljem SZDL je bila 16. aprila v Novem mestu tematska razprava o metodah in vsebini ohranjanja, razvijanja in prenašanja revolucionarnih izročil prva od niza napovedanih. Ob pestri in zelo kritični razpravi je bilo izrečenih več pobud za poprestritev in posodobitev te dejavnosti. Ob tej priložnosti so odkrito spregovorili tudi o dve leti starih nesoglasjih med borci in peščico mladih, zbranih okrog občinskega mladinskega glasila Valj.

V večurni razpravi, v kateri je sodelovalo 14 razpravljalcev, je bilo očitno, da borci in ostali navzoči iz srednje in starejše generacije zamerijo uredništvu Valja več objav člankov, v katerih je uporabljeni žargon za borce žaljiv in za našo družbo nesprejemljiv. Po mnenju predstavnikov uredniškega odbora v Valju niso imeli namena blatiti NOB, ampak le kritizirati. Mladi pričakujejo, naj bi vrednote NOB v vsakdanjem življenju spoznavali na zgledih, in ne pripovedih še živelih borcev.

Izkazalo se je tudi, da razdor, ki ga ni moč zanikati, ne bi dobil takih razsežnosti, če bi ga skušali razčistiti

in zaježiti pred dvema letoma, ko se je začel z nesprejemljivim ravnanjem bivšega mladinskega predsednika in takojšnje reakcije borcev. Da se o tem šele zdaj odkrito razpravlja, je velika politična škoda.

Kazno je tudi, da mladi ne poznajo dovolj namena niti ne vsebine ohranjanja revolucionarnih izročil, saj nikakor ne gre le za proslavstvo, o čemer je med drugim dejal Bogdan Osolnik, predvojni novomeški revolucionar: »Nam, ki odhajamo, ohranjanje revolucionarnih tradicij in izkušnje gotovo ni potrebno, ampak generacijam, ki prihajajo. Tem bi radi

posredovali izročila, izkušnje in vrednote NOB, da jih bodo znali v morebitnih novih časih s pridom uporabiti. Nikakor se ne strinjamo s tem, kar hočejo nekateri danes prikazati, da je bila vsa povojna zgodovina zgodovina samih zablod. Ne smemo pozabiti, kaj je bilo v tem času narejenega. Ni bilo malo! Vsekakor pa podpiram zahteve mladih, da je nujno potrebno posodobiti ne le obliko, ampak tudi vsebino proslav. Borci podpiramo mlade v vsem, s čimer skušajo razgaljati v naši družbi napake, nepoštenje, zlorabe, če so za posameznika še tako boleče. Ne bomo pa dovolili, da bi kakorkoli blatili ideale, za katere so mnogi padli in za katere smo tudi mi veliko žrtvovali.«

Del nastalih nesoglasij je verjetno pripisati povsem običajnim nesporazumom in nerazumevanju, vsekakor pa je bila razprava prvi korak k izgladitvi spora.

RIA BAČER

Podprli so združitev trgovine

Občinska konferenca SZDL: družbeni interes je boljša preskrba občanov

Dobro pripravljena analiza o stanju in organiziranosti novomeške trgovine, ki jo je občinska konferenca SZDL obravnavala 22. aprila, je pokazala, da marsikatera slabost toliko kritizirane trgovine izvira iz njene razdrobljenosti in slabe organiziranosti.

Predlagana rešitev z združitvijo Dolenjske, Novotekne in Mercator-Standarda v eno delovno organizacijo se je delegatoma zdelo nujna ne le zaradi pocenitve poslovanja, marveč predvsem zato, da bi dobili v občini eno močnejšo trgovinsko delovno organizacijo z večjo naložbeno sposobnostjo. Poudarili pa so, da predlaganih sprememb trgovina ne bo zmožna izpeljati ob tako slabih kadrovske

zasedbi. V vseh treh trgovinskih delovnih organizacijah z 800 zaposlenimi nimajo nikogar z visoko izobrazbo.

V razpravi so tudi menili, da se ni bati nekonkurenčnosti, kajti občina hkrati na široko odpira vrata interesentom za trgovinsko dejavnost od drugod. Niso se spuščali v načine in

• Konferenca je razrešila funkcije sekretarja občinske konference Matevca Tešarja, ki odhaja na drugo delovno mesto, med osmimi evidentiranimi in nato dvema kandidatom pa izbrala Matjaža Verbiča, dosedanjega sekretarja občinske skupščine.

oblike združevanja, ker o tem odločajo zaposleni v trgovini, pač pa so

PRIZNANJA OSVOBODILNE FRONTE

METLIKA — Na slovesnosti v počastitev dneva OF, 1. maja in dneva zmage, ki bo v ponedeljek, 29. aprila, ob 20. uri v Kulturnem domu Edvarda Kardažla v Metliki, bodo podelili letošnja občinska priznanja osvobodilne fronte. Dobili jih bodo: Dana Orlič in Toni Gasperič iz Metlike, Tončka Udovč iz Podzemlja, Avgust Vraničar iz Slame vasi, Jože Radoš s Hrasta in Ludvik Žunič iz Geršičev. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi srebrne znake Zveze sindikatov in Bloudkove značke.

menili, da usmeritve glede organiziranosti le niso stvar trgovcev samih, ampak tudi občanov. Podprli so stališče, sprejeto že na konferenci potrošniških svetov, da je analiza vredna širše politične podpore, slediti pa ji mora elaborat o ekonomskih kazalcih. Šele to bo podlaga za razprave o enakopravnem združevanju vseh treh novomeških kolektivov in njihovo nadaljnjo povezanost v močnejši SOZD.

R. B.

PRIREDITVE DOMA JLA V POČASTITEV OSVOBODITVE

NOVO MESTO — V praznovanju 40-letnice osvoboditve se vključuje tudi Dom JLA Novo mesto z organizacijo vrste kulturnih prireditev. Danes bo v domu literarni večer z Ivanom Potrčem, Branko Jurca in Radom Šerbedžijem. Od 1. do 9. maja bo v domu revija vojnih filmov, od 6. do 9. maja pa še filmska tribuna, 6. maja ob 18. uri bo po prikazu Uzičke republike pogovor z Božidarom Frajt in Borisom Buzančičem, 9. maja pa po filmu Neretva pogovor s Fabijanom Švagogovcem. Prikazani bodo še filmi Sutjeska, Komunisti Jugoslavije in Vrhovi Zelengore. Od 1. do 15. maja bo v domu razstava najboljših knjig o NOB in Titu in vsa dela tovariša Tita. 9. maja bo za starešine JLA organiziran izlet na Bazo 20, 22. in 28. aprila pa na Brione ter 25. maja v Beograd. Poleg tega bo še vrsta prireditev za vojaške, prav tako pa se bo dom vključil v osrednjo novomeško proslavo 40-letnice osvoboditve 18. maja na Grmu.

SMILJAN GREIF

DELO IŠČE 70 LJUDI

METLIKA — V začetku tega meseca je bilo pri metliški skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 70 iskalec zaposlitve iz te belokranjske občine, od tega 43 moških in 27 žensk, 22 od teh, ki bi se radi zaposlili, je težje zaposljivih in invalidov, 40 jih je brez kvalifikacije, 2 sta polkvalificirana, 18 kvalificiranih, srednje šolo pa ima 10 iskalec zaposlitve, medtem ko z višjo in visoko šolo ni nobenega. Prvi išče zaposlitev 14 ljudi: 4 so zdomci, starih do 27 let pa je 37. Po svoji krivdi je bilo doslej ob delo 8 prijavljenih. Med prijavljenimi na zavodu so 3 avtomehaniški, 2 gradbena tehnika in 2 gimnazij-ska maturanta. Večje težave se bodo pojavile še junija, ko bo konec pouka in v Metliki pričakujejo »naval« tistih, ki bodo končali usmerjeno izobraževanje.

136 ŠTIPENDISTOV

METLIKA — V metliški občini dobiva štipendijo iz združenih sredstev 136 štipendistov, izključno iz združenih sredstev je 85 štipendistov, ostali pa imajo še dopolnilno štipendijo. Pred kratkim so objavili razpis za štipendije iz združenih sredstev za šolsko leto 1985/86, vloge pa bo metliška skupnost za zaposlovanje sprejemala do 5. septembra. Do te štipendije so upravičeni tisti, kjer dohodek na družinskega člana ni večji kot 15.269 dinarjev na mesec. Metliški občini pripadajo tudi 2 štipendiji Titovega sklada, in sicer ena za mlade delavce in ena za učence oz. študente. Tudi vloge za te štipendije sprejemajo na skupnosti za zaposlovanje.

VSI MOSTOVI ZANIČ

NOVO MESTO — Na območju novomeške občine je cela vrsta lesenih mostov, pretežno čez Krko, vsi pa so dotrajani in nevarni za promet, kakor tudi za pešce. Z izjemo mostu v Dobruški pri Šentjerneju, ki je bil lani obnovljen, so imena mostov komaj še vredni v Žužemberku, na Dvoru, v Dragi pri Šentjerneju, ki pa je sploh zaprt za ves promet. Dotrajan je most v Mršči vasi pri Zameškem, prav tako leseni mostiček v vasi Potok. Tega morajo kar naprej krpiti, sicer bi bil promet z Dol, Toplicami onemogočen.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 16. aprila so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Molek iz Boršta — Jasno, Majda Veselič iz Vrhovcev — Jurija, Martina Lakše iz Šentjerneja — Petra, Nura Šumar iz Kanižarice — Velimiro, Milica Bucik iz Semeča — Simona, Milica Brule iz Regerčev vasi — Kazimirja, Danica Senčar s Krke — Mateja, Greta Cekuta z Mihovice — Janja, Majda Zore iz Bognede vasi — Branko, Djurdja Badovinac iz Magocev — Saša, Danica Peterlin iz Strine — Tomaža, Jožica Kalerle iz Prečine — Anjo, Majda Bizjak iz Podulce — Jernejo, Zuhra Ibrahimović iz Črnopolja — dečka, Verica Šega z Vrha pri Dolžu — deklino in Mira Husič s Čerkviš — dečka.

IZ NOVEGA MESTA — Marija Murn iz Ulice Danila Bugarja 24 — Sebastjana, Polonca Razpotnik, Nadmlini 62 — dečka in Jožica Lindič iz Strojarske 3 — dečka. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

VSA PRETEKLA LETA SO pričekali Metličani štafeto na Trgu osvoboditve letos pa so se odločili drugače: z bogatim kulturnim programom se je to zgodilo na Pungartu. Peli, recitali, plesali ali igrali so otroci iz otroškega vrta. Metliški mešani pevski zbor Bete osnovnošolska mladež, oktet Vitis, Metliška mestna godba, Metliška folklorna skupina Ivan Navratil, taborniki Odreda dveh krokarjev, Jani Kovačič, Indus bhv in Mama Dolores. Prireditve je nosila naslov V pričakovanju maja.

PREJŠNJA SOBOTA JE bila proglašena v Metliki za dan očiščevalnih akcij. Razglas si je vzela k sreči predvsem šolska mladina, medtem ko starejših ni preveč presunil. Podoba akcije so povsem na mestu, vendar ne bi smele trajati zgolj en dan. Skrb za lepo okolje bi morala biti vsakodnevna. Je pa organizator zagrozil, da bo v časopisih obelodani imena vseh, ki bodo imeli okoli hiš nered in navlako. To bo zaleglo pa še smeha ne bo manjkalo.

Ivan Stokič: »Za obstoj sedanjega metliškega Pionirjevega tozda, ni bojazni.«

ranje dobrega dela, kajti dobri delavci oziroma delovne skupine dobijo na ta račun tudi tretjino zaslužka na osnovni osebni dohodek. »Discipline nisimo poostrihili le med proizvodnimi delavci, ampak tudi ali še ostreje med režijskimi in to zelo spodbudno vpliva na razpoloženje v kolektivu,« ugotavlja Stokič.

A. BARTEJ

KAJ SPLOH JE PERILEN? — V zapisniku 10. seje skupščine črnomaljske samoupravne komunale skupnosti je moč prebrati pripombo delegata semiške Iskre, da »perilen (s katerim naj bi bila zastrupljena reka Krupa, op. p.) ni strup«.

SAME JAME — Skrajni čas bi že bil, da bi cesto Pod smreko v Črnomlju, sicer že redno gostjo te rubrike, končno popravili, saj ima že toliko lukenj, da jih ni moč ne preskakovati ne med njimi voziti slalom.

MAROLTOVCI — Pretekli petek je v Črnomlju gostoval folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane. Doverni kulturnega doma je bila polna, čeprav niso vsi plakati, ki so vabili na nastop, dočakali nastopa na oglašnih deskah.

Ribniški zobotrebci

SPET SNEŽILO — Sredi meseca je tudi po ribniški občini spet snežilo, kar je povzročilo več težav. Dela na poljih so spet zastala. Oviran je bil promet in ceste ter ulice je bilo treba pljužiti.

OBETAJO SE SVEŽI PRAZNIKI — V Mali in Veliki gori je še sneg in vprašanje je, če bo do praznikov skopnel. Vse kaže, da bo za prvomajске praznike precej »sveže« vreme.

Drobne iz Kočevja

POVSOD PLAKATI — Sobota je dan, ko se pokaže, kako so kulturni vodje raznih kulturnih in drugih skupin. Takrat namreč nabijajo in lepijo po mestu plakate in vabila za prireditve.

VEČ LUŽ KOT ASFALTA — Na pločniku proti Rudniku je več lukenj in luž kot asfalta. Tako ima pešec hitro mokro in čevlji. Obrzga pa ga še avtomobil, tako da je lepo enakomerno namočeno.

SVINJAK ALI NE? — Na izredni konferenci Turističnega društva so nekateri menili, da mesto Kočevje ni zasvojeno kot svinjak, večina pa je menila, da je pravi svinjak. In utemeljitev: povsod je polno smeti, papirja, polivinila, čikov itd.

Trebanjske iveri

VSE SILE V IZVOZ — Trebanjski gospodarstveniki se globoko zavzdajo, da brez izvoza ne bo šlo. Vendar se očitno ne zanesejo na svoj »nos« pri teh zadevah. Zato se v zadnjem času o izvoznih poslih več pogovarjajo tudi politiki, ki gredo sem ter tja tudi na poslovne pogovore s tujino.

KDO JE NASLEDNJI NA VRS-TI? — Kadar je s fakim vprašalnim stavkom povezan lov na direktorje, ni pričakovati velike gneče in komolčarstva. Čeprav vsi direktorji po vrsti zatljučujejo, da so bili v direktorovanje tako rekoč prisiljeni.

KDOR NIMA V GLAVI, KOPLJE JARKE — Ker za sicer že urejeno okolico blokov na mirniški Rojari ni načrtov, zdaj delavci tam okoli kopljejo kot nori, da bi se dokopali do cevi, po katerih bi radi napeljali telefonski kabel.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Letos vodovod v vasi ob Krupi

Vodovod iz Dobljč v vasi ob Krupi in v Semiču bodo gradili v dveh etapah — Dela bodo veljala 30 milijonov dinarjev, končali pa jih bodo drugo leto

ČRNOMELJ — Idealna rešitev oskrbe z vodo za vse predele Bele krajine, ki vodovoda še nimajo, iz zajetja izvira Krupe je padla v vodo po odkritju polikloriranih bifenilov (PCB) v reki. Tako se je pomanjkanje pitne vode, ki je zlasti v sušnem obdobju primanjkuje Semiču in okolici, razširilo še na 6 vasi ob Krupi, ki so se prej oskrbovale z vodo iz izvira reke, in to z majhnimi stroški.

Zato je postala gradnja vodovodnega sistema v Semiču in krajih ob izviro Krupe toliko nujnejša. Rešitev so našli v centralnem zajetu Dobljčev in Dobljčah, od koder je v smeri proti Semiču do Talčjega vrha že zgrajen vodovod. SCT — tozdr Projekt iz Ljubljane je pri izdelavi tehnične dokumentacije vodovodne mreže upošteval najcenejšo možno rešitev, vendar

JUTRI OSREDNJA PROSLAVA

ČRNOMELJ — Osrednja proslava v črnomaljski občini ob dnevu OF in prazniku dela bo v petek, 26. aprila, ob 20. uri v Kulturnem domu v Črnomlju. V kulturnem programu bodo sodelovali učenci osnovne in srednje šole ter člani KUD iz Adlešičev. Na slovesnosti bodo podelili tudi priznanja OF in srebrne znake sindikata.

KRVODAJALSKA AKCIJA

ČRNOMELJ — Črnomaljski občinski odbor Rdečega križa organizira za potrebe splošne bolnice Novo mesto krvodajalsko akcijo, ki bo v torek, 30. aprila. Odhod posebne avtomobila v Novo mesto bo izpred črnomaljskega gradu ob 6.30. Vabljeni!

ANTONU PLANINCU DRŽAVNO ODLIKOVANJE

ČRNOMELJ — Na osrednji proslavi ob dnevu OF in 1. maju, ki bo jutri v Črnomlju, bo Anton Planinc iz Črnomlja prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo, ki ga podeljuje predsedstvo Jugoslavije. Planinc, zaposlen v Elektru v Črnomlju, je vesten delavec, prizadevno pa opravlja tudi številne družbene obveznosti.

SVEČANO ZA PRAZNIK DELA

KOČEVJE — Na praznik dela, 1. maja, bodo ob 9. uri v Tekstilni odkrili spominsko ploščo ob 50-letnici stavke tekstilnih delavcev. Ob 10. uri bo krenil sprevod mladine, delovnih ljudi in občanov na shod pri brunarici v Dolgi vasi. 6. maja ob 18. uri bo v avli srednje šole tehničnih usmeritev in družboslovja otvoritev razstave likovnih del članov kluba OZN ob mednarodnem letu mladine. Od 7. do 12. maja bo v knjižnici razstava slikanic z vsebino temo iz NOB. 10. maja ob 18. uri bodo v muzeju odprli razstavo »Osvoboditev Kočevske«.

Denar pomeni dosti, a ne vse

Trebnje potrebuje nov, osrednji gasilski dom

TREBNJE — Čeprav razmere tudi za nas gasilce niso rožnate, nam je vendarle uspelo, da smo skoraj uresničili srednjeročni načrt in kar dobro opremlili vseh 27 gasilskih društev v občini. Z zdaj se bo ritem obnavljanja opreme nekoliko upočasnil, saj je odprta od 200 do 400 odst. dražja, kakor je bila prej. Je povedal Bert Škufca, predsednik trebanjske občinske gasilske zveze.

Bert Škufca

domov. Večina je starejših od 50 let. Najhuje pa je v Trebnjem, kjer bo imelo gasilsko društvo po novi kategorizaciji najpomembnejše naloge, dom pa je v zelo slabem stanju. Tu bi bilo potrebno zgraditi nov gasilski dom, ki bi služil tudi izobraževanju in usposabljanju gasilcev iz vse občine.

Pri nas je bilo v zadnjem obdobju sorazmerno najmanj požarov v regiji. Takšen uspeh pripisujemo tudi naši preventivni dejavnosti, od katere pričakujemo v prihodnosti največje učinke. Zato si želimo, da bi imeli tak odnos do preprečevanja požarov tudi v organizacijah združenega dela. To bi nam več pomenilo, kakor pa če nam da delovna organizacija denar. Sploh naj bi se gasilstvo v združenem delu okrepilo, saj bi tako najbolj preventivno delovalo in bilo tudi operativno najbolj učinkovito, pravi Bert.

J. S.

dajnovodom, speljali vodovod do Vinjega vrha, kjer bodo zgradili 2 rezervoarja po 100 m³, ter vseh ob Krupi zgradili 3.800 metrov vodovoda. S podrazčevami vred bodo dela veljala letos 178 milijonov dinarjev, prihodnje leto pa 122 milijonov dinarjev. Takrat bodo zgradili vodovod iz Nestoplje vasi do Krča, rezervoar na Krču, s 500 m³ prostornine ter v Črnomlju z dvakrat tolikšno prostornino in uredili črpališče v Dobljčah in Jelševniku.

Denar za gradnjo vodovoda, ki bo veljal 300 milijonov dinarjev, bodo prispevali območna vodna skupnost Dolenjske in ZVSS (200 milijonov), samoupravna komunala skupnost Črnomelj (30 milijonov), sozd Iskra in semiška Iskra (30 milijonov), združena sredstva solidarnosti Slovenije (17 milijonov), udeležba občanov bo 5 milijonov dinarjev, brigadirjev dvakrat toliko, vojske pa 8 milijonov dinarjev.

M. BEZEK

V maju za samoprispevek

Če bo referendum uspel, bodo prebivalci črnomaljske občine od 1. julija naprej plačevali že 3. samoprispevek

ČRNOMELJ — Na zborih krajanov, ki jih v črnomaljski občini zaključujejo te dni in kjer razpravljajo o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za naložbe v družbenih dejavnostih, ki naj bi ga plačevali v prihodnjem srednjeročnem obdobju, podpirajo uvedbo novega, tretjega samoprispevka zapored.

Očitno je tudi, da s samoprispevkom, za katerega bodo glasovali v nedeljo, 26. maja, v črnomaljski občini ne bodo mogli pokriti vseh potreb v družbenih dejavnostih, saj bodo v naslednjih petih letih tako zbrali le 25 milijonov dinarjev, kar je komaj dobra tretjina denarja, ki bi ga potrebovali, da bi odpravili vse težave. Zato so se na zborih krajanov odločili za gradivo, ki ga je pripravila komisija izvršnega sveta in po katerem bodo za OŠ Semič namenili iz samoprispevka 30 milijonov dinarjev, za OŠ Stari trg 20 milijonov, za OŠ na Vinici 40 milijonov ter črnomaljsko osnovno šolo 100 milijonov dinarjev. Za dom starejših občanov bodo prispevali 40 milijonov, za vrtec v Semiču 10 milijonov, za knjižnico ali cerkvico sv. Duha po 10 milijonov dinarjev. Glede na to, da je v knjižnici v Črnomlju velika prostorska stiska in da so cerkvico sv. Duha toliko zaščitili s predhodnimi ukrepi, da v nekaj letih ne bo začela propadati, so se krajanje odločili, da dajo tokrat prednost knjižnici.

Šolniki iz Adlešičev so predlagali, da v program samoprispevka zajamejo tudi njihovo šolo, ki je potrebna popravil, vendar so jo iz programa izpustili zato, ker ne gre za dograditev, ampak le za obnovitev, ki pa jo bodo opravili do začetka novega šolskega leta. Prav tako v program tega samoprispevka ne bo zajeta sicer predlagana 2. faza gradnje semiške celodnevne šole. V sodelovanju s šolo na Štrekljencu bodo zagotovili enozimski pouk, v občini pa si bodo prizadevali, da bodo kljub izpadu gradnje v Semiču obdržali celodnevni pouk.

B. M.

Svečano za dva praznika

Zaslužnim srebrni znaki OF in ZS — Prvomajsko srečanje na Travnici gori organizira sindikat

RIBNICA — Osrednja proslava ob dnevu OF bo jutri, 26. aprila, ob 19. uri v domu JLA. Na njej bo govoril predsednik OK SZDL Vinko Drobnič, izveden pa bo tudi kulturni program. Na tej svečanosti bodo podelili srebrne znake OF, ki jih bodo prejeli: dramska sekcija KUD Sv. Gregor, Alojz Keč, Ela Kržan, Jože Grič, Jože Puželj, Tone Joras (vsí Ribnica), Viktor Pogorelec (Nemška vas), Jože Pogorelec (Dolenja vas), Jože Košmrlj (Sodražica), Anton Hacc in Janez Rus (oba Loški potok).

Na praznik dela, 1. maja, bo ob 11. uri na Travnici gori srečanje delovnih ljudi in občanov, na katerem bo govoril predsednik občinskega sveta Zvez sindikatov Uroš Bregar, v kulturnem programu pa bodo nastopile občinske amaterske glasbene skupine. Na srečanju, ki bo posvečeno tudi 40-letnici sindikata in osvoboditve, bodo podelili srebrne znake Zvez sindikatov. To je prvo tako srečanje ob prazniku dela v občini Ribnica. Nanj bodo vozili tudi avtobusi, in sicer iz Dolenje vasi, Ribnice, Sodražice in Loskega potoka. Po zborovanju bo zabava s plesom, na katerem bo igral ansambel »Ribniški fantje«. Srečanje organizira občinski svet Zvez sindikatov.

Bodo krajevne skupnosti beračile?

Na seji OK SZDL v Trebnjem so obravnavali plane krajevnih skupnosti — Varnostni in obrambni načrti so boljši, a še ne popolni — Priznanja OF

TREBNJE — Dejstvo je, da krajevne skupnosti prevzemajo vse večja bremena na področju komunalnega urejanja, vendar imajo ob povečanem obsegu del vse manj denarja. Včasih ga zmanjka celo za čisto vsakdanje administrativne posle v krajevni skupnosti. Vendar ni moč pričakovati, da bodo v krajevnih skupnostih uporabljali denar za te namene iz virov sgmoprispevka ali celo, da bi ga pobirali občanom iz žepa v obliki tako imenovanih dodatnih prispevkov.

Tako polemčno je bila zaokrožena razprava na seji občinske konference SZDL, ki je bila pretekli teden v Trebnjem. Podrugi milijon dinarjev iz občinskega proračuna pa je za 16 krajevnih skupnosti slej ko prej premalo. Že najmanjša krajevna skupnost si s 40 tisoč dinarji ne more pravnih pomagati, kaj šele, da bi s tem denarjem urejala in popravljala vsake poti. Medtem ko je denarja iz občinskega proračuna premalo, iz organizacij združenega dela prihaja pozno ali sploh nikoli. Je pa tudi precej takih delovnih organizacij z obrati v trebanjski občini, ki za te

Ribniški borci o zdravju in slavu

S konference KO ZZB

Veljko Rašperič: »Asfaltiranje ceste od Osilnice proti Čačičem in Padovemu je potrebno tudi zato, ker se od tu vozi ali pa hodi na delo v dolino precej ljudi.«

RIBNICA — Kar 112 od 269 članov krajevne organizacije ZB NOV Ribnica se je udeležilo nedavne letne konference. Največ razprave je bilo o zdravstvenem varstvu in življenjskih pogojih borcev, pokojninah in drugih socialnih vprašanjih. Ugotovili so, da so pokojnine nizke, da nimajo svoje zdravstvene ambulante in podobno.

Predlagali so, naj bi se upokojeni borci vključili v društvo upokojencev, ker bi lahko enotneje nastopali in uveljavljali svoje predloge.

Borci so poudarili tudi, da je ob 40-letnici osvoboditve potrebno čim dostojneje praznovati praznik dela in jubileje iz NOB: krajevni praznik Ribnice, 5. maj, dan borca, dan vstaje in druge, in to z obiskom Jelenovega žleba in drugih zgodovinsko pomembnih krajev v občini.

Spet so poudarili, da je treba končno zasaditi 88 dreves v spomin na tovariša Tita. Postaviti je treba tudi spominsko ploščo padlim borcem.

Predlagali so, naj bi za 4. julij organizirali srečanje, kar naj bi naredili skupaj z jubilarji ZB iz Dolenje vasi in Grčaric.

M. GLAVONJČ

PREKO STO EVIDENTIRANIH

RIBNICA — V delovni organizaciji »Riko« Ribnica so že zaključili prvi krog evidentiranja možnih kandidatov za skupščinske volitve, ki bodo prihodnje leto. Doslej so evidentirali preko 100 možnih kandidatov za delegate v SIS in zbor združenega dela občinske skupščine. Možne kandidate za odgovorne dolžnosti bodo evidentirali v drugem krogu evidentiranja.

DOGRAJUJEJO DOM

ORTNEK — Poročali smo že, da turistično društvo Velike Poljane gradi poleg starega novo turistični dom. Skoro vse opravijo sami člani društva s prostovoljnimi delom. Te dni bodo začeli zadnjo fazo urejanja doma, ki ga nameravajo svečano odpreti ob tradicionalnem srečanju dolenskih turistov, to je prvo nedeljo v avgustu.

M. G-č

Sosed najlažje pomaga

Hvala članom in aktivistom RK za njihovo delo

KOČEVJE — Na nedavni seji skupščine občinske organizacije Rdečega križa Kočevje so izvolili tudi novo predsedstvo te organizacije, za predsednika pa ponovno dr. Mihaela Petroviča.

Organizacije RK v občini, ki štejejo skupaj okoli 3500 članov in 1800 mladih članov, so kljub težkim časom v glavnem uresničili za zadnja štiri leta načrtovano delo. To jim je uspelo, ker so varčno in skrbno gospodarili in ker si je organizacija pridobila med občani ugled.

Naštetimo naj le nekaj primerov iz obsežnega dela. Izvedli so 32 tečajev o prvi pomoči in negi bolnika, po šolah in KO RK so imeli 8 predavanj s področja zdravstvenozgodnje dejavnosti, ob različnih priložnostih so obiskali

150 občanov, nudili so sosedsko (občasno in redno) pomoč, zbrali so 4200 kg oblačil, 150 parov obutve, kri je darovalo 5443 občanov, opravljena pa je bilo še ogromno drugega dela. Za vse to prizadevanje in uspehe se jim je na seji skupščine v imenu SZDL zahvalila sekretarka OK SZDL Tanja Svetličič.

Že v predsednikovem poročilu in bogati razpravi je bilo med drugim poudarjeno, da je zaradi sodobnega načina življenja vse več ljudi osamljenih, zaradi gospodarske krize pa tudi socialno ogroženih. Med temi je največ ostarelih in invalidov, ki so pogosto še bolni. Ena glavnih nalog članov in aktivistov RK bo pomagati tem ljudem.

J. PRIMC

Ob dnevu Osvobodilne fronte slovenskega naroda je občinska konferenca SZDL na predlog žirije za podeljevanje priznanja OF pri OK SZDL Trebnje podelila priznanja Osvobodilne fronte. Prejeli jih bodo Anton Franjga, Jože Frelih, krajevna skupnost Čatež, Engelbert Škufca, Ivan Vovk, Ivan Zajc in Majda Kolenc.

vozi na delo izven občine, delovne organizacije kjer so zaposleni, pa se za

J. SIMČIČ

Letošnje srebro OF in Zveze sindikatov

V Brežicah bo svečana podelitev jutri

BREŽICE — Občinska konferenca SZDL je na seji 18. aprila potrdila predlog žirije za podelitev letošnjih srebrnih priznanj Osvobodilne fronte. Do zdaj so jih vsakič podelili po osem, v jubilejnem letu pa so jih pomnožili na dvanajst. Predlogov je bilo 16. Za večletno delo in prispevek k trajnejšim dosežkom pri razvoju socialistične samoupravne družbe bodo letos prejeli srebro:

Zlata Butara, Mira Davidovič in Jože Fink iz Brežic, Martin Jelčič iz Oključke gore, Ivan Hrastovšek iz Bukoška, Miha Ogorevc iz Artič, Milan Podgoršek iz Pišec, Rudolf Pibernik iz Župeče vasi, Stanko Penič iz Pečice, Franc Rožman iz Dečnega sela, Jože Tomše iz Ribnice in Gasilsko društvo Skopice.

Za uresničevanje delavskih interesov in poštvalno delo v sindikalni organizaciji je predsedstvo občinskega sveta ZS namenilo srebrni znak Zveze sindikatov desetim delavcem. To so:

Upokojenec in predsednik krajevnega sindikalnega sveta v Brežicah Milko Gregl pomočnik javnega tožilca Anton Ribnikar, Zinka Medvešek iz Tovarne pohištva, Anton Smrekar iz Posavja, Krešimir Manec iz Tehničnega remontnega zavoda v Brežicah, Vid Devčić iz Agrarje, Anton Kostanjšek iz Prevoza, Mario Grigčević iz OŠ bratov Ribarjev, Mimica Avsec iz Uprave za družbene prihodke in Sonja Zmežak iz Konfekcije Jutrarijke v brežiški Orlici.

Srebrni znak bodo jutri na slavnosti seji občinskega sveta Zveze sindikatov in občinske konference SZDL podelili tudi osnovnim organizacijama Beti v Dobovi in Osnovne šole Toneta Seliščarja v Cerkljah ter konferenci OO ZS Slovina Bizeljsko — Brežice.

2. tekmovalje kovinarjev v Posavju

18. maja v Dobovi in Jesenicah na Dolenjskem

KRŠKO — Organizacijski odbor za pripravo 2. delovnega tekmovanja kovinarjev in avtomehaničev Posavja, ki ga vodi Jože Tomc, je prejšnji četrtek v Krškem sklenil, da bo tekmovanje 18. maja v Dobovi in Jesenicah na Dolenjskem.

Prvič so bili gostitelji Krčani oziroma Senovčani, ki imajo tudi največ izkušenj in uspehov med Posavci, saj so pripravili že tudi republiško proizvodno-delovno tekmovanje, krški kovinarji pa so že večkrat posegli po najvišjih mestih. Vsakoletna tekmovanja kovinarjev in avtomehaničev v Posavju bodo vsako leto v drugi občini. Tako bodo prihodnje leto organizatorji Sevničani.

18. maja se bodo v dobovskem Trimu pomerili varilci vseh panog ter avtomehaničarji — Otto in Diesel. V železniški tovarni za popravilo vozil v Dobovi bodo tekmovali konstrukcijski ključavničarji in orodjarji, v Kovinoplastu v Jesenicah na Dolenjskem pa strugarji. Toč bodo prvič in zato le pokazano nastopili kovači v dobovski Livarni pa prav tako pokazano — livarji.

Sprejem za manj ko liter vina

Zbiralna akcija po kolektivih za TV pretvornik na Lazah — Podpora SZDL

SEVNICA — Znano je, da precej gospodinjstev v Sevnici in okolici ne dobi TV signala II. programa ljubljanske televizije.

Ob postavitvi oddajnega stolpa sevniskega radia na Lazah obstaja možnost, da bi lahko nemoteno gledali tudi drugi televizijski program. Pretvornik bi stal okrog 3 milijone

Jože Tomše dobi jutri srebrno priznanje OF

Nič podarjeno

V KS Jesenice razpeljuje telefonsko omrežje, za njim kanalizacijo

Jože Tomše iz Ribnice pri Jesenicah na Dolenjskem vedno najde čas za delo v svoji krajevni skupnosti. Z zadovoljstvom povzema o njenih dosedanjih uspehih in načrtih za jutri in po jutrišnjem. Pri tem s ponosom omeni, da niso bili lani prav nič zaskrbljeni za izglasovanje 1,5-odstotnega občinskega samoprispevka, nasploh, vnaprej so bili prepričani, da bodo krajanji poleg tega sprejeli še 0,5-odstotni krajevni samoprisevek.

Krajevni samoprisevek so po Tomševem pojasnilu namenili za dograditev mlrške vežice na Obrežju, za asfaltiranje dovozne poti na pokopališče in za razširitev gasilskega doma. Jože trenutno največ dela v odboru za razširitev telefonskega omrežja v jeseniški krajevni skupnosti. Omrežje bo razpeljano do 1. maja, nakar bo na vrsti povečanje telefonske centrale od sedanjih 100 na 500 števk.

Medtem so se že dogovorili za naslednjo veliko nalogo, ki bo še globlje posegla v žep prebivalstva. To je napeljava kanalizacije. Zanj bo moralo vsako gospodinjstvo odšteti po 100 tisočakov. Krajanji nosijo zares velika denarna bremena, ker so že zdavnaj spoznali, da jim ne bo nihče ničesar podaril. Delo v KS cenijo, zato ne pozabljajo na najbolj prizadevne. Jožetu Tomšetu so za njegov delež podelili krajevno priznanje OF, letos pa bo na predlog KK SZDL Jesenice dobil še srebrno občinsko.

Še vedno so na dveh bregovih

Do sredine maja podaljšana razprava o šolskih okoliših v brežiški občini

BREŽICE — Razprava o spremembi šolskih okolišev je po letu dni kroženja po sestankih v krajevni skupnosti, šolah, strokovnih organih, delovnih organizacijah, občinski skupščini in DPO spet v četrtek poživila sejo občinske konference SZDL. Delegati so sporočili stališča KS, prizadetih staršev, šol in delovnih kolektivov, ki se vnovič niso ujemale.

V Skopicach, Krški vasi in Šentlenu so za to, da se nič ne spremeni, da otroci še naprej obiskujejo šolo v mestu, čeprav sta cerkljanska in artiška napol prazni. V brežiški KS so proti temu, saj bo z uvedbo druge izmene kakih sto otrok prikrajšanih za podaljšano bivanje. V Globokem, Dobovi in Kapelah ter v Pišecah soglašajo s postopnimi spremembami in sprotinim dogovarjanjem za kraj vpisa med posameznimi šolami.

Ker manjšina ostaja na svojem bregu, so se na konferenci dogovorili za nadaljevanje razprave do sredine maja, ko bo izrekla svojo besedo o okoliših občinska skupščina. Do takrat naj bi se ponovno sestali prizadeti starši v šolah in KS in jim obrazložili tudi to, da okoliši niso zacementirani in da se bodo po potrebi še spreminjali, odvisno od odseljevanja in priseljevanja ljudi v KS. Zagotovo bodo v Brežicah morali graditi še eno osnovno šolo, toda ta hip to ni izvedljivo in tudi ne gospodarno. Rešitev, ki jo je nakazala delovna skupina po večinski odločitvi za četrto varianto in po kateri ni ukinjena nobena osnovna šola na podeželju, ampak so z novo organizacijo pouka njihovi prostori bolje izkoriščeni, je začasna.

Konferenca je podprla stališča predsedstva za uveljavitev spremeni-

lih okolišev in za postopen vpis učencev prvih razredov po novem predlogu delovne skupine. Izrekla se je za ponovno dogovarjanje s starši v

prizadetih vaseh, strokovno mnenje o spremembah pa naj bi poslal tudi Zavod za šolstvo v Novem mestu.

J. TEPPEY

Fraze ne nasitijo Zakaj revolt študentov

KRŠKO — Študentja študenta najverjetneje že ne zadošča več za preživetje. V Zvezi socialistične mladine krško samoupravni sporazum in izračunavajo na trikratno revalorizacijo, tako da vsaj za silo krote galopirajoče življenjske stroške študij je postal težaven celo za otroke bogatejših staršev. Se ne bojimo, da bo vse bolj upravičen občutek o posebnem socialnem razlikovanju, saj statistike govore, da je med študenti vse manj otrok iz delavskih in kmečkih družin?

Posavske delovne organizacije še zmeraj pričakujejo predvsem manj zahtevne profile, saj se število študentov sicer povečuje, a ne za višje in visoke šole. Študentje povezani v Klub posavskih študentov v Mariboru in Ljubljani, zatrjujejo, da je bilo od nazadnje 790 razpisanih študentov v Posavju le 13 odst. za višješolski in visokošolski študij. Kaj šele da bi skrbeli ali spodbujali štibe s študenti iz teh krajev.

Protest in revolt študentov sta potemtakem razumljiva. Od fraze za dnevno rabo (o razvoju in kadrih) študentje pač ne morejo živeti niti upati, da se bo kmalu kaj obrnilo na bolje. To je napoved pokazala tudi problemska konferenca, na katero so posavski študentje povabili čez 50 gospodarstvenikov, odzvalo pa se jih je komaj 8.

PAVEL PERC

»Partizanka Ana« na predvečer dneva OF

Jutri v Krškem podelitev družbenih priznanj mariborska Opera

KRŠKO — Ob obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda, 27. aprila, in ob mednarodnem prazniku dela, 1. maju, bodo v petek, 26. aprila, ob 17. uri v mali dvorani Delavskega kulturnega doma v Krškem podelili družbena priznanja Socialistične zveze, zveze sindikatov in Zveze komunistov občine Krško za leto 1985.

Srebrni znak OF bodo prejeli: Gasilsko društvo Veliki Podlog, Gasilsko društvo Senuše, moški pevski zbor DKD Svoboda Brestanica, Muzej izgnancev Brestanica, Albin Ivačič (Rožno), Janko Mladič (Raka), Ivan Arh (veliki Podlog), Stojan Šibila (Senovo), Slavko Kunej (Krško), Dušan Vlačič st. (Krško), Franc Resnik (Senuše).

Po slovesni seji OK SZDL, občinskega sveta ZSS in OK ZK si bodo obiskovalci DKD Edvarda Kardelja jutri ob 19.30 lahko ogledali Simonitjevo opero »Partizanka Ana«. Predstavo so omogočile organizacije združenega dela krške krajevnih skupnosti, zato bo ogled te kulturne prireditve v počastitev 40-letnice osvoboditve brez vstopnine. Solisti, zbor, orkester Opere in baleta SNG Maribor ter moški zbor »Slava Klavora« pod vodstvom dirigenta Staneta Jurgeca obetajo prijetno doživetje.

NATEČAJ »MLADOST V MAJU«

KRŠKO — Nekatero osnovne organizacije mladine v krški občini so se želele še vključiti v nagradni natečaj, ki ga je razpisala komisija za kulturo pri OK ZSM Krško, zato so rok za oddajo del podaljšali do 30. aprila. Najboljša likovna in ročna dela mladih bodo nagrajena in predstavljena na zaključni občinski prireditvi »Mladost v maju« prihodnji mesec.

Za razvoj, ne za preživetje

Komunisti o usmeritvah občinske organizacije ZK Krško

KRŠKO — »Delavcem je za Jugoslavijo, kljub temu da je zadolžena. Precej lažje se točemo za program v občini, ker smo konkretni, bojimo pa se nemoči na višjih ravneh. Se bo naš glas slišal v politiki Slovenije, Jugoslavije na kongresu? Človek ima občutek, da delavci molčijo!«

Tako je razpravljala delavce krške Celuloze Zdenko Picelj na seji občinskega komiteja Zveze komunistov 16. aprila v Krškem, kjer so razpravljali o

programski usmeritvi občinske organizacije ZK do volilno-programske seje 1986. Izvršni sekretar P CK ZKS Emil Štern je opozoril na nujnost poenotenja političnih mnenj okoli smernic razvoja občine Krško do leta 2000. Pri obravnavi teh naj bo dejansko v ospredju razvojni, in ne zgolj socialni vidik, saj ta utegne pripeljati tudi do ekstenzivnega zaposlovanja.

ZK, sindikate in mladino v združenem delu čaka še obilo dela, da bi odpravili miselnost, da je moč preživeti tudi na takšni ravni tehnološke opremljenosti, ob takem delu. »Imamo 900 višje in visoko izobraženih strokovnjakov, a če gremo pogumno

● O vprašanih nadaljnega razvoja in nalogah na področju inovacijske dejavnosti bodo spregovorili na problemski konferenci v maju. Predsednik občinskega izvršnega sveta Krško Igor Dobrovnik je ocenil lanske rezultate gospodarjenja in dosežke v letošnjih mesecih kot zadovoljive. Iz analize gospodarjenja bi morali sprejeti po mnenju Slavka Kuneja zaključke oziroma smernice za izvajanje resolucije v tem letu. Namesto tega pa so, žal, komunisti izgubili veliko energije v »mrtvem teku ob bolj obrobni vprašanjih.

naprej, jih je prav toliko premalo. Zato kaže prislutniti zaskrbljenosti mladine, študentov, ki pričakujejo programe in dolgoročne usmeritve,« je poudaril sekretar Jože Habine.

P. PERC

KVIZ TITO — REVOLUCIJA — MIR«

KRŠKO — Občinski kviz »Tito — revolucija — mir« bo 6. maja. Tričlanske ekipe osnovnih organizacij ZSM bodo odgovarjale na vprašanja o drugi svetovni vojni in socialistični revoluciji v Jugoslaviji. 10. maja bo posavski kviz v Brežicah, republiško tekmovanje pa 15. maja v Murski Soboti.

SREČANJE V FLORJANSKI

SEVNICA — Tradicionalno prvomajsko srečanje v Florjanski ulici bo v torek ob 15. ure dalje. Res enotni ubičarji prirejajo razna zabavna tekmovanja, igral pa bo tudi ansambel Lajzeta Šlika s peveci. Prireditveni odbor zatrjuje, da bodo cene zmerne.

STISNIL NAD 300 ROK — Minuli teden se je udeležil slovesne podelitve bralnih značk na sevniški osnovni šoli Anton Ingolič. Prinesel je še posebej zanimiva prevoda znane knjige »Tajno društvo PGC«.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 13. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Jožica Ogorevc s Trebeza — Denis, Marica Kovač iz Samobora — Ivano, Maja Vidmar iz Brežic — Teo, Đurđa Đurđek iz Strmca — Danijela, Metka Babič iz Arnovih sel — Mateja, Lidija Nestorovič iz Brežic — Nenada, Roland Fabijan iz Sevnice — Gordano, Marija Obrankovič iz Brd. Križa — Stjepana, Anica Horvat iz Otoka — David, Dragica Tušin iz Podvrha — Tomislava, Jožica Škoberne s Senovega — Simona, Cvetka Zmavčič z Bizeljskega — Aleša, Zrinka Engel iz Samobora — Elvina, Marjanca Molan s Trebeza — Majo, Jadranka Prosinček iz Čemehovca — Darija in Marija Okštajner iz Rud — Darka, Čestitamo.

Krške novice

KAJENJE — Zadnjič smo na predsedstvu občinske konference SZDL slišali, kaj vse bi morali storiti za reorganizacijo skupnih služb interesnih skupnosti. Rezi Perc, ki je svojčas uspešno vodila te službe, je menila, da bi morali biti bolj energični, za stanje pa ne kriviti pešiče tamkaj zaposlenih. »Če bi bili med seboj bolj odkriti, bi bilo vse drugače. Nikakor ne kaže seliti služb na banko. Jih bomo dali v trezor? Sicer pa pojdite na skupne službe — vse je zakajeno, kot da bi prišel v disko,« je iskrivo pripomnil in s tem spodbudila, da bi se zamislili nad kajenjem v pisarnah in na javnih mestih nasploh...

RAZREZ LEŠA — Krški obrtniki so zoper predvideno omejitve, namreč da bi na zasebnih žagah ne smeli žagati za družbeni sektor. Na nedeljskem zboru v Leskovcu so pohvalili delo poslovalne enote metliške obrtne zadruga, ki daje dosti dela tudi avtoprevoznikom iz sosednje sevniske občine. Menili so, da davčna politika res ni nosilka razvoja obrti, to pa ne more biti samo obrtna zadruga »Resa« obse, pa bi lahko veliko pripomogli, da bi se razvoj pospešil...

Sevniški paberki

KDO JE POZABIL PRESTI — Na dvorišču občinske stavbe bo 11. maja ob 10. uri dražba najdenih stvari. Tokrat bodo dražili sedem koles, najcenejše je z začetno ceno 2.000 dinarjev. Ker je delegacija Kopitarne na zadnji seji občinske skupščine izrazila sum, da pri teh dražbah ni vse tako, kot bi moralo biti, so tokrat po kolesih navedene številke ogrožja.

BO ZA NASLEDNJIH 15 LET — Končno so prizadeti raketarji za svoj jubilej dobili primernejše prostore. Minuli petek jih je odprl sekretar za ljudsko obrambo Slovenije Martin Košir. Upati je, da bodo člani vsaj nekaj let, imeli kaj od tega saj sta prostorčka v nekdanji Zupančičevi hiši, predvideni za rušenje.

NON—STOP IGRA — V soboto, teden dni za prvo skupino, je imela svojo premiero tudi skupina Odra mladih. Na oder so postavili Subodolčanovo igro »Figole Figole«. Pred večerno predstavo so skoraj brez presanka igrali za šolanje. Sleđnji so ta konec tedna prišli na svoj račun tudi v kinu, kjer je gostoval znameniti E. T. vesoljček.

ŠTORKLJA PRENOČILA — Kjer gnezdil štorklja, pravi pregovor, so dobri ljudje. No — po vsej verjetnosti zaradi dolge poti — predzadnji sredo, na dimniku Papeževe domačije prenočila velika štorklja. Priletela je zvečer, nakar dimnika ni zapustila do pol osmih naslednje jutro. Očitno ima svoj delavnik neglede na naše zagate z zimskim in letnim časom.

Knjižni sejem in bralne značke

Na prodajni razstavi v topliškem zdravilišču nad 500 knjig Mladinske knjige

DOLENJSKE TOPLICE — Kolikšen je iztržek tretjega topliškega knjižnega sejma, ki so ga prejšnji teden pripravili z razstavo knjig in likovnih izdelkov učencev osnovne šole Baza 20 v salonu poleg viteške dvorane tukajšnjega zdraviliškega doma, tega v času, ko to poročamo, še nismo zvedeli. Denarni izkupiček je kajpak pomemben, vendar je še pomembnejše dejstvo, da je sejem bil, da so mogli prebivalci topliške krajevske skupnosti v domačem kraju videti in tudi kupiti vsaj nekaj tiste literature, ki jo za mlade in odrasle bralce izdaja Mladinska knjiga. Ob tem tudi ne gre prezreti, da je bil knjižni sejem, že sam po sebi kulturna manifestacija, povod za več kulturnih prireditev, od katerih naj omenimo še posebej lepo pripravljeno proslavo s podelitvijo Župančičevih bralnih značk in priznanj učencem in mentorjem, ki so sodelovali v letošnjem tekmovanju za bralne značke. Zelo razveseljivo je podatek, da se je tekmovanja za bralne priznanja letos samo s topliške osemletke udeležilo okoli 360 učencev ali 90 odstotkov vseh. Ob tej priložnosti so se učenci lahko pogovarjali z mladinsko pisateljico Branko Jurco in knjižnim ilustratorjem Marjanom Mančkom, novomeškim rojakom.

I. Z.

BRÉŽIČANI ZA NOVOMEŠKI ABONMA

NOVO MESTO — V okviru novomeškega gledališkega abonmaja bo 6. in 7. maja v tukajšnjem Domu kulture gostoval Amaterski oder iz Brežic z Brešanovo komedijo »Smrt predsednika hišnega sveta«. Predstavi bosta ob 20. uri

Drugi sklic vendarle uspešen

Zbor uporabnikov novomeške kulturne skupnosti potrdil sklepe zbora izvajalcev, tudi tistega o nakupu bibliobusa — Maja razprava o slabostih delegatskega sistema, ki povzročajo nesklepčnost

NOVO MESTO — Celih pet tednov je moralo preteči, da se je lahko tudi zbor uporabnikov novomeške kulturne skupnosti veljavno izrekel o njenem lanskem delu in poslovanju, se podrobneje seznanil s programi kulturnih ustanov za leto in hkrati obravnaval osnutek denarnega načrta kulturne skupnosti za leto 1985. Razprava o teh rečeh se je tako zavlekla zato, ker se sklic zbora uporabnikov prvič ni posrečil in so zato morali sejo preložiti.

Kot smo že poročali, je zbor izvajalcev o istem dnevnem redu razpravjal že v prvi polovici marca, in to že ob prvem, uspešnem sklicu. Sprejel je več pomembnih sklepov in te so delegati zbora uporabnikov v glavnem potrdili. Strinjali so se tudi s sklepom, da se sredstva, predvidena za financiranje dogovorjenega programa Dolenjskega muzeja, zmanjšajo za 2 milijona dinarjev, ta denar pa nameni

za nakup novega bibliobusa za potrebe novomeške potujoče knjižnice. Prireditli so tudi stališču, da bi večjo vsoto za bibliobus zagotovili iz sklada združene amortizacije kulturnih ustanov, in sicer bi bilo tako moč združiti za omenjeno vozilo kakih 3,5 milijona dinarjev.

Precej hude krvi je na zboru uporabnikov povzročila razprava o izostajanju delegatov s sej tega zbora.

Ugotavljali so, da ogrožajo sklepčnost tega zbora vedno iste delegacije, ki se ali sploh ne sestajajo ali pa ne znajo zainteresirati izbranih delegatov, da bi se potrudili do sejne dvorane. V zvezi tem so ponovno načeli pravljanje smotnosti tako postavljenega delegatskega sistema in tako sestavljenega zbora uporabnikov, kot je zdaj.

Pričakovati je, da bodo o slabostih sedanjega delegatskega sistema razpravljali že na majskem zasedanju skupščine kulturne skupnosti, torej na skupni seji obeh zborov. Skupščina bo tudi verificirala sklepe zborov z njihovih ločenih zasedanj, ker lahko šele tako dobijo pravo veljavnost. Tehtnejšo razpravo pa pričakujejo tudi o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kulturne skupnosti za obdobje 1986—1990.

I. Z.

posebno pohvalo. Zbral so največ, kar 342,5 točke.

Tudi Dolenjci, Posavci in Zasavci niso ostali praznih rok. Železničarska godba Zidani most z dirigentom Ivom Guličem je dobila srebrno plaketo (257 točk). Pihalni orkester Novolesa, Straža pod vodstvom Milana Posavca bronasto (234), prav tako Delavska pihalna godba Sevnica (257) pod vodstvom Bogomirja Hrovatiča. Galski pihalni orkester iz Novega mesta pod taktirko Antona Čeha pa je za 233 osvojenih točk prejel priznanje za sodelovanje.

Krčani so se izkazali kot vzorni organizatorji.

P. P.

Koroški pevci v Ribnici

Najprej sodelovali na gospodarskem, nato pa še na kulturnem področju — Peli Slovenci in Avstriji

RIBNICA — Koncert mešanega pevskega zbora Šentlpiš iz Svinče vasi na Koroškem (v Avstriji) je bil v petek, 19. aprila. Na koncertu sta sodelovali avstrijski pevski skupini Geschwistersturm in Edelweis.

Koncert je organiziral ribniški Riko, ki poslovno sodeluje s švicarsko firmo Bauer, ta pa ima predstavnostvo tudi v Celovcu. Gospodarsko sodelovanje se je torej preneslo na kulturno področje.

Mešani pevski zbor vodi gospod Hribnik, sicer vodja celovškega predstavnostva, ki je bil že večkrat v Ribnici. Ogledal si je ribniške kulturno-zgodovinske zanimivosti, tudi Novo Štifo, to njegovo zanimanje pa je

prispevalo k poglubenemu sodelovanju na kulturnem področju. V mešanem pevskem zboru Šentlpiš pojo Slovenci in Avstriji.

J. P.

BERNEKERJEVA RAZSTAVA

LJUBLJANA — V torek, 23. aprila, so v Narodni galeriji v Ljubljani odprli razstavo del znanega slovenskega kiparja Franca Bernekerja, posvečeno 110-letnici umetnikovega rojstva in 40-letnici osvoboditve. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostnim pavilijonom iz Slovenj Gradca.

Že osnutek v kritičnem pretresu

Najpomembnejši dokument za novo »petletko« novomeške kulturne skupnosti bo maja v javni razpravi — Do leta 1990 bi morali zbrati skoraj pol milijarde dinarjev za financiranje kulturnih programov — »Vzpon« naložb šele leta 1987

NOVO MESTO — Osnutek samoupravnega sporazuma o temeljnih plana novomeške kulturne skupnosti za obdobje 1986—1990 je izdelan in se bo javna razprava o tem, nedvomno najpomembnejšem dokumentu za novo srednjeročno obdobje lahko začela že maja. Predvideno je, da ga bodo najprej temeljito pretresli na skupščini kulturne skupnosti, ki bo tudi odločila, ali je osnutek zrel za razpravo v združenem delu. Slednje torej ne bo dobilo samo v podpis, ampak bo imelo tudi možnost poprej vplivati na njegovo vsebino. Glede na zaostrene gospodarske razmere je pričakovati, da bo združeno delo odločnejše kot do zdaj, vendar pa tudi razumneje zavzelo stališča do vsega, kar naj bi se v novomeški občini zgodilo na področju kulture in za kar naj bi seveda prispevali tudi sredstva.

Osnovna usmeritev kulturnega razvoja do leta 1990 se bistveno ne razlikuje od te, ki velja v sedanjem srednjeročnem obdobju. Gre tako fekoč za stalnice s podčrtano deklariranim pomenom in ciljem. Tako v ustreznem členu samoupravnega sporazuma piše, naj bi do leta 1990 dosegli usklajenost v kulturni politiki, omogočili dostop do kulturnih dobrin vsem občanom, kulturo zagotovili enakovredno mesto v družbeni reprodukciji, kar pomeni, da bi morali izboljšati tudi družbenoekonomski položaj delavcev, ki si s kulturo služijo kruh. Zelo pomembno je določilo, da je treba dosledno uresničiti svobodno menjavo dela, ali drugače povedano, financirati te programe. Velik poudarek je na ljubiteljski kulturi, še posebej na kvalitetni rasti te, in na knjižničarstvu, katerega razvoj ostaja ena od prednostnih nalog tudi v novi kulturni »petletki«.

Za prednostne naloge osnutek samoupravnega sporazuma proglašajo poleg knjižničarstva na splošno (nakup knjig itd.) še prepotrebno sanacijo prostorov Študijske knjižnice Mirana Jarca, celotno področje varstva narave in kulturne dediščine in skrb za pridobitev strokovnjakov v kulturi. Slednjih pogreša tudi ljubiteljska kultura, saj občina premore zelo malo pevovodij, režiserjev in drugih strokovnjakov, za kvalificirano delo v društvih, kulturnih skupinah in tudi

najrazličnejših drugih dejavnostih, ki se pojavljajo nanovo. Drugih nalog tu ne bomo podrobneje naštevali, saj jih v glavnem že poznamo iz rednega dela lokalnih kulturnih ustanov in Zveze kulturnih organizacij. Omenimo le večjo skrb za ljubiteljsko gledališko dejavnost, še posebej pa za kvaliteto na tem področju. Občina namreč že dolgo nima skupine, ki bi se vidneje prebrila iz podeželskega povprečja. Dodajmo, da dokument omenja tudi založništvo, v okviru tega izdajanje za dolenjsko pomembnih del, ničesar pa ne pove, kdo naj bi se s to dejavnostjo ukvarjal.

Za naloge, ki smo jih omenili, in druge, ki jih dokument podrobneje

naštevajo, vključno z naložbami (prenova Študijske knjižnice Mirana Jarca in Križatije), bi potrebovali okoli 475,8 milijona dinarjev. Nekaj nad 401 milijon bi morali zbrati za redno dejavnost, drugo pa za naložbe in vzdrževalna dela v kulturnih domovih v krajevnih skupnostih. Če upoštevamo, da gre za obdobje pet let, to niti ni mnogo. Največji denarni »sunek« bo leta 1887, in sicer bo kulturna skupnost potrebovala 120,5 milijona dinarjev, ko bo naložbena dejavnost dosegla vrh. Vpogled v razpredelnico pokaže, da bi morali za redno dejavnost (brez naložb) že prihodnje leto, prvo leto novega srednjeročnega obdobja, zbrati 75 milijonov dinarjev, kakor naj bi se sredstva v naslednjih letih povečevala tako, da bi kulturna skupnost leta 1990, na koncu nove »petletke«, dobila v blagajno 85,5 milijona dinarjev. Ker so zneski zasnovani na podlagi cen iz leta 1984, pa te številke prav gotovo ne bodo obveljale, tudi zato ne, ker načrtovalci niso upoštevali tako hudega porajanja inflacije, kakršna nas je zajela v zadnjem času.

I. Z.

Sociologinja o kulturi

Gospodarske težave ne zavirajo razvoja kulture

RIBNICA — Profesorica za sociologijo na filozofski fakulteti v Ljubljani Nada Brglez—Pagon je pred kratkim predavala v Ribnici, nato pa je bil še pogovor o socioloških vidikih

kulturne dejavnosti v ribniški občini. Profesorica, ki se v marksističnem centru SAZU ukvarja tudi s kulturo, v zadnjem obdobju raziskuje kulturno dejavnost v ribniški občini.

Že doslej je ugotovila, da je Ribnica zanimiva, ker kljub težkim časom namenu za kulturo sorazmerno precej denarja. Ribnica sodi tudi med redke slovenske kraje, kjer je razmeroma dobro razvita obrt. Kulturna dejavnost je tudi bogata in Ribnica bi bila lahko primer drugim podobno velikim krajem kot vzoren kulturni kraj.

To predavanje in pogovor naj bi bila osnova za sociološko študijo o stanju na kulturnem področju v občini. Na njeni osnovi bi nato pripravili načrt razvoja kulturne dejavnosti v občini. Ribničani pa doslej še niso povedali, če se s tako zamisljivo strinjajo. Predavanje in razgovor je pripravila Kulturna skupnost Ribnica.

J. P.

MED NAJBOLJŠIMI TUDI NOVOMEŠKA TEKMOVALKA

LJUBLJANA — Sklepne prireditve 10. republiškega tekmovanja za Cankarjeva priznanja, ki je bilo minulo soboto v Ljubljani, seje udeležilo 109 učencev, pomerili pa so se v poznavanju del Frana Milčinskega, Bena Zupančiča in Vladimira Kavčiča. V tretji kategoriji tekmovalcev (učenci zadnjih dveh letnikov srednjih šol), kjer so morali pokazati znanje o pisatelju Vladimiru Kavčiču, se je med najboljšje uvrstila tudi Vesna Čančer iz novomeške Družboslovne in ekonomske srednje šole.

PESEM ZA JUBILEJ

SEVNICA — Ob tridesetletnici Lisce so tozdi te tovarne v drugih krajih za prvomajsko praznike povabili mešani pevski zbor iz matičnega podjetja. Danes bo zbor pel v Zagorju, jutri v Krnelju, zatem pa še na Senovem. Prostaja še najbolj oddaljeni tozdi, v srbski Babušnici, tik ob bolgarski meji. Tja bodo po vsej verjetnosti šli novembra ob otvoritvi tankajšnjih novih proizvodnih prostorov novembra.

RAZSTAVA CIKLA »METULJI«

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji bodo jutri ob 19. uri odprli razstavo del arhitekta Jožeta Motoha iz Ljubljane. Avtor se bo novomeške muzejski predstavil s ciklom Metulji, ki pomeni zanimiv poskus sistematične obdelave metulja kot likovnega motiva. Svoje likovniško videnje metulja v prostoru je Motoh izrazil v akrilnih slikah in modelih iz žice. Na otvoritvi bo nastopila Mojca Osolnik, učenka 10. letnika klavirja na novomeški glasbeni šoli.

»Če hočeš igrati, si dobi kostum!«

»Naša gledališka skupina je složna kot družina, zato tudi kaj naredi,« pravi Franc Plut, igralec in predsednik kulturnega društva v Prečni — Tudi dramatik Igor Torkar jih je pohvalil — Kmečke veselice vračajo kraju družabnost

PREČNA — tukajšnja gledališka skupina je ena redkih v novomeški občini, ki so prišle v tej sezoni na oder z novim delom. Pod vodstvom Anice Kozlevčar, učiteljice na bršljiški šoli, ki že dobrih deset let režira vse igre v Prečni, je skupina tokrat naštudiral »Operacijo«, tridejanjo Mirne Pucove, ki je kot pisateljica bolj znana pod priimkom Mihelič. Po premieri pred domačim občinstvom so s to igro gostovali v Stranski vasi, Gaberju, in minuli četrtek v Novem mestu. Gostovat so šli tudi v Mirno peč, ker pa ni bilo obiskovalcev, je predstava odpadla.

»Za to dramo, ki govori o razmerah v neki bolnišnici med narodno-osvobodilnim bojem, smo se odločili zato, da bi se na neki način vključili v praznovanje 40-letnice osvoboditve,« pravi Franc Plut, ki v »Operaciji« igra zdravnika, sicer pa je že drugo leto predsednik prečenskega kulturnega društva. »Obdutek imam, da sem se v tej vlogi kar dobro znašel, tako pa je bilo pravzaprav vselej do zdaj, odkar sem leta 1972 prvič oblekel gledališki kostum za vlogo v Budakovem »Metžu«. Ves čas je bilo prijetno delati, zlasti še zadnjih deset let, ko se zbiramo okrog Kozlevčarjeve in smo v tem

času vsi kot neločljivi člani velike družine. Če se z vsemi razumeš, gre tudi v igri laže, bolj se grizeš za kvaliteto, več ti je do tega, da bi dal kar največ od sebe. In tako gre od igro do igre, od predstave do predstave. Pa kaj bi ponavljal, ko pa to vsakdo, ki rad igra, ki mu oder res nekaj pomeni, najbolje ve in pozna.«

Nekoč so sklenili, da bodo vsako leto pripravili novo delo. Že več let na odru dokazujejo, da njihova beseda tudi velja. Iz kronike, kamor beležijo vse pomembne trenutke iz življenja in dela gledališke skupine, je razvidno, da so se na prečenskem odru do zdaj izvrstila najrazličnejša dela raznih avtorjev. Dvakrat so igrali Igorja Torkarja, najprej njegove »Pozabljene ljudi«, potem pa še »Revizorja«. Ta slovenski dramatik jih tudi obiskuje.

»Torkar nas je prvič obiskal, ko smo naštudirali njegove »Pozabljene ljudi«, se spominja Plut. »Nespominjam se več, ali smo stike z njim navezali, ko smo se začeli učiti besedila, ali ka neje. Vem pa še, da smo imeli tremo, ko je prišel na predstavo. Ko je bilo vsega konec, smo nekoliko v strahu pričakovali njegovo sodbo. Kar odleglo nam je, ko je povedal, da je ponovno podložil svoje »Pozabljene ljudi«, da so ga obhajali trenutki kot takrat, ko je to

delo pisal. V kroniko pa nam je napisal nekaj nadvse spodbudnih besed.

Kasneje smo se s Torkarjem dogovarjali, da bi igrali še eno njegovih noviet, pa s tem, žal, ni bilo nič.«

Ponekod se izgovarjajo, da ne morejo igrati, ker nimajo denarja. Tudi Prečenci ga nimajo, pa kljub temu igrajo. »Z voljo in ker hočemo igrati,« pristavi Plut. To pa tudi pomeni, da si mora vsakdo za vlogo, ki jo v določeni igri dobi, sam preskrbeti kostume. Po duhovniško obleko je tisti, ki je tako vlogo dobil, pač moral v farovž. Denar za pravo kulis; za literaturo in sploh za delo gledališke skupine zberejo z vstopnino. Lani jim je dvanajst predstav Torkarjevega »Revizorja« navrglo šest starih milijonov. Ni veliko, je pa. Zato je njihov cilj, da vsako nanovo naštudirano delo čim večkrat uprizorijo.

»Igranje je le del, ne pa vsa dejavnost našega kulturnega društva, čeprav je res, da se okrog gledališke skupine zberejo vsi, ki so sicer pripravljene kulturno delovati. Takih pa v Prečni ni malo,« z zadovoljstvom ugotavlja Plut. Kulturno društvo je nekako zadolženo, da v krajevni skupnosti skrbi za kulturno zabavno življenje krajanov. Zato orga-

kultura in izobraževanje

POMOTA PA TAKA!

Slovesnosti ob podelitvi Župančičevih bralnih značk topliškim šolarjem, ki je bila 16. aprila — ob otvoritvi 3. topliškega knjižnega sejma — v viteški dvorani zdraviliškega doma v Dolenjskih Toplicah, sta se udeležila tudi pisateljica Branka Jurca in knjižni ilustrator Marjan Manček. Gosta sta se z mladimi bralci tudi pogovarjala. Ko je Branka Jurca povedala že vse o sebi, je učence vprašala, če morda vedo, kdo je njen mož, ki da je tudi znan slovenski pisatelj. Ni minilo pet sekund, ko je mali bralhinč iz ozadja izstrelil: odgovor »Marjan Manček!«. In smeh je za kako minuto prekinil prireditelj. Šele potem, ko je Branka Jurca zelo resno izjavila, da je večno zvestoba obljubila Ivanu Potrču, je mali svedec ugotovil, kako ga je palomil.

LITERARNI VEČER I. POTRČA IN B. JURCE

NOVO MESTO — V novomeškem Domu JLA bo danes ob 17.30 literarni večer, na katerem bosta nastopila pisatelj Ivan Potrč in Branka Jurca. Ob tej priložnosti bodo zavrteli tudi celovečerni igrani film »Rdeče klasje«, posnet po romanu Ivana Potrča »Na kmetih«. Gost večera bo Rade Šerbedžija, ki je v tem filmu odigral glavno vlogo. Pogovor z nastopajočimi bo vodila Nataša Petrov, upravnica Študijske knjižnice Mirana Jarca, v njem pa bodo sodelovali še člani literarnega in filmskega krožka z ekonomske šole, mladi literati iz drugih šol in iz vojaškega kolektiva. V avli Doma JLA bo odprta tudi razstava del Ivana Potrča in Branke Jurce, ki so jo pripravili v sodelovanju z novomeško študijsko knjižnico.

BELOKRANJSKI IZVAJALCI KONČALI KONČALI KONČALI KONČALI KONČALI

ČRNOMELJ — Letošnji belokranjski koncertni abonma je končan. Kot zadnja je bila minulo soboto v črnomeljskem kulturnem domu prireditelj »Belokranjski Belokranjec«, na kateri so nastopili: mlada pianistka Anica Bruner z Dobljčke gore, trobenta Anton Kralj iz Črnomolja, mestna godba iz Metlike pod vodstvom Stanke Križa ter plesni orkester črnomeljske glasbene šole, ki ga vodi Silvester Mihelič ml. Koncertu so prisluhnili tudi pripadniki teritorialne obrambe iz Slovenije, ki se v Črnomlju pripravljajo za vojaško parado ob dnevu zmage v Beogradu.

Franc Plut: »Želeli smo igrati tudi Torkarjevo novieteto, pa se nam to ni izpolnilo.«

nizira nastope pevskih, zabavnih in drugih skupin od drugod. Pred dvema letoma je začelo tudi s kmečkimi veseljami. »To niso pijančevalska zborovanja,« obrazlaga predsednik prečenskega kulturnega društva, marveč so to prireditve, s katerimi želimo ponovno oživeti stare, a že dokaj pozabljene običaje in navade kmečkih ljudi. Vrstijo se najrazličnejše kmečke igre, na razstavah pa je moč videti stara orodja in pripomočke, ki jih je novodobni čas že povsem izrinil iz vsakdanje uporabe. Marsikaj je, kar bi bilo nedvomno zanimivo tudi za etnologe, ne nazadnje je to tudi družabnost, ki se je s kmečkimi veseljami spet vrnila. Kaže, da smo ubrali pravo pot.«

IVAN ZORAN

Zakaj so čakali?

Pojasnili trebanjskega RK o krvodajalski akciji na Mirni

TREBNJE — Potem ko so morali trebanjski krvodajalci na Mirni nenavadno dolgo čakati na odvzem krvi, sta predsednica in tajnica občinske organizacije Rdečega križa v občini Trebnje, Štefka Gregorčič in Majda Miklič, dali naslednje pojasnilo: občinske organizacije sicer sodeluje pri krvodajalskih akcijah, nima pa vpliva niti na čas niti na potek akcije same.

Kakor je že znano, je bila krvodajalska akcija v občini Trebnje v dnehu od 11. do 12. aprila. Najprej je bila v Trebnjem, kjer se je zglasilo 250 krvodajalcev, naslednji dan pa je bila na Mirni, kjer je prišlo na odvzem krvi kar 364 krvodajalcev. Čeprav so bili pri krvodajalskih akcijah že doslej manjši zapleti, še nikoli ni prišlo do takšne zamude. Razmeroma mlada in zato še neizkušena ekipa ni bila v tako kratkem času kos vsem krvodajalcem in nekateri med njimi so morali čakati tja do 16. ure popoldne. Čeprav je res, da krvodajalcem ni moč pripisovati tega človekoljubnega dejanja zaradi prostega dneva, je vendarle res tudi, da imajo po akciji radi nekaj časa še zase.

Kot sta povedali tovarišici Gregorčičeva in Mikličeva, je trebanjski Rdeči križ dal pobudo, naj bi imeli v spomladanskih mesecih krvodajalsko akcijo na treh mestih, poleg Trebnjega in Mirne naj bi vključili še Mokronog, v jesenskih pa samo dve, ker je obisk manjši. Žal to pot akcija ni bila organizirana tako in je seveda prišlo do zapletov. V trebanjski organizaciji zagotavljajo, da bodo že na volilno-programski sputščini Rdečega križa Slovenije sprožili to vprašanje.

Seveda bi bila akcija lahko bolj izvedena tudi s pomočjo sindikatov, ki pa se ne odzivajo nanjo. J. S.

SLABA

PROMETNA VEZA

LOŠKI POTOK — »Avtobusne zveze Loškega potoka z občinskim središčem Ribnico in tudi z Ljubljano so popolnoma nemogoče. Potočani smo prikrajšani za marsikaj. Ne moremo na prireditve v Cankarjev dom, ne v kino ne po nakupih, čeprav smo od Ljubljane v zračni črti oddaljeni le 40 km, ker zvečer ne vozi sem noben avtobus. Do 1700 prebivalcev Loškega potoka se obnaša torej več kot mačehovski in to me v občini Ribnica najbolj jezi,« je potožil ravnatelj osnovne šole v Loškem potoku Boris Zupančič.

Zgroziš se

Ob pismu iz Švice

Prav te dni, v mesecu čistoče, mi je prišlo v roke pismo, staro že osem let, ki ga je iz Švice pisala znanka, Slovenka. V Baslu, kjer se je poročila s tamkajšnjim domačinom, je našla svoj drugi dom. Takole piše: »V marcu smo dobili nov avto in zdaj se kar pridno vozimo okoli po naši lepi Švici. Od dne do dne bolj spoznavam svojo drugo domovino. Ne morete si misliti, kako je povsod lepo in čisto! Gozdovi so prekrasni pa jezera in visoke planine! Lahko rečem, da je vse kot v pravljici. Švicarji znajo ceniti to naravno lepoto in jo varovati pred nečistočo. V gozdu skoraj ne morete najti koščka papirja. Tudi ceste in dvorišča so neverjetno čista. Vendar je po mojem mnenju tako čisto predvsem v nemški Švici. V francoski in italijanski Švici je malo slabše, to je pač odvisno od mišelnosti ljudi.«

Ko človek to prebere, si pač ne more kaj, da se ne bi zgrozil, če se spomni na naše ceste pa dvorišča in gozdove, polne odslužene bele pločevine, nerabnih gum, plastičnih posod, navlake in umazanije. Pa bregovi rek in potokov, ki so vseprek okrašeni s polvinilasto šaro. Pa odmetavanje cigaretnih škatel in drobne embalaže po cestah! In kaj naj rečemo, če okoli diskokluba, kjer se ob sobotah in nedeljah zbira mladina — ta je naš up in ponos! — še dva, tri dni potem leže raztrgani plastični kozarci in razbite steklenice!

Mentaliteta pač! Čigava? Balkanska, neogovorna, razbijajska, naša! Švicarska prav gotovo ne. J. D.

DOLENJKA MORA UREDITI PROSTOR!

S 1. majem 1984 so Dolenjki trgovino iz Malih Poljan preselili v Zbure. Tedaj smo se dogovorili, da bodo prostore, v katerih je bila trgovina v Malih Poljanah, prepleskali, počistili in izročili ključje Mariji Florjančič. Kljub večkratnemu ustreznemu opominjanju in pismenemu posredovanju do danes to ni urejeno. Prostore so zaprti in niti zračijo jih ne. Mislim, da mi je »Dolenjka« tudi dolžna plačati najemnino za ves čas, dokler ne dobim v roke ključev bivše trgovine.

MARIJA FLORJANČIČ
Male Poljane 3
Šmarješke Toplice

SPOSOJENO TRNJE

● Čim bolj se komedija bliža koncu, tem manj se narod smeje.

(Iz Ježa)

MLADI DOPIŠNIK

VIDELI SMO »PALČKA«

V četrtek, 11. aprila, smo se učenci od petega do osmega razreda osnovnih šol Metlika in Podzemelj s posebnim vlakom odpeljali v Ljubljano. V Cankarjevem domu smo si ogledali mladinsko opero Palčka. Bili smo navdušeni nad utor, velik vtis pa je na nas naredila tudi dvorana, posebno vrtljivi oder. Potem smo si posamezni razredi ogledali še Moderno galerijo, Narodno galerijo in Muzej NOB.

MAJA POPOVIČ, 5. c
OŠ Metlika

NOGOMETNI TURNIR

V Artičah je bil nogometni turnir. Sodelovalo je 6 ekip: dve iz Artič, po ena iz Zdol in Trebeža, ekipa Alfa ter ekipa London city. Prvo mesto je osvojila ekipa London city, drugo Trebeža, tretje pa ekipa Zdol. Naslov najboljšega strelca turnirja je osvojil Igor Hode, diplomu za borbeno in pošteno igranje pa je dobila ekipa osnovne šole Artiče.

SANDRA NOVŠAK, 8. a
OŠ Artiče

TEKMOVALI SO MLADI MATEMATIKI

20. aprila so se na osnovni šoli v Vinici pri Črnomlju zbrali najboljši matematiki osemih, sedmih in osmih razredov Bele krajine. 48 mladih matematikov je tekmovalo za srebrno Vegovo priznanja in kar 31 ga je tudi dobilo. Letos so se najbolj izkazali tekmovalci iz osnovne šole Mirana Jarca v Črnomlju, pohvaliti pa velja tudi ostale.

Tekmovalci in organizatorji se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so finančno podprli tekmovanje. Še posebno zahvala gre pokrovitelju tekmovanja, tovarni Novoteks iz Vinice, ki je prispevala večino denarja in tako pokazala poslušnost mladi roki, ki se navdušuje za matematiko. Nagrade je podelil Mirko Mihelič, direktor Novoteksa na Vinici.

Novinarski krožek
na OŠ Vinica

PROMETNO TEKMOVANJE

Sredi aprila smo imeli v Črnomlju tekmovanje »Kaj veš o prometu?«. Sodelovali so učenci z osnovnih šol Vinica, Semič, Dragatuš in Črnomelj. Domačini smo bili zelo uspešni, saj smo osvojili prva tri mesta v obeh starostnih skupinah. Pri mlajših pionirjih je zmagal Janez Vidic, pri starejših pa Majda Črnič, ki si je s tem priborila sodelovanje na republikanski tekmovanju v Titovem Velenju.

MAJDA ČRNIČ
OŠ Črnomelj

NOVO V BRŠLJINU

Z vrsto novic se je z osnovne šole 12. SNOUB v Novem mestu oglasila Nataša Blažič. Poroča, da se je tekmovalca za Veselo šolo udeležilo okoli 300 tekmovalcev. Naloga jih je uspešno rešilo 99. Ti se bodo pomerili na šolskem prvenstvu. V sredo, 10. aprila, so imeli šolsko tekmovanje v matematiki. Od 55 tekmovalcev se jih je nekaj zelo dobro odrezalo, tako da bodo šli na občinsko tekmovanje. Novinarji so pripravili nov stencas, to pot o pomladi. Na šoli so pred kratkim podelili tudi 409 Zupančičevih bralnih značk in priznanj. 19 učencev je dobilo še knjigo »Genij v kratkih hlačah« za osemletno zvestobo knjigi. Podelitev je starejšim popestril Big band Silvestra Miheličiča, mlajšim pa lutkovna skupina z Jesenje iz igric »Figole-Fagole«. Pred kratkim so imeli na šoli tudi akcijo čiščenja okolice.

JOŽE NOVAK
Krško,
Papirniška 17

»Pod lipo« razočarala

Zgrešena oddaja TV o belokranjskem kmetijstvu

V Beli krajini smo z nestrpnostjo čakali na 14. april, ko je bila na TV oddaja »Pod lipo« o kmetijstvu v Beli krajini. Bili pa smo hudo razočarani. Pohvaliti velja le odlični prikaz folklorne, ki pa je bilo malo preveč, saj je šlo za oddajo o kmetijstvu.

Že kraja za tako oddajo niso dobro izbrali. Središče belokranjskega poljedelstva in živinorejstva sta Krasince in Griblje z okolico. O tem ni bilo v oddaji niti besedice. Videli nismo niti ene krave, nobenega sodobnega hleva, svinjaka, ki jih v okolici Krasince ne manjka. Videli smo le en lesen plug, ne da bi kdo povedal, da smo s takimi orali pred vojno. Zakaj niso pokazali traktorjev z mnogimi priključki, s čimer danes delamo in ki jih je samo v Krasincu blizu sto? Če je oddaja gledal kdo, ki Bele krajine ne pozna, si je mislil, da smo 100 let za drugimi Slovenci. Govor je bil o tobaku, lanu in kumaricah, kar vse je bolj muha enodnevnic. Rad bi poznal kmeta, vsaj ravniškega, ki bi sadil kaj od

tega. Ta posel je bolj za vrtičkarje. Zelo slabo reklamirali je snemalce delat tudi za naše vinogradnike. Kamera je večkrat ušla na parcelice, zasajene s šarnico. Zakaj niso šli na Boldraž, Vinomer, v Drašiče in še drugam, kjer so najodobnejši nasadi vinske trte, da bi nam jih lahko zavidal vsak Štajerec?

Ob nedeljah ponavadi gledam zgrebško televizijsko oddajo za kmete. Tu prikažejo kmete, ki dosegajo največje hektarske donose pri različnih sortah koruze, pšenice, ki pridelajo največ mesa in mleka. Govorijo tisto, kar jih tišči, in nihče jim ne govori, kaj morajo govoriti. Mislim, da bi se lahko Slovenci pri njih marsikaj naučili. Mislim, da bi ekipa TV morala popraviti napake, storjene z oddajo »Pod lipo«, da bi jo morala še enkrat posneti. Pokažejo naj naše tako lepe, kot tudi slabe plati.

STANE KOČVAR
Križevska vas

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 26. IV.

8.45 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 00.55 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA.

lutkovna nanizanka
17.50 GRIZLI ADAMS, ameriška nanizanka
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 PODELITEV PRIZNANJ OF
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.05 KO SE KORENIN ZAVEMO:

Ljubljana, srce Osvobodilne fronte
21.00 NE PREZRITE
21.15 MIKE HAMMER, ameriška nanizanka
22.10 DNEVNIK in POROČILO SEJE CK ZKJ
22.50 NA ZAHODU NIČ NOVEGA, ameriški film

SOBOTA, 27. IV.

7.45 — 12.55 in 14.00 — 23.05
TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE
8.20 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA
8.35 POGLED
9.05 MITI IN LEGENDE: Antični miti — Medeia
9.20 KO JE POMLAD
9.50 CESTA, ZAVETJE NEMIRNIH
11.10, dokumentarni film

10.20 ČUDEŽI NARAVE: Alpsko živalstvo v poletnih dneh
10.45 VELIKI IN MALI, jugoslovanski mladinski film
12.10 MEDNARODNA OBZORJA: Stavkovne straže pred 21. stoletjem
12.50 POROČILA
14.15 PIKAPOLONICA, ZLETI V NEBO!, otroške folklorne skupine
15.00 RETROSPEKTIVA FRANCE-
TA ŠTIGLICA: Na svoji zemlji,
slovenski film
16.55 POROČILA

17.00 CIBONA — JUGOPLASTI
KA, košarka
18.35 BOJ ZA OBSTANEK: Prica
dvega klobukoma
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 DIH, slovenski film
21.55 ZRCALO TEDNA
22.15 IZ SODOBNE SLOVENSKE
POEZIJE
22.30 VIDEO GODBA
23.20 POROČILA

NEDELJA, 28. IV.

8.20 — 12.35 in 14.05 — 22.45
TELETEKST
8.35 POROČILA
8.40 ŽIV ŽAV
9.35 GRIZLI ADAMS
10.05 Ch. Dickens: ŽIVLJENJE IN
DOGODIVŠČINE NICHOLASA
NICKLEBYJA
11.00 FESTIVAL DOMAČE ZA-
BAVNE GLASBE PTUJ 84
11.35 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 POROČILA

14.20 PRISLUHNI MO TIŠINI, od-
daja za slušno prizadete
15.05 KOŽE, nadaljevanke
16.15 POROČILA
16.20 BARČICA PO MORJU PLA-
VA, francoski film
17.50 TV KVIZ
18.50 KNJIGA
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 LJUBEZENSKE ZGODBE:
Karloški doživljaj leta 1889, nani-
zanka
21.05 DR. JOSIP RUS: PRIČEVANJE

21.35 IAMBURAŠKI ORKESTER
ŽPD FRANCE PREŠEREN IZ CELJA
21.50 ŠPORTNI PREGLED
22.40 POROČILA

DRUGI PROGRAM

14.55 Boks — 17.35 Glasbeno popo-
dne — 18.25 Dediščina za prihodnost
Srbi v Trstu — 19.10 Na štirih kolesih
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Razvo-
človeške vrste — 20.50 Včeraj, danes,
jutri — 21.10 TV kinoteka: Ne dotika-
se denarja (francoski film)

PONEDELJEK, 29. IV.

8.45 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
17.15 — 22.35 TELETEKST
17.30 POROČILA

17.35 POGLED
18.05 POLETJE V DOLINI RIBNI-
KOV
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 MLADI UPI
19.15 RISANKA

19.30 DNEVNIK
20.05 RABLJEVA PESEM, 1. del
ameriške nadaljevanke
21.00 AKTUALNO
21.40 JAZZ NA EKRANU
22.20 DNEVNIK

TOREK, 30. IV.

8.55 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
16.00 — 23.00 TELETEKST
16.15 ŠOLSKA TV

17.30 POROČILA
17.35 NIŠKE ZBOROVSKO SLO-
VESNOSTI
18.05 MITI IN LEGENDE — Antični
miti: Iliada
18.25 POSAVSKI OBZORNIK
18.40 PERISKOP

19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.05 KDAJ DOBI DELO IME, do-
kumentarna oddaja
20.50 JOE HILL, švedski film
22.45 DNEVNIK

SREDA, 1. V.

8.40 — 23.50 TELETEKST
8.55 POROČILA
9.00 PIHALNI ORKESTRI
9.30 ŽIV ŽAV
10.30 VESNA, slovenski film
12.00 PRVOMAJSKI KONCERT IZ
POSTOJSKE JAME

13.00 POROČILA
13.25 DOMAČI ANSAMBLI: An-
sambel »Henček in njegovi fantje«
13.55 KOŽE, nadaljevanke
15.00 SLOVENSKE LJUDSKE PRA-
VLJICE
15.20 KO JE POMLAD
15.50 POROČILA
16.00 LUKSEMBURG — JUGO-
SI AVIJA, nogomet

17.45 ČUDEŽI NARAVE: Bitja na
rave
18.10 ROCKPALAST FESTIVAL
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 VELIKA DIRKA, ameriški film
22.35 POHUJŠANJE V DOLINI
ŠENTFLORJANSKI, balet
23.45 POROČILA

ČETRTEK, 2. V.

8.45 — 22.35 TELETEKST
9.00 POROČILA
9.05 DVE PLEDNI SEIKI
9.20 GLASBENA ŠOLA NA KO-
ROŠKEM
9.35 NOČNI ČUVAJ V ŽIVAL-
SKEM VRTU
10.20 PRIGODE SINJEGA VITEZA,

(poljski risani film)
12.00 SREČANJE Z VIOLINISTOM
STEFANOM MILENKOVIČEM
12.45 POROČILA
13.00 FALKLANDSKO POLETJE,
ameriški dokumentarni film
13.55 KAM GREDO DIVJE SVINJE,
1. del nadaljevanke
14.55 VETROVI KITTY HAWK,
ameriški film
16.35 POROČILA

16.40 LEVI DEVZEJ
16.55 MED MEZO IN MISLINJO,
poti po Prežihovih krajih
17.35 TO JE ELVIS PRESLEY
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 KRČMA JAMAJKA
21.00 POTOVANJE OB SOJENIH,
del angleškega filma
22.30 POROČILA

PETEK, 3. V.

8.45 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 00.00 TELETEKST
17.30 POROČILA
17.35 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA

17.50 GRIZLI ADAMS
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKE-
GA OBMOČJA
18.40 KADAR GLASBA SPREM-
LJA
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.05 KO SE KORENIN ZAVEMO:

Velika zmaga
21.05 NAŠA KRAJEVNA SKUP-
NOST — Pasja afera, 1. del humor-
istične nanizanke
22.20 DNEVNIK
22.30 POTOVANJE OB SOJENIH,
del angleškega filma

SOBOTA, 4. V.

7.45 — 11.50 in 14.00 — 23.25
TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 SLOVENSKE LJUDSKE PRA-
VLJICE
8.20 LEVI DEVZEJ
8.35 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠA
8.50 POGLED
9.20 MITI IN LEGENDE — Antični
miti: Iliada

9.35 KO JE POMLAD
10.00 PERISKOP
10.30 REPUBLIŠKA REVILJA MPZ
ZAGORJE 84
10.55 RAČUNALNIŠTVO
11.20 ČUDEŽI NARAVE
11.45 POROČILA
14.15 ODDAJA RESNE GLASBE
15.00 PRENOS IZ SPOMINSKEGA
CENTRA
16.00 TITO V SLOVENIJI
16.20 MALI KONCERT Z REVIJ-

SKIM ORKESTROM RTV LJUBLJANA
17.15 POROČILA
17.20 RETROSPEKTIVA FILMOV
FRANCETA ŠTIGLICA: Voljča
18.40 BOJ ZA OBSTANEK
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 TITO DANES, dokumentarna
oddaja
20.50 ZRCALO TEDNA
21.15 EGIPČANSKA ZGODBA, egip-
čanski film

NEDELJA, 5. V.

8.30 — 13.05 in 14.20 — 22.50
TELETEKST
8.45 POROČILA
8.50 ŽIV ŽAV
9.45 GRIZLI ADAMS
10.10 ŽIVLJENJE IN DOGODI-
VŠČINE NICHOLASA NICKLEBY-
JA
11.05 TAMBURAŠKI ORKESTER

SAVA VUKOSAVLJEVA
11.35 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
14.15 MOSTOVI
14.45 KAM GREDO DIVJE SVINJE,
nadaljevanke
15.45 POROČILA
15.50 KO SLAVČKI POJEJO
16.40 TOLPA ANGELOV, ameriški
film

18.45 OB 40. OBLETNICI USTANO-
VITVE PRVE SLOVENSKE VLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.00 LJUBEZENSKE ZGODBE:
Ubijalec
21.05 ŠPORTNI PREGLED
22.30 REPORTAŽA S KOLESAR-
SKE DIRKE ALPE—JADRAN
22.45 POROČILA

PONEDELJEK, 6. V.

8.45 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
17.15 — 22.25 TELETEKST

17.30 POROČILA
17.35 POGLED
18.00 CIBIBAN IZLETNIK
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 VAM, oddaja za mlade
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK

20.05 RABLJEVA PESEM, 2. del
ameriške nadaljevanke
20.55 AKTUALNO
21.55 REPORTAŽA S KOLESAR-
SKE DIRKE
22.10 DNEVNIK

TOREK, 7. V.

8.55 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA
15.55 — 23.55 TELETEKST
16.10 ŠOLSKA TV
17.30 POROČILA

17.35 REPUBLIŠKA REVILJA MPZ
ZAGORJE 84
18.05 MITI IN LEGENDE — Antični
miti: Iliada
18.25 CELJSKI OBZORNIK
18.40 MANJ DIJAKOV, DA BO
MANJ-DIVJAKOV, dok. film

19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK
20.05 ILEGALČEK, drama
21.05 OMIZJE
23.05 REPORTAŽA S KOLESAR-
SKE DIRKE
23.20 POROČILA

SREDA, 8. V.

9.15 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI
12.30 POROČILA

17.10 — 23.45 TELETEKST
17.25 POROČILA
17.30 SLOVENSKE LJUDSKE PRA-
VLJICE
17.45 KO JE POMLAD

18.25 SEVERNOPRIMORSKI OB-
ZORNIK
18.40 RAČUNALNIŠTVO
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK

Svobodoljubna Ljubljana je navdušeno pozdravila svojo vojsko. Enot 7. korpusa v središču Ljubljane 9. maja 1945 (Foto: Arhiv DL).

★ ★ ★ SVOBODA JE BILA TUDI ŠTRUCA KRUHA

Arhivi ne hranijo le tehtnih listin in resnobnih zapisov, včasih se vanje prikradejo tudi manj pomembne zadeve, ki pa po svoje lahko orišejo in dopolnjujejo splošno sliko določenega trenutka. Opisi zaključnih bojov in spomini na zadnje vojne dni bodo ob 40-letnici osvoboditve zavzeli precej časopisnega prostora. Zakaj se mednje ne bi pomešalo tudi nekaj listov, ki jim štirideset let ni nihče posvetil posebne pozornosti? Nedotaknjeni so čemeli v mapi z napisom »Razno«, ta pa je spravljen v arhivu št. 443 arhiva pri Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja. Te liste je v obliki pisma napisal 4. maja 1945 v Kočevju tedanji vojni dopisnik Lado Kuster. Pismo je naslovil »Tovarišici načelnik, Majli, Cenki in vsem ostalim« v uredništvu Naše vojske.

Najprej se poglobimo z imenovanimi osebami in okoliščinami, v katerih je nastalo to pisanje. Uredništvo Naše vojske je tedaj pogosto povabilo vojne dopisnike na prakso, da so preživeli nekaj dni na bazi glavnega štaba blizu Črnomlja in se izpopolnjevali v novinarskih veščinah. Med zadnjimi, preden je glavni štab krenil prek Gorskega kotara proti Ajdovščini in Trstu, je bil na praksi Lado Kuster (zdaj živi v Kranju). Iz uredništva je odšel v enote, ki so s Kočevskega Roga prodirale v zadnje napade in v tem pohodu najprej osvobodile Kočevje. Tako kot se s poti spomniš dobrih znancev, se je Lado Kuster najprej namenil pisati kolegom, med katerimi je še nedavno prebil najbrž nekaj prijaznih dni, med njimi pa se je posebej obrnil na tovarišice: na

načelnico propagandnega oddelka glavnega štaba Vero Savič—Herto Has, urednico Mallo Golob in tajnico uredništva Cenka Pečirer—Tavčar.

Pošta v tistih razburkanih dneh ni tako dobro delovala kot dotlej, ko so zanjo skrbeli partizanski kurirji, in potlej, ko so se razmere uredile. Zato Kusterjevo pismo ni prišlo na naslov, ampak v arhiv. Po 40 letih se ponuja priložnost, da ga naslovniki vendar preberemo, in naj ne zamerijo, če ga spričo prikupnega popisa takratnega doživlja ponudimo v branje širši javnosti.

Takole je zapisal vojni dopisnik Lado Kuster:

»Deset ur po vkorakanju v Kočevje vam pišem tele vrstice. Odkar sem vojni dopisnik, še nisem pisal tako udobno. Pomislite: sedim v kavarni ob okrogli mizici (rezervirana za dopisnike) na taki klopi, ki ima blazine. Ne vem natančno, kako se temu reče, menda je to fotelj. Na mizi imam čašo čaja, ki stane 15 lir. Plačal sem s partizanskim denarjem, ki ga sprva niso hoteli vzeti, češ kakšen denar je sploh to. Pošteno sem se sporekel in jim dopovedal, da je to edino veljavno plačilno sredstvo. Ne vem, če so mi verjeli, ampak čaj sem le dobil. Kruha smo pa toliko zaplenili, da bi vsi kar zijali, če bi to videli. In še nekaj! Prisluzil sem si kolajno za vojne zasluge.

Jaz in Djuro, to se pravi Djuro in jaz, sva zasedla pekarno, ki je bila polna vojaškega

kruha. Bilo ga je na tone. Kruh sva zaplenila, nakar sem se postavil pred vrata pekarnice in strazil. Bil sem edinstvena slika. Djuro je šel po uradnega strazarja in po intendanta, ki naj bi prevzel najin vojni plen. Toda spet sem imel smolo z ženskami. Po cesti sta prišli dve in ena je imela celo modre oči. (Modre oči me namreč vse življenje preganjajo. Prvič sem se zaljubil v modre oči, ko sem imel 12 let.) Seveda smo se zaklepetali in vprašali sta me, kaj da delam, ko tako strogo gledam. Povedal sem jima, da sem strazar. Vprašali sta me, če imam ujetega kakega belogardista. Pojasnil sem jima, da strazim kruh. Prosili sta me, naj jima dam malo kruha. Posebno lista z modrimi očmi me je tako pogledala, da me je amor premagal in sem vsa ki dal po dve štruci.

Seveda so to videli tudi drugi ljudje in navallili, naj tudi njim dam kruh. Nastala je taka gneča, da me je bilo skoraj strah. In tako sem delil kruh vsem zapovrstjo. Nakar se je približalo čudo božje. Po cesti jo je primahal partizanski krojač, ki je imel novo titovko. Pri prič sva zabarantala titovko za dve štruci kruha. Zdaj jo nosim in mi krasno pristoji.

Včasih smo se dopisniki pritoževali, da nimamo kaj pisati. Zdaj pa je tega toliko, da ne vem, kje bi začel. Ne bodite hudi, če pišem malce zmedeno, toda hitim, ker imam toliko za povedati in se bojim, da ne bi česa spustil. Ko sem zvedel, da ste odšli iz Črnomlja, mi je bilo hudo, kot da bi zgubil dom. Kje ste zdaj? Baj bo Naša vojska prenehala izhajati. To bi bila zame smrt, ker potem ne bi mogel več tako po

domače pisati. Kako je bilo sicer v Kočevju, bom opisal v reportaži, v osvobojenem Kočevju. Kaj takega še Ilya Ehrenburg ni napisal. Saj tudi ni mogel, ker ni bil z nami v Kočevju.

Lepo pozdravljeni, Lado Kuster.«

Kdo ve, če se še kdo spominja zaplenjenega kruha, ki ga je ob osvoboditvi Kočevja delil dobrodušni partizan? Takile nepredvideni, obrobni dogodki se včasih bolj vtisnejo v zavest kot marsikaj pomembnejšega. Navsezadnje pa je marsikdo svobodo povezoval s štruco svežega kruha.

DJURO ŠMICBERGER

V neobvezen premislek

KRAMP V TEKMI S KOZARCEM

Skupščine slovenskih občin so pred kratkim sprejele odloke o davkih občanov. Davkopllačevalcem, kot po domače rečemo zavezancem za davek, je po skoraj dveh letih ugibanj, namigovanj, alarmantnih zaupnosti in bolj ali manj prikritega nasprotovanja končno jasno, s kolikšno močjo bo po novem pritisnil davčni vijak. Daleč največ vprašanj se je nanašalo na tako imenovani davek od premoženja, kamor po mnenju naših zakonodajalcev spada domovnja, deli stavb, stanovanja in garaže, poseben predalček pa so izumili za plovne objekte, daljše od 8 metrov.

Davek od premoženja se razen pri čolnih plačuje od vrednosti, različne pa so davčne stopnje. Najnižja je za stanovanjske stavbe, stanovanja in garaže, nekoliko večja za poslovne prostore, najbolj pa so obdavčeni tako imenovani prostori za počitek in rekreacijo, kot imenujejo zakonopisci objekte, ki so med ljudstvom znani kot počitniške hišice in zidanice.

Če se poglobimo v odloke, ki so jih sprejemale skupščine občin, je že na prvi pogled jasno, da davčne juhe ne bomo jedli tako vroče, kot

je kazalo takrat, ko so postavljali lonce na ognjišče. Pri stanovanjskih stavbah, stanovanjih in garažah so odloki naravnani tako, da bodo le redki plačali davek, saj se davčna osnova zniža za znesek, ki ustreza vrednosti 160 kvadratov stanovanjske površine. Davek bo treba plačevati šele od te vrednosti naprej, lastnik hiše, ki bo omenjeno vrednost prekoračila za milijon, bo v novomeški občini plačal 1000 din davka na leto, če pa bo vrednost hiše segla več kot 10 milijonov čez mejo, pa bo davek že omembe vrednih 100.000 din. Take hiše in stanovanja na Slovenskem niso prav na gosto pozidane, vendarle bi se jih nekaj le našlo.

Pri davku od poslovnih stavb ni nobenih olajšav, davčna stopnja pa sega od 0,15 do 1,25 odstotka vrednosti. Relativno najbolj so obdavčeni prostori za počitek in rekreacijo, čeprav pri njih vsaj na Dolenjskem velja olajšava, da se davek ne plača od prostora, ki so namenjeni za spravilo sadja, vina in orodja. Če praktično soglašamo, da praktično ni počitniške hišice in zidanice, ki bi bili vredna manj kot dva milijona, je po bežnem pogledu v razpredel-

nico davčnih stopenj tako jasno, da se bo liter vina, ki ga radoživi Dolenjci pridelajo ob lastni zidanici ali vikendu, precej podražil. Na zidanico, vredno dva milijona, je namreč kar 8.000 din dayka.

Čeprav davki od premoženja niso tako neznosni, kot je kazalo pred dvema letoma, ko so iz davčne retorte takratnega zveznega ministra in dolenjskega rojaka Jožeta Florjančiča v poletni vročini ušle lase siveče novice o bližajočem se davčnem pokolu, pa z davkom od premoženja ne moremo biti zadovoljni.

Pa ne zato, ker ne bi bili voljni dati »cesarju, kar je cesarjevega«. Osnovna pripomba je, da premoženje niso samo stavbe, deli stavb, stanovanja in garaže, kot je po liniji najmanjšega odpora domneval in predpisal zakonodajalec. Med premoženje štejejo v državah z razvitim in učinkovitim davčnim sistemom tudi umetniške predmete, zlato, drago kamenje itd. Predvsem pa bi se zakonodajalec že zaradi načela pravičnosti moral zavedati, da živita pri nas dva Franceljna. Oba imata enako plačo. Eden jo nosi v kavarno, drugi pa bo naredil vikend. Oba plačujeta davke, eden na vinjak, drugi na opeko. Na koncu zgodbe je obdavčen tisti Francelj, ki je namesto kozarca dvigoval kramp.

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Veliki ameriški violinist rusko-židovskega rodu Isaac Stern je pred nekaj leti naredil seznam največjih goslačev vseh časov, na katerem je bilo 10 umetnikov. Na vrh seznama je Stern postavil Niccola Paganinija, na drugo pa Antonija Vivaldija, ki ni bil samo bleščeč violinist, ampak tudi sijajen skladatelj. Zanimivo je, da zasedajo prvih šest mest mojstri, ki so umrli precej pred Sternovim rojstvom. Stern je lahko na svoja ušesa slišal samo štiri violiniste z dna seznama. To so Joseph Joachim, Eugene Ysaye, Bronislaw Huberman in Jascha Heifetz.

Edmond Rostand, francoski dramatik in avtor Cyranoja de Bergeraca, je to slavno delo napisal, sedeč v kadi.

Ameriška voznica Dianne Hurrel je postavila nov svetovni rekord v varčevanju z bencinom. Z galonom bencina (okoli 4 litre) je v posebej konstruiranem triciklu prevozila okoli 6000 km. Prizorišče rekorda je bilo dirkališče pri Londonu. Prejšnji rekord, ki so ga postavili v Avstraliji, je znašal 4900 km. Proti Hurrelovi je nastopilo 50 voznikov in voznic iz 17 držav.

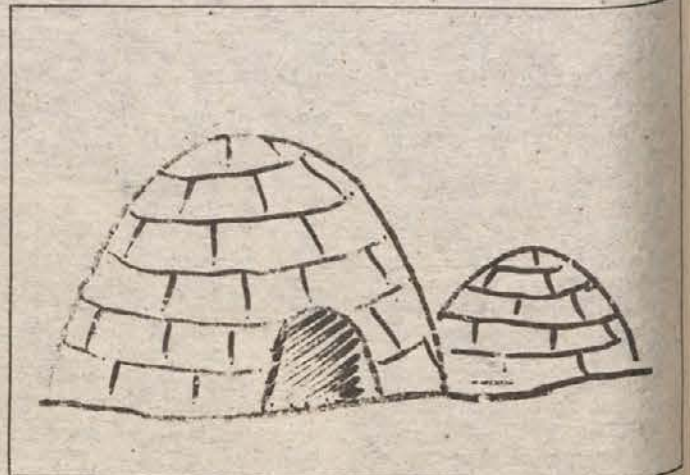
Ameriški dramatik Edward Albee, pisec slavnega dela »Kdo se boji Virginije Woolf«, je neki gledališki skupini iz Teksasa odločno prepovedal to dramo prirediti tako, da se bi v njej namesto žene in moža prepirala dva homoseksualca, ki živita v zakonski skupnosti.

Anketa, ki so jo pred nekaj leti izvedli med Eskimi, je pokazala, da je imel priložnost

videti iglu v naravi samo vsak štirideseti pripadnik tega ljudstva.

Velika francoska odrska igralka Sarah Bernhardt je v svoji ljubezenski karieri preizkusila okoli 1500 ljubimcev. Če je Sarah kakšno noč spala sama, je najraje legla v krsto iz lesa rožnih dreves, za vzglavje so ji prišli prev telegrami in pisma oboževalcev.

Dve leti pred smrtjo je John Wayne v nekem intervjuju izjavil, da je Elisabeth Taylor največja in najboljša igralka, ki je kdaj živela v Hollywoodu. Zanimivo je, da je bila slavna Lizika kar nekaj let zapovrstjo na vrhu seznama najslabših igralcev, ki ga redno sestavlja komisija študentov igralstva harvardske univerze, odlične pa so bile tudi njene uvrstitve v tekmovanju za najslabše oblečeno žensko Amerike.

Vozili smo

MALI VELIKAN

Povprečen jugoslovanski voznik, vaje predvsem žejnih konj iz Zastavinega hleva, ima redkokdaj priložnost sedeti v avto, ki porabi pri hitrosti 90 km na uro manj kot 4,5 litra bencina na 100 kilometrov. Hkrati pa voznik ve, da ne sedi za volanom kakšnega samo za mestno gnečo prirejenega vozilca, ampak v pravem avtu, ki potegne, če je treba, tja do 160 km na uro od nič do 100 km na uro pa pospeši v spoštovanju vrednih 14 sekundah. Vse te karakteristike so zapisane v osebni izkaznici renaulta super 5 GTL, avtomobila iz družine Renault super 5, ki šteje kar 9 modelov, različnih predvsem po moči motorja. V Renaultu so prepričani, da združuje vse najboljše lastnosti ravno model Renault super 5 GTL. Enakih misli so bili tudi v novomeški-IMV, ki nam je po vsej Evropi znano petico dala na dvodnevni test. Dolenjski list je bil prva jugoslovanska novinarska hiša, ki je testirala GTL. Je novemu vodstvu tudi do mnenja domače, dolenjske javnosti.

Avtomobili iz družine Renault super 5 so bili prvič predstavljeni oktobra lani v pariškem avtosalonu. Novi model je ohranil ime stare petice, ki je bila v preteklem desetletju najbolj prodajani avto v Franciji. Čeprav je sorodnost starega in novega avta že na prvi pogled očitna, pa gre v resnici za povsem nov avto. Karoserija s tremi vrati je širša in daljša za 6 cm in bolj aerodinamična (faktor CX je 0,35), zastekljenih površin je za petino več. V GTL se vrtilni štirikratni bencinar z globno prostornino 1397 cm³, ki da pri 5250 vrtljajih v minuti moč 43 kW (60 KS/DIN). Pogon je na prva kolesa, menjalnik petstopenjski, prestavna ročica na tleh. Pogonski agregat je postavljen prečno. Pozornost zasluži izpopolnjeno vzmetenje, vsa štiri kolesa so na posamičnih obesah, spredaj sta vzmetni nogi, trikotna prečna vodila, negativni polmer vodenja in stabilizator; zadaj pa prečne vzvojne vzmeti, vzdolžna vodila, teleskopski blažilniki in stabilizator.

Hvalimo lahko kabino, ki je izredno prostorna, največja v tem razredu. Notranja oprema je povsem nova, armaturna plošča z instrumenti je pregledna in praktična, nekaj nevšečnosti dela stikalo naprave »peri — briši«, ki je preblizu volana in jo voznik lahko nehote vklopi tudi takrat, ko je ne potrebuje. Oceno odlično zaslužita prva sedeža, njuno uravnavanje ter zračenje in gretje kabine. Za potnika zadaj je manj prostora, vendar še vedno več kot v drugih avtomobilih tega razreda. Na jeklega platišča gredo radialne pnevmatike 145/70 R 13 S, testni avto je bil obut v Goodyearove gume, kar je najprej padlo v oči prijaznima miličnikoma, ki sta naju zaradi prekoracitve

hitrosti ustavila na vrhu višnjegorskega klanca, potem pa pozabila na kazen. Volan je natančen in (kot se za GTL spodobi) tudi precej neposreden. Avto je zaradi prvega pogona, izboljšane podvoz-

ja in primernih pnevmatik užitek pognati v ovinek, na cesti sedi kot prilepljen, kar se je še posebej pokazalo med pospešeno vožnjo na serpentinah proti Novi Gorici. K bolj mladeniški vožnji, ki meji že na športno, veliko pripomorejo zavore, ki so spredaj kolutaste, zadaj pa bobnaste. Dvokrožni zavorni sistem je opremljen s servo ojačevalnikom. Voznik, vaje zavorne klasike, je presenečen nad hitrim zaustavljanjem, vendar se temu (kot vsem dobrim rečem) hitro privadi.

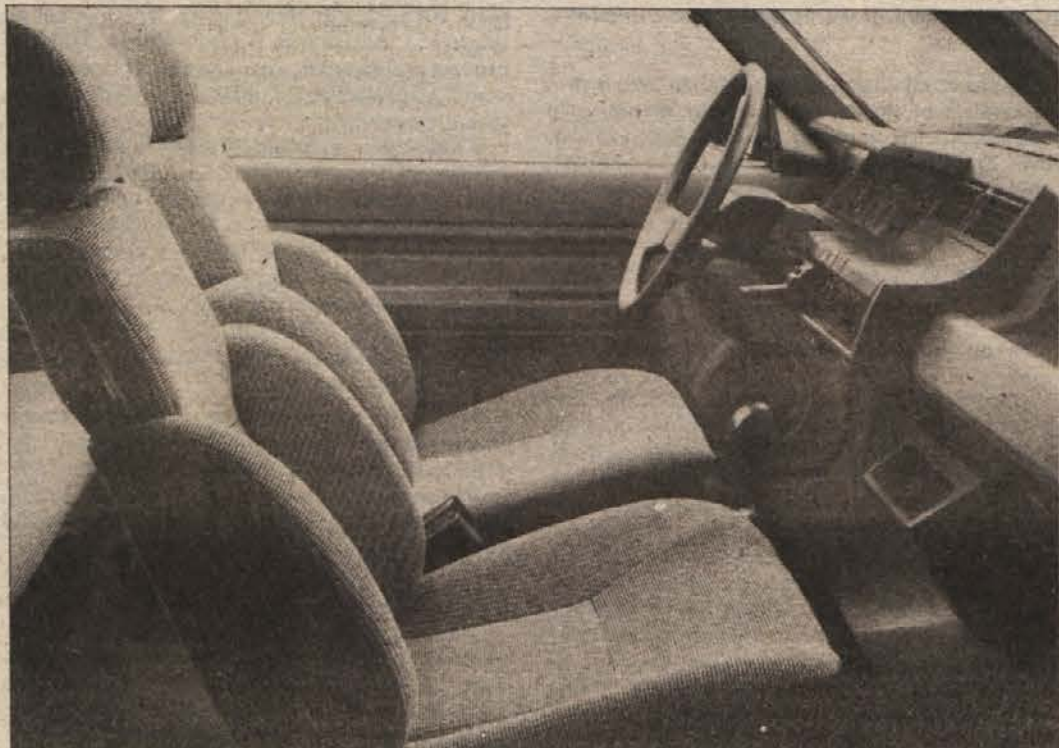
Na avtomobilski cesti proti Razdrtemu sva se držala zgornje meje dovoljene hitrosti (120 km na uro). Renault super 5 GTL je zelo harmoničen avto, pri tej hitrosti je bil lahko vodljiv, vse je tako uravnoteženo, da se vam zdi, kot da bi stali na mestu. Hitrost je bilo čutiti šele, ko je zlezel kazalec čez 140 km na uro, takrat so se preko volana oglasile tudi neuravnotežene pnevmatike, zaradi katerih so se nama v tovarni že vnaprej opravičili. Tistih nekaj gramov svinca na platiščih bi naredilo vožnjo mirno tudi do končne hitrosti petice GTL. Prehitovanje s takim avtom je seveda užitek, ko iz pete (varčne) hitrosti preko četrte pretaknete v tretjo in pritisnete na plin, vas pospešek prilepi na odlično oblikovani sedež, kazalec hitrosti pa ob ventilih, ki se oglasijo, zlahka preseže oznako s številko 130. Zdi se, da bi avto, kot je R 5 GTL, potreboval tudi števec vrtljajev, model TSE, najbolj ugleden predstavnik družine, ga ima v serijski opremi.

Kaj naj povemo še o Renaultu super 5 GTL? Omeniti velja zelo prostoren prtljajnik, ki ima 233 litrov prostornine, kar je za tako majhen avto izjemen dosežek. Avto je odlično zaščiten proti koroziji, vzdrževanje je preprosto, kontrole so na 10.000, resnejši servis pa na vsakih 50.000 prevoženih kilometrov. Vozilo tehta 700 kg, skupna dovoljena teža je 1.130 kg. Renault super 5 GTL se ponaša tudi s posebno bočno zaščito proti poškodbam karoserije. Ob lažjih udarcih se deformira in nato spet vrne v prvotni položaj.

Francozi prodajajo avtomobile iz družine Renault super 5 pod geslom, da je njihova poraba bencina najmanjša na svetu, v povprečju le 5,16 litra na 100 prevoženih kilometrov. Ne glede na vse druge odlike nove petice bi bil že ta podatek neznanstvi adut za prodor na z bencinom podhranjeni jugoslovanski trg.

Če ne bi Renault super 5 GTL na cesto postavljen stal 1.580.000 din! Ta neznanstvena cena pa postavlja to odlično vozilo, ki je v zahodni Evropi izredno priljubljeno kot drugi avto v družini, izven dosega povprečne jugoslovanske denarnice. Tisti, ki res imajo denar, pa najbrž ne bodo hoteli sedeti za volan avta, ki spada po karakteristikah razvitega sveta v zgornji del nižjega razreda. Že iz prestižnih razlogov ne.

MARJAN BAUER
BOJAN BUDJA

SVOBODA JE VELIKO MALIH SVOBOD

Čas je v štiridesetih letih marsikaj zabrisal, toda prvi dan svobode in miru po petletni svetovni moriji je ostal vsakomur, ki ga je doživel, neizbrisno v spominu. Ljudje vedo povedati ne samo, kakšno vreme je bilo 9. maja 1945, ampak tudi, kaj so na ta dan cvetja, glasbe, plapolanja zastav in vsesplošne radosti jedli, koga srečali, skratka: spomin je ohranil na stotine podrobnosti, ki gredo v enolični sivini vsakdanjikov sicer tako brez škode mimo. Ob štiridesetletnici zmage nad fašizmom in nacizmom smo v vsaki od devetih občin, ki jih pokriva Dolenjski list, našli po enega sogovornika in ga vprašali, kako je doživel in preživel najbolj čudoviti dan v maju 1945. To je njihova pripoved.

DEKLE ZAPLENI BOLGARSKI TOVORNJAK

Brežičanka Rozika Bohinc, tedaj članica mariborskega okrožnega komiteja, je zvedela za vdajo Nemčije na levem bregu Drave nad Mariborom. Na sestanku zbranim aktivistom je iz mesta prinesla novico njena mlajša sestra Vida.

Prva misel, ki jih je prešinila, je bila, da morajo to oznaniti s kresovi. Razkropili so se na vse strani in zakurili ognje veselja in zmage. Sledila je noč, ki so jo parale eksplozije. Nemci so ob umiku uničevali skladišča z municijo v Mariboru in pokanje je ponehalo šele malo pred svitom.

»Dočakali smo prekrasno majsko jutro, da si lepšega ne bi mogli želeli«, se spominja Rozika in takole nadaljuje: »S kolesom sem se navsezgodaj odpravila v sončni dan proti Mariboru. Bila sem v civilni obleki, s pištolo za pasom. Ljudje so me spotoma opozarjali, naj skrijem pištolo, saj se še ne ve, kako je v Mariboru. Imeli so prav, ker v zanosu in zaverovanosti v dolžnost, ki so nas čakale, nisem pomislila na svojo varnost. V Mariboru sem ustavila prvi kamion, da bi šel po aktiviste na Kozjak. Šofer mi je pojasnil, da ne more, ker je bolgarska vojska mobilizirala vsa vozila. To mi ni vzelo poguma. Odpravila sem se naravnost na komando bolgarske armade, se predstavila in zahtevala tovarnjak. Dobil je sem ga in aktiviste s Kozjaka je takoj zatem pripeljal v Maribor. Še danes se čudim, kako se mi je to posrečilo. Lahko bi se končalo tudi drugače.

Mesto je dopoldne 9. maja že zakipelo v vselem razpoloženju svobode. Ljudje so razobesili zastave in po ulicah so v zborih prepevali partizanske pesmi. Aktivisti smo vkorakali v Mladiko, kamor so prišli tudi aktivisti s Pohorja. Z njimi je bil Sergej Kraigher. Občutki svobode so bili za nas čisto svojevrstni. Zavedali smo se, da nas čaka podvojeno delo noč in dan, če bo to potrebno. Za nas aktiviste svoboda ni pomenila počitka. V mestu so ostali skrivači in računali smo morali na presenečenje. Naše delo je bilo še vedno tvegano. Nevarnosti se nisem dovolj zavedala, zato pa jo imam danes jasneje pred očmi. Tveganje je sodilo k našemu delu. Besede »ne« takrat nismo poznali. Nič ni bilo nemogoče in sprejeli smo vsako nalogo, četudi bi nas veljala življenje.

ZADONELI SO ZVONovi

»Z mammo sva sadili krompir, ko sva zaslišali zvonove. Vedeli sva, da je prišla svoboda, saj smo se že prej dogovorili, da bodo, ko bomo svobodni, zadoneli zvonovi. Začeli sva jokati, a delala sva naprej.« se spominja 9. maja pred štirimi desetletji v rodnih Rosalnicah Anica Benčič, ki živi sedaj v Črnomlju. »Teško je z besedami opisati vse tiste občutke«, nadaljuje, ne da bi skrivala solze, ki ji polzijo po licih.

Ljudje so v vojni otopeli, in ko je prišla osvoboditev, niso mogli verjeti, da je res. Tudi Anica je po začetnem veselju le počasi dojemala resnico.

»Srečni smo bili, da je konec vojne, toda po veselju je prišla stremitev, spoprijeti smo se morali z mnogimi težavami. Vojna je naredila veliko škodo. Poleg tega smo morali aktivisti hoditi od hiše do hiše in prepričevati ljudi, da so odpirali kleti in dajali hrano za vojsko.« pripoveduje Anica, ki se je kot delovna mladinka izkazala že med vojno, ko je raznašala časopis, sodelovala v nabiralskih akcijah, na kulturnih prireditvah, skupaj z ostalimi pa obdelovala tudi njivo v Metliki, s katere so ves pridelek pošiljali partizanom.

»Seveda tudi po vojni ni šlo brez razočaranj. Marsikje se je veselje pomešalo z žalostjo, ko po dolgih dnevih čakanja ni bilo domov sina, hčere, očeta, moža... Pri eni hiši v vasi so izgubili kar pet sinov,« ne more pozabiti Anica, ki je v vojni izgubila brata, narodnega heroja Ilijo Badovinca. Sama pa je imela kljub vsem grozotam, ki jih je doživela bodisi v Beli krajini ali v taborišču v Italiji, pravzaprav veliko sreče. Bila je na operaciji, ko je na novomeško bolnišnico padla bomba, a je preživela. Tudi takrat, ko so leta 1943 prišli obiskat brata Ilijo v Novo mesto, jih je presenetil bombni napad, ki pa se je za Badovinčev družino končal tragično, kajti Ilijevega sina je ubilo med bombardir-

Osvoboditev Novega mesta 8. maja 1945 (Foto: Arhiv DL).

ranjem. »Zagotovo ni med nami, ki smo prebili vojno, nikogar, ki bi želel vse te dogodke doživeti še enkrat,« pravi Benčičeva, ki je za zasluge med vojno dobila odlikovanje za hrabrost.

POZABIL NA ROJSTNI DAN

Franc Ožbolt iz Kočevja, nosilec spomenice 1941, predvojni revolucionar in avtor pionirske himne »Mladi pionirji«, je 9. maja 1945 delal na okrajnem načelstvu narodne zaščite v Kočevju, ki je bilo osvobodeno že 4. maja.

»9. maja se je zjutraj in tudi dopoldne slišalo streljanje. Bilo je še vojno vzdušje. Šli smo od hiše do hiše in pri vojnih dobičkarjih plenili čevlje, usnje in vojaški material. Pri nekem čevljarju smo dobili kar voz usnja.

Potem sva šla s Tonetom Abramovičem v Mahovnik in v neki hiši dobila domobrancia, ki se je skrival pod posteljo. Ne bi ga niti odkrila, če mu ne bi izpod postelje gledali čevlji. Predala sva ga UDBI.

Popoldne smo zvedeli, da je konec vojne. Topov ni bilo več slišati. Takega miru, tišine, nisem doživel že nekaj let. Tudi v Kočevju je bilo vse mirno. Nič proslav, zastav, govorov, saj je bilo vsega tega dovolj ob osvoboditvi mesta, pet dni prej. Kočevje je bilo v ruševinah, in v vsem mestu, ki šteje danes okoli 9.000 ljudi, jih je bilo takrat le kakih 700.

Proti večeru smo imeli v današnji kino dvorani vajo za Borovo »Raztrgance«. Bil sem namreč tudi v kulturniški skupini in sem igral. In takrat, proti večeru, sem se spomnil, da je 9. maj in da imam rojstni dan, da sem star 24 let. Rojstni dan sem slavil vsa vojna leta, zdaj pa bi nanj skoraj pozabil! Potem je prijatelj Franc Mehl, ki je bil doma iz Bele krajine, prinesel steklenico žganja in smo proslavili.

Skozi vso vojno smo pónavljali: »Ko bo osvobodjena Ljubljana, se še tistega dne dobimo pri Figovcu.« Te vojne obljube pa nismo izpolnili niti tistega dne niti ob kakšni obletnici osvoboditve,« se spominja Ožbolt.

KOČEVARJI SO KURILI S SADMIM DREVJEM

»Kaj posebnega nisem doživel, če izvzamem svobodo. Postavljen sem bil za sekretarja okrajja Brežice in spominjam se, da smo na stadionu v Brežicah v maju pripravili miting. S starši smo doma našli vse razdrapano, hiša je bila zapuščena, prazna. Jokali starši ravno niso. Oče je bil napreden in je že leta 1941 govoril, da Nemci nikoli ne bodo zmagali, ker ne morejo zmagati, in da se bomo vrnili. So pa veliko škode naredili na posestvu. Tu so bili sadovnjaki, Kočevjarji pa so drevje posekali in si z njim kurili. Pač niso znali ravnati s sadovnjakom, ker so bili gozdarji. Takrat ni bil toliko pomemben 9. maj; vse je bilo že v tistem vzdušju svobode in 9. maj je šel tako mimo kot to vzdušje.

Ko sem 15. aprila prišel iz bolnice, potem ko sem bil na Planini pri Sevnici ranjen, sem bil takoj delegiran za sekretarja okrajja Brežice. Tedaj sta bila okrajja tudi Krško in Sevnica. Počistili smo mesto in poskrbeli za red. Kakšna dva tedna smo delali od 4. zjutraj do polnoči. Skoraj nismo spali. To je trajalo ves mesec maj,« se tistih dni spominja Stane Nunčič, predsednik občinskega odbora ZZZ NOV Krško.

LAKOTA POJEDLA PAS IN ČEVLJE

Med sedmimi, osmimi fanti in možmi iz Rosalnic in sosednjih vasi, ki so poleti 1942 v strahu pred italijansko internacijo zbežali in se skrivali po vinogradih na Vinomeru, je bil tudi Martin Brodarič. »Takrat sem bil star dobrih 23 let, za OF oziroma za partizane pa sem delal od začetka vojne in imam priznana dvojna leta od leta 1941. Z Vinomera smo dobili zvezo in se pridružili partizanom v Brezovi rebi pri Semiču.«

Brodariču teče pripoved gladko in zanimivo, ima izvrsten spomin in ohranil je duševno in telesno čistost. Med težkimi dogodki iz njegove partizansčine se živo spominja nemške jesenske ofenzive po italijanski kapitulaciji, ko sta se s partizanom Srečkom nad vasjo Dane pri Novi Štifti sama znašla v nemškem obroču. Zavlekla sva se v ozko luknjo, kjer se tudi obrniti nisva mogla, vhod pa zakrila z večjim kamnom; štiri dni sva nepremično ležala. V tem času je zapadel sneg, pojedla sva usnjena pasova in mehkejšje dele čevljev. Potem sva se prebijala proti Kočevskemu Rogu, a je na tem križevem potu Srečko padel, jaz pa sem po raznih peripetijah in številnih nevarnostih prišel ves izčrpan in bolan v Belo krajino, kjer sem se najprej javil na komandi mesta Metlika in prosil, naj me za nekaj dni pustijo domov, da se spočijem in si otrebim uši.«

Kot vosovec oziroma pripadnik VDV je Martin ob zasedanju prve slovenske vlade 5. maja v Ajdovščini

skrbel, da je to zasedanje potekalo varno in nemoteno. »Iz Ajdovščine smo krenili proti Ljubljani, pri Postojni s pomočjo neke hrvaške brigade razorožili nemško formacijo in med prvimi od dolenskih strani čez Karlovski most vkorakali v osvobodeno Ljubljano. Tega ne bom nikoli pozabil. Kakšno navdušenje! Še danes si ne znam pojasniti, kje so ljudje dobili toliko zastav s peterokrako zvezdo! Z oken so nam metali ne samo piškote, ampak celo čokolado.«

A za pripadnike vojske državne varnosti slavje ni trajalo dolgo. »Bil sem postavljen za komisarja čete in po Ljubljani smo lovili skrite belogradiste, zvečer smo hodili na akcije, zjutraj smo se pa vračali. Nekaj mesecev ponoči nismo zatislili oči.«

Brodarič, preprost, a pogumen in predan kmečki fant iz Rosalnic, je ostal v armadi, čeprav si je želel vrniti se domov. »Kot oficir graničar in kot predavatelj v oficirski artiljerijski šoli sem dobro zaslužil, in ker nisem imel družine, sem lahko pošiljal denar staršem in tudi precej prihranil. Takrat sem imel 9 tisoč dinarjev plače, ko je bila 3 jurje že dobra plača. Tako sem hitro prihranil 76 tisoč dinarjev in neki višji oficir me je obtožil kapitalističnih težej. Kaj vse sem moral pretrpeti! In čeprav sem na koncu dobil zadoščenje, sem si na vse kriplje prizadeval za demobilizacijo in sem bil leta 1952, ko so me končno pustili domov, naj-srečnejši človek na svetu, čeprav sem prišel na povsem požgan dom.«

Martin je začel znova in pri tem doživljal nemalo razočaranj in nečednosti. Težave si je povzročal tudi sam, ker ni nikdar molčal, če je bil prepričan, da ima prav. »Za sečno dovoljenje sem šel kot pogorelec tridesetkrat v Črnomelj, in to ničkolikokrat peš, preden sem ga dobil. Kajti tisti, ki je dajal ta dovoljenja, je bil medvojni skrivač, ki sem ga jaz kot vosovec hajkal, medtem ko je ženska, ki smo jo partizani ostrigli kot italijansko ljubico, imela teh dovoljenj, kolikor se jih ji je zahotelo, ker je bila ljubica okrajnega veljaka. Meni pa so hoteli les, ki sem ga z dovoljenjem posekal v lastni lozi, zapleniti in še sam naj bi ga odpeljal na železniško postajo v Gradac! Samo Martin Brodarič nel s sekuro sem prignal miličnike.«

Ko je Brodarič spoznal, da samo od zemlje ne bo mogel živeti družine, se je zaposlil. »Samo nekaj mesecev mi je manjkalo, da bi bil upravičen do oficirske pokojnine, a sem moral še 20 let delati kot nakupovalec živine v Zagrebu in na Jesenicah, da imam sedaj partizansko pokojnino. Nič mi ne manjka, vesel in zadovoljen človek sem.«

PAST IZ MRTVIH STARŠEV

Novomeščanka Nada Midofer—Jakovljevič, skojevka od leta 1940, je kot partizanka dočakala konec vojne v Trstu. »Bila sem administratorka na prometno tehničnem oddelku Glavnega štaba NOV in POS, ko smo v palači naših uradov zaslišali neznansko pokanje. Mislili smo, da gre za diverzijo, in hiteli na teraso, da bi se kaj videlo. Skloniti sem se hotela čez rob, ko me je kolega povlekel nazaj, rekoč: »Se naši stražarji pred hišo streljajo v zrak, lahko te ubije!« Takoj nato smo že zaslišali vpitje: »Vojne je konec!« spuščali so v zrak rakete, streljali pa kot v najhujši bitki.

Mi vsi in ves Trst se je zgrnil na ulice. Ljudje so bili kot ponoreli. Spominjam se, da smo ob obali prišli mimo skladišča, iz katerega je nekdo podajal steklenice. Naenkrat so se v množici znašli harmonikarji, muzikantje. Pelo in plesalo se je kar po ulicah vso noč. Zvečer je bil uradni miting na Piazza Unità, a je trajal do zore.

Drugi dan je prišel pome someščan Jož Slapničar, češ da gre domov in da grem lahko z njim. Nisem hotela, ker sem mislila, da so vsi domači mrtvi, hiša pa porušena. Več mesecev poprej, ko smo bili še v Beli krajini, je namreč nekdo po telefonu sporočil, naj pridem čez blok po nečaka, češ da je ostal sam, ker so vsi mrtvi, hiša pa je bombardirana. Na srečo me komandant ni pustil, kajti bila je vaba, da bi me prijeli. Vseeno pa sem mislila, da je bila telefonska vest resnična.

Ko sem se 18. maja le pripeljala domov s kurirjem, na motorju iz Ljubljane, sem strahoma gledala po Glavnem trgu. Hiša je stala. Vstopila sem na dvorišče, pes me je pozdravil. Najprej sem se ob njem zjokala, šele potem sem šla v stanovanje. Mama se me je kar ustrašila, kajti v partizanih sem zrasla za 13 centimetrov. Tudi sestra in njen sinček sta bila ziva in zdrava doma. To je bilo veselje!

ODGOVOREN ZA POSTOJSKO JAMO

Jože Tanko z Gorenjske ceste v Ribnici je bil ob osvoboditvi star 37 let in komandant mesta Postojne.

Danes ima 77 let in se tistim dni, tudi prvega dneva svobode, dobro spominja.

»Bili smo nekje v gozdu v okolici Postojne, ko smo zvedeli, da je konec vojne, da je svoboda. Komanda in naša zaščitna četa sta krenili v Postojno in prevzeli oblast. Vzdušje ob osvoboditvi je bilo svečano, vendar jaz pa tudi moji sodelavci za proslavljanje nismo imeli časa. Bilo je preveč dela. Še posebno mi je ostalo v spominu, da smo takoj zastražili vse trgovine in izvedli mobilizacijo.

Trgovine pa tudi razna podjetja in obrate smo zastražili zato, da ne bi bilo ropanj in drugih neveščnosti, ki spremljajo menjavo oblasti oz. kapitulacijo. Pobrali smo tudi ključne trgovine in obrate, dokler nismo dočeli, kako bo potekalo poslovanje po novem.

Veliko dela je bilo z mobilizacijo. Nekateri so šli radi v našo vojsko, drugi pa so se hoteli zmazati. Če se prav spominjam, sva bila v tej komisiji skupaj s Franjo Bojco—Bidovec, znano partizansko zdravnico, po kateri se imenuje partizanska bolnišnica Franja.

Postojna je bila pred vojno italijanska. Vendar ob osvoboditvi v Italijani ni bilo nobenih težav, saj se jih je velika večina že pred osvoboditvijo izselila. Pač pa smo imeli nekaj zapletov z nezanesljivimi Slovenci.

Spominjam se tudi, da sem dobil takrat v upravljanje Postojnsko jamo, oziroma da sem prevzel odgovornost zanjo. Nekaj prej je bila v jami eksplozija, ko so partizani zažgali nemško skladišče bencina, ki je bilo prav v jami. Skratka: imeli smo veliko dela. Ni bilo časa za slavlje. Tudi ženo in devetletnega sina sem spet videl šele mesec po osvoboditvi.«

OD KOD SO LJUBLJANČANI VZELI TOLIKO CIGARET?

Priletnemu Francu Hribarju iz Pijavic se izza očal živo zasvetijo oči, ko je govori o NOB. Vendar pa upokojeni gozdni delavec govori z bolečino v srcu, če teče beseda o zadnjih dneh boja za svobodo. »Hudo mi je bilo, ko sem zvedel, da domači — takrat se je rodil četrti otrok — že sedem mesecev ne vedo, ali sem še živ,« se spominja Franc,« najtežje pa mi je bilo pri Orljem, ko smo bili tam za poslednji naskok na Ljubljano na zboru trije bataljoni in je med nas tresčila granata belih iz smeri Ljubljanskega gradu. Nad 80 tovaršev, ki so do tega trenutka preživeli neštete juriše, je pobilo in hudo ranilo. Preživeli smo nemudoma odložili orožje in reševali. Ne morem opisati, kako nam je bilo naslednji dan, ko smo se po šoku ponovno postrojili na Polici, se prešteli in ugotovili, koliko soborcev manjka,« pripoveduje ta več hudega kot dobrega vaje-ni Bločan po rojstvu.

In kako je končno dočakal svobodo? Gubčevci so morali oblegati Kočevje in na noč jurlišati na mesto. Tam mu je dobesedno na rokah umrl čudovit fant, štabni kurir, ko je pred njimi počilo v minskem polju.

»Za seboj smo imeli tri dni marša, ves čas ni bilo postenega obroka, v sami Ljubljani pa je bilo veselo in ganljivo hkrati. Zaradi hudih izgub prav na Orljem je bilo rečeno, da moramo Gubčevci vkorakati prvi med osvoboditelji, a je naneslo tako, da je bil to Dvanajsta. Ne vem odkod so Ljubljančani vzeli toliko cigaret, piškotov in drugih dobrot, predvsem pa cvetja, s katerim so nas obsipavali!

Ženske in stare mamice so se gnetle med borci in pritaženo spraševale neznanke: »Si videl mojega, tovarš?« Presunilo me je, ko sem v tem drendaju slišal ime soborca, za katerega sem vedel, da je padel na Kočevskem. Kaj takega zmoči lice še tako trdemu možaku,« se spominja Hribar.

MATI JE BILA ŠE ŽIVA

Anton Franjga — Sokol je doma iz Travnika v Bosni, zdaj pa živi v Slovenski vasi pri Šentrupertu. Leta 1936 je prišel kot gozdni delavec v Slovenijo in 1942 vstopil v vrste narodnoosvobodilne vojske, star nekaj čez 18 let. Deloval je v zaščitni enoti vojnopolitičnega vodstva slovenske osvobodilne vojske, kjer je bil zbran tako rekoč cvet slovenskega partizanstva.

»Ze mesece prej smo se pripravljali na svobodo, na nove dolžnosti, ki smo jih pričakovali v miru. Ko je prišlo tisti tako težko pričakovani dan zmage, je bil drugi bataljon zaščitne brigade Glavnega štaba slovenske partizanske vojske skupaj s svojim komandantom Dušanom Kvedrom — Tomažem na poti proti Trstu. Novica o koncu vojne nas je dohitela nekje pri Ilirski Bistrici. Devetega maja so tam potekale hude borbe, ljudje so padali kot sredi najhujše vojne vihr. Četrta armada, ki je stiskala obroč okoli Trsta, je namreč trčila na vse mogoče kvisliške tolpe, ki so na begu streljali vsevprek. In tedaj seveda nismo mislili na sladkosti miru, vsak med nami je opravljal svoje dolžnosti.

Šele ko smo prišli v Trst, se je tudi za nas začela prava svoboda, vendar ni dolgo trajala, saj je bilo tudi v Trstu nevarno.

Domačih, rodnih bosanskih krajev nisem videl od leta 1940. In ko sem se po vojni vrnil, sem najprej vprašal, ali je mati še živa. Ko sem zvedel, da je, se mi je kamen odvalil s srca. Med vojno pa je padel eden od bratov. Ker sem bil v vrstah OZNE, se vojna zame še lep čas ni končala. Imeli smo več kot dovolj dela z ostanki četnikov, ustašev, belogardistov itd. Lahko bi rekel, da vsa ta leta ni bilo časa za močnejše doživljanje svobode, za vse tisto rajanje, kateremu se je še teden dni predajalo ljudstvo. V dneh po 9. maju mi je zato ostalo najbolj v spominu, ko smo se morali na pritis naših zaveznikov umakniti iz Trsta, ko smo se morali dobesedno prebijati čez telesa ljudi, ki so nas hoteli zadržati. Mnogim med nami, prekaljenim v težkih bojih, so tedaj stopile solze v oči. Tako smo izgubili Trst.«

Izjave so zbrali novinarji Jožica Teppey, Mirjam Bežek, Jože Primc, Pavel Perc, Andrej Bartelj, Ria Bačar, Alfred Železnik in Jože Simčič.

Anica Benčič

Martin Brodarič

Stane Nunčič

Franc Ožbolt

Nada Midofer

Rozika Bohinc

Franc Hribar

Jože Tanko

Anton Franjga

SPOMENIK V SPOMINU LJUDSTVA

Visoki komisar ljubljanske pokrajine Emilio Grazioli in komandant XI. armadnega zbora Mario Robotti sta 24. aprila 1942 objavila proglas o streljanju talcev. V knjigi »Ljubljana v ilegali« iz leta 1967 je objavljen seznam talcev, ki so bili ustreljeni v Ljubljani oz. njeni okolici v času od 28. aprila 1942 do 28. januarja 1943. Seznam je bil sestavljen na podlagi razglasila italijanskih okupacijskih oblasti, vendar ne upošteva žrtev, ki so bile ustreljene z obsodbo vojaškega vojnega sodišča, pa tudi ne ljudi, ki so jih ustrelili brez obsodbe v tako imenovanih »čistkah«. Seznam vsebuje tudi 11 imen političnih funkcionarjev, aktivistov in partizanov s Kočevskega. Jože Seško je bil skupaj z drugimi devetimi talci ustreljen na strelišču ob Dolenjski cesti v Ljubljani, vsi ostali pa v Gramozni jami.

Začelo se je v noči od 27. na 28. april 1942 v Konca vasi, zaselku pri Stari cerkvi, oddaljenem od Kočevja le 4 km. Tu je 26. aprila zasedal Kočevsko-ribniški odbor OF. Zasedanje je vodil Jože Seško, takratni sekretar OF in sekretar okrožnega komiteja KPS, ki je živel v ilegali.

Konca vas, majhen zaselek pri Stari cerkvi, je postala žarišča odpora proti okupatorju. Zaselku, obdanemu s sadnim drevjem, se je bilo mogoče neopazno približati kar s treh strani. Sem je prihajala literatura iz Ljubljane in od tod našla pot po vsej kočevski in ribniški kotlini. Tu so se shajali mladinci in skojevci na akcijskih in na študijskih sestankih, na katere so po nalogu CK KPS prihajali razni vodilni komunisti iz Ljubljane. Sestanki so bili izmenoma pri družinah Poldeta Knapiča in Ludvika Tomšiča. Oba sta bila komunisti in člana takratnega okrožnega komiteja KPS za kočevski srez. Knapič je bil poleg tega še sekretar ene od partijskih celic na Rudniku, Tomšič pa prvi partijski vojaški referent.

V bližnji hiši, ki jo je takrat imel v najemu priseljenec iz Štajerske Melhior Jošt in na kateri je danes spominska plošča, je Polde Knapič prezidal (zmanjšal) klet, ki naj bi predelana Sešku nudila varno zavetje.

Vendar pogosti obiski v zaselku niso ostali skriti izdajalca. Ta je v omenjeni noči pripeljal iz Kočevja močno enoto Italijanske vojske, ki je zaselek obkolila.

Močno tekánje pri sosedu Tomšiču in glasno lajanje psov je prebudilo Poldeta Knapiča, ki je skupno s Karlom Ahcem spal na senu nad hlevom preko ceste. Vsa sreča, da je bil hlev, nad katerim sta spala, precej odmaknjen od hiše in v zavetju sadnega drevja. Kljub oddaljenosti pa je bilo razločno slišati, da Italijani sprašujejo po Karlu Ahcu. Že so se oglašali strelji na raznih koncih. Bil je skrajni čas, da pobegeta proti bližnjemu gozdu. Polde je zgrabil odejo, potegnil za noge Ahca, in že sta bila v sadovnjaku. Bližnji strel je za hip zmedel Ahca, da je počepnil za kup gnoja. Polde pa je hitel naprej. Ob kriku, ki ga je zaslišal za sabo, je spoznal, da Ahcu ni več pomoči, v rokah ga imajo fašisti.

Po osvoboditvi je Polde pripovedoval o dogodku. Srce je čutil v grlu, v možganih mu je klujuvalo, vedel je, da zanj ni rešitve, če ga dobe v roke Italijani. Ne sme se ustavi. Le naprej, le naprej! Oplazil ga je strel, a rešila ga je odeja, ki jo je stiskal k sebi in od katere se ni hotel ločiti. Sreča, da je bila tema. Poznal je vsako ped zemlje, vsako drevo. Strah mu je dal izredno moč. Naletel je na apneno jamo, pokrito z vejami sadnega drevja, ki se je takrat obrezovalo. Kakšna sreča! Brez razmišljanja je skočil vanjo in potegnil nase nekaj vej. Zasedovalcev za sabo ni več čutil, le nekaj zaporednih streljev je še počulo za njim. Oddahnil si je, čeprav mu je mraz lezel v kosti, je bil preščen.

Začelo se je svitati. Polde je bil dobro skrit. Italijanov ni bilo v bližini. Prostor, kjer se je Polde nahajal, je bil precej višje od hiše, ki so jo obkolili Italijani. Od tam je lahko opazoval vse dogajanje.

Vojski so iz ene bližnjih hiš prignali 16-letnega Škerla, ki je nenehno klical mater. Tudi ta se je kmalu pojavila. Fant je moral po kramper in začelo se je razkopavanje zidu. Poldetu je stisnilo srce, ker je vedel, da je skrivališče odkrito. Po kratkem kopanju se je razlegel vesel vrisi Italijanov. Jože Seško, poleg njega pa še dva begunca Štajerca: Melhior Jošt in Jože Antloga so jim padli v roke.

Kmalu po aretaciji Jožeta Seška, so na domu presenetili Draga Gorjana, ki se je podredil direktivi partije in ni odšel v ilegalo. Vendar s temi aretacijami krog še ni bil sklehjen. Okupator je dobro vedel, da so še na prostosti Jožetovi najozji sodelavci. Besnel je in na veliko zapiral ljudi. Marinč Anton, zidar, najozji sodelavec Poldeta Knapiča, je bil aretiran na svojem domu na Mlaki v noči od 3. na 4. maj 1942. Isto noč so prijeli tudi Maksa Pintarja—Gandija. S svojega doma na Mlaki pri Kočevju je bil tega dne odgnan tudi Ivan Kočevar. Toneta Trtnika so prijeli 16. aprila dopoldne na delovnem mestu v delavnici privatne firme »Dukič« na Rudniku Kočevje. Še prej, in to v začetku aprila, je bil prijel brivski pomočnik Franci Murovič. Na bloku med Dolgo vasjo in Kočevjem so 8. maja 1942 aretirali naprednega učitelja Borisa Boca, Rudi Krese pa jim je padel v roke kot partizan nekje pri Žužemberku. Enaka usoda je doletela partizana Jožeta Lukaveckija. Vse je čakala enaka usoda, padli so pod okupatorjevimi strelji.

Karl Ahac se je rodil 13. oktobra 1908. Izučil se je za kurjača in se zaposlil pri kočevskem rudniku v kotlarni. Spoznal se je z naprednimi delavci, kot so bili: zidarja Polde Knapič in Tone Marinč, Lojze Kočevar, Jože Svajgel, Peter Jenko, Franc Gazvoda in drugi. Tudi z Jožetom Seškom se je zgodaj povezal. V KP je bil sprejet 1940, prej pa je deloval v skojevskem gibanju.

Po italijanski okupaciji se je lotil organizacije in propagande za Osvobodilno fronto. Ko je opazil, da mu postajajo tla vroča, se je pričel skrivati. Ker je dobil tralko, ga je rudniški zdravnik dr. Cizelj napotil na zdravljenje v Ljubljano. Ko je njegova žena Karolina zvedela, da ga iščejo karabinerji, je prosila poštno uslužbenko Marijo Marincelj (sestro narodnega heroja Toneta Marincija), naj po telefonu pokliče njenega moža Karla v bolnico in mu po ovinkih pove, kaj ga čaka. Takoj po obvestilu je pobežnil iz bolnice in se napotil v Konca vas, kjer se je skrival pri Knapičevih in Tomšičevih.

Usodnega 28. aprila 1942, ko so italijanski vojski ujeli Jožeta Seška, so zgrabili tudi Karla Ahca, ga že v Konca vasi strahovito pretepali, odpeljali najprej v Kočevje, nato pa v Ljubljano, kjer so ga 15. maja 1942 ustrelili kot talca.

Jože Seško se je rodil 4. 12. 1908 v Slovenski vasi pri Kočevju. Osnovno šolo je obiskoval najprej v Baderni v Istri, nato pa tri leta v Kočevju. Jeseni 1919 se je vpisal v prvi slovenski razred realne gimnazije v Kočevju. Svoj talent je pokazal v vseh šolskih predmetih in prav tako pri raznih prireditvah. Zgodaj se je moral boriti s siromaščinjo, kajti leta 1926 je njegov oče zapustil družino in odšel v južne kraje države, kjer je po dveh letih postal žrtev zahrbtnega umora.

Ko je Seško 1927 opravil maturo, se je vpisal na filozofsko fakulteto v Ljubljani. Vsa štiri leta študija slavistike se je boril za obstoj. Pomagal si je z inštrukcijami, v Oražnovem domu pa je dobil brezplačno stanovanje. Diplomiral je leta 1931, vendar je čakal 2 leti, da je dobil zaposlitev na mariborski gimnaziji. Učil je le slabe 3 mesece. Zaradi širjenja komunističnih letakov v Kočevju ga je policija aretirala. Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora in na izgubo državljanjskih pravic za dobo 3 let.

Seško je bil že kot gimnazijec politično razgledan in levo usmerjen. V KP Slovenije je bil sprejet 1928. Decembra istega leta je bila pod njegovim vodstvom po nekajletnem tajišju zelo aktivirana KPS na Kočevskem. Bil je silno delaven in iniciativen ter je užival velik ugled med kočevskim delavstvom. Po prestani kazni ni dobil nikjer zaposlitve. Niti inštrukcij ni dobil, ker so se straši dijakov bali, da bi se zamerili pri oblasteh. Preživljal sta ga sestri Gizela in Marija. Prva je bila zaposlena v tekstilni tovarni, druga pa kot šivilja. Čeprav ga je usoda hudo tepla, Jože ni klonil. Še bolj se je zagrzel v partijsko delo. Pod njegovim vodstvom je KP v Kočevju organizirala stavke v obeh tekstilnih tovarnah in demonstracije rudarjev zaradi grožnje Trboveljske premogokopne družbe, da bo opustila kočevski rudnik.

Ko je začela med kočevskimi Nemci naraščati hitlerjevska propaganda, je Seško razkrinkaval nacistično demagogijo in svaril ljudi pred nevarnostjo, ki grozi vsemu človeštvu, še posebej pa slovenskemu narodu. Z narodnoobrambnim in antifašističnim delom je KP kljub majhnemu številu članov pridobila mnogo simpatizerjev in postavila temelje za poznejšo množično Osvobodilno fronto ter velik odhod kočevskih delavcev v partizanske enote.

Ugled, ki si ga je Seško pridobil med prebivalstvom, pa ni bil všeč nekaterim oblastnikom. Kakor mnoge komuniste so tudi njega internirali najprej v Bilečo, nato pa v Ivanjico. Po sovražnem napadu na Jugoslavijo se je 10. aprila 1941 vrnil v Kočevje. Že v naslednjih dneh so ga kočevski hitlerjevci, ki so se v splošni zmedbi polastili oblasti, aretirali, Zaradi odločnega nastopa in ko jim je v obraz povedal, da se niti smrti ne boji, so ga kmalu izpustili. Kljub sovražnosti Kočevjarjev je takoj začel zbirati okoli sebe zanesljive ljudi in jih pripravljati na odločilne dogodke. Navodila za organizacijo Osvobodilne fronte Slovenije sta mu posredovala Aleš Bebler in Franc Leskošek-Luka, s katerima je imel stalne zveze.

Odbori OF so nastajali po vsem takratnem kočevskem okraju, ki je obsegal ozemlje od Kolpe do Velikih Lašč in Turjaka. Seško je bil sekretar okrožnega komiteja KPS in sekretar okrožnega odbora OF Kočevskega okrožja. Po izselitvi kočevskih Nemcev so bili dani ugodni pogoji za množično polet osvobodilnega gibanja. Kljub ilegalnemu življenju se je Seško gibal po vsem okrožju. Povsod je našel zanesljivo zavetišče.

Proti koncu zime in spomladi 1942 je prebival v Dolgi vasi pri Bradacih in v Konci vasi, kjer je Melhior Jošt, znani komunistični simpatizer in begunec iz Štajerske, vzel v najem hišo. Tukaj je Jože skliceval seje okrožnega komiteja in okrožnega odbora OF. Obiskovali so ga tudi drugi zaupniki. Vse to pa ni ostalo prikrito izdajalskim očem in v terek, 28. aprila 1942, zgodaj zjutraj je padel v roke okupatorju skupaj z Melhiorjem Joštom in Jožetom Antologom. V zaporu v Kočevju so fašisti vse tri pretepali in mučili, enako tudi druge, ki so jih takrat ujeli. Po nekaj dneh so vse odpeljali v Ljubljano. Jošta in Antloga so poslali v internacijo v Italijo, Seška pa 11. maja 1942 ustrelili kot talca. Zaradi svojega dela in junaštva je bil Jože Seško po svoboditvi proglašen za narodnega heroja.

Karl Gorjan-Drago se je rodil 6. marca 1915 v Ljubljani. Njegov oče Jurij je bil zaposlen kot pečar-kurjač v tovarni pečarskih izdelkov. Po končani osnovni šoli je nadaljeval šolanje na gimnaziji, kjer je končal 4 razrede. Na očetovo željo se je šel učiti elektrotehniške obrti v Šiško. Ko je bil star 17 let, mu je oče umrl. Mati Marija ni prejela nobene pokojnine. Zaposlila se je kot raznašalka časopisov in pri tem delu so ji pomagali otroci.

Drago si je želel pridobiti čimveč znanja v svoji stroki, zato se je leta 1934 vpisal na tehnično srednjo šolo v Ljubljani. Trdo življenje ga je kmalu privedlo med revolucionarno mladino. Istega leta je postal član pokrajinskega komiteja SKOJ, kjer je bil zadolžen za povezavo z vajensko mladino. Zaradi izdajstva je bil 15. novembra 1934 aretiran in na sodnem procesu proti 39 komunistom 18. aprila 1935 obsojen na 12 mesecev strogega zapora. Med obsojenimi so bili tudi Tone Tomšič, Vida Bernot (Tomšič) in Tone Zerjal.

Ko je Drago prišel iz zapora, je z enako vneto nadaljeval politično delo. Po skojevski konferenci pod Kumom nad Trbovljami poleti 1936 ga je policija aretirala 21. oktobra 1936, ko je na železniški postaji v Ljubljani čakal Dinka Tomačiča, ki je iz Zagreba prinesel ilegalno literaturo. Obsojen je bil na 18 mesecev strogega zapora. Kazen je prestajal v Sremski Mitrovici, kjer se je med drugimi znanimi komunisti seznanil tudi z Mošo Pijadejem in drugimi znanimi komunisti robijasi. Zaradi zapora in pomanjkanja gmotnih sredstev ni mogel nadaljevati študija. Moral se je priložnostno zaposliti in prijeti za vsako delo, da se je skromno preživljal in obenem pomagal materi in obema bratoma.

Leta 1940 je moral iti služiti vojaški rok. Po propadu stare Jugoslavije je odšel v Kočevje, kjer je na rudniku dobil delo električarja. Organizirano se je povezal z brezposelnim profesorjem Jožetom Seškom, sekretarjem okrožnega komiteja KPS in z drugimi komunisti. Med delavci na Rudniku je bil Drago zelo agilen pri širjenju letakov, pridobivanju pristažev za Osvobodilno fronto in za odhod mladine v partizane. Njegovo delovanje pa ni ostalo skrito pred redkimi nasprotniki in vohuni, ki jih je najel takratni rudniški ravnatelj. Kmalu po aretaciji Jožeta Seška so Italijani zaprli tudi Gorjana, ga iz Kočevja premestili v Ljubljano, kjer so ga 15. maja 1942 ustrelili kot talca.

Tone Marinč se je rodil 22. junija 1904 v vasi Rajše pri Banjaloki, občina Kočevje. Ko je bil star pet let mu je umrla mati. Imel je mlajšega brata Jožeta. S 15 leti je šel Tone na Češko k bratu pokojne matere. Tam se je izučil za zidarja. Leta 1927 se je vrnil v Jugoslavijo. Na Mlaki pri Kočevju je kupil manjšo hišo z denarjem, ki ga je prihranil od svojega zaslužka, nekaj pa je podedoval po mami. V kočevskem rudniku je dobil delo kot zidar. S tamkajšnjimi komunisti se je kmalu seznanil in bil sprejet v Komunistično partijo. Zaradi sposobnosti kot propagandist in agitator je bil imenovan za člana okrožnega komiteja KP za kočevsko okrožje. Znani kočevski komunist in revolucionar Ivan Erker—Goldšmid navaja v svojih spominih, daje bil leta 1931 osnovan v Kočevju okrožni komitet KP, v katerem so bili: Jože Seško, Ivan Erker, Ludvik Tomšič, Anton Marinč, Lojze Komerički in Marjeta Koren. Tone je bil član tega komiteja do svoje aretacije. Poleg tega je bil sekretar mestnega komiteja Kočevje.

Po razpadu stare Jugoslavije je Tone Marinč z vso vneto pomagal okrožnemu sekretarju J. Sešku pri organiziranju Osvobodilne fronte. Ko je jeseni 1941 okrožni komitet, sta se skupaj udeleževala sestankov terenskih odborov OF in partijskih organizacij ter imela stike s posamezniki, jim prinašala propagandni material in ustna sporočila. Stalno in tesno povezavo sta imela predvsem s člani mestnega odbora OF Kočevje. V začetku maja 1942 so Italijani Toneta Marinča aretirali na njegovem domu na Mlaki. Najprej so ga zaprli v Kočevju, nato pa so ga odpeljali v Ljubljano, kjer so ga 16. maja 1942 ustrelili kot talca.

Maks Pintar—Gandi se je rodil 11. decembra 1920 v Ortnoku, kjer je bil njegov oče delavec pri graščaku Koslerju. Leta 1927 se je družina preselila v Kočevje. Oče je dobil delo čuvaja—zaporničarja pri železnici. S šestnajstim leti se je šel Maks učiti za peka, vendar so kmalu razveljavili učno pogodbo, ker je bil zelo kratkoviden. Dobil je delo pri lesnem manipulantu v Kočevju, pozneje pa pri železnici kot progovni delavec. Bil je član levega krila Sokola in revolucionarno usmerjen ter povezan z mladinskim gibanjem, ki ga je vodil SKOJ. Ob razpadu Jugoslavije se je skupaj z mlajšim bratom moral umakniti pred kočevskimi Nemci. V aprilski vojni je bil prostovoljec.

Ko se je začela na Kočevskem organizirati Osvobodilna fronta, se ji je Maks takoj priključil. Prejemal je Poročevalca in drugo literaturo. Za njegovo delo so zvedeli Italijani in ga v noči od 3. na 4. maj aretirali skupaj z bratom Lojzom; ta je bil poslan v internacijo, Maksa pa so 16. maja 1942 v Ljubljani ustrelili kot talca.

Ivan Kočevar—Janko se je rodil 14. maja 1904 v Sv. Križu na Primorskem. Ko je končal osnovno šolo, je bil precej časa brez zaposlitve. Pozneje je dobil delo pri železnici v Kočevju pri podjetniku Kramarju in na posled na Rudniku. Politično je simpatiziral že pred vojno s komunisti in bil povezan s Tonetom Marinčem katerega sosed je bil na Mlaki. Aretirali so ga istočasno z Marinčem odpeljali najprej v zapor v Kočevje (dijaški dom), kmalu pa v Ljubljano kjer je bil ustreljen kot talec 16. maja 1942.

Prevladuje mnenje, da je bil pomotoma aretiran namesto Alojza Kočevarja, kurjača na Rudniku, takrat vidnega in agilnega komuniste, tudi sekretarja ene od rudniških celic in kasnejšega člana okrožnega komiteja KPS.

Tone Trtnik—Tomaž se je rodil 12. januarja 1908 v Dobrunjah pri Ljubljani in revni delavski družini. Zgodaj si je moral služiti kruh pri kmetih in zidarjih. Učil se je za strojnega ključavničarja. Ko je napravil pomočniški izpit, so ga kmalu odpustili iz službe. Ponovno se je

zaposlil po odslužitvi vojaškega roka I. 1930. Član SKOJ je postal že 1923, član KPJ pa 1928. Udeleževal se je v delavskem prosvetnem društvu »Svoboda« in »Vzajemnosti« v Zavrču. Bil je izvoljen tudi za občinskega odbornika, kar kaže na njegovo priljubljenost med tamkajšnjimi ljudmi.

Ko so okupatorji aprila 1941 zasedli naše kraje, se je Trtnik takoj lotil organiziranja odpora proti sovražniku. Sredi julija je italijanska policija ponoči napravila racijo z namenom, da bi ujeli 38 članov Svobode. Aretirala jih je 18, ostali so se izognili aretaciji in 13 od njih je ustanovilo Molniško četo, ki se ji je pridružil tudi Tone Trtnik. Že čez nekaj dni pa je bil poklican v Ljubljano, kjer je postal član okrožnega komiteja KPS. Deloval je tudi v rajonu Barje.

Iz ohranjenih italijanskih aktov izhaja, da je italijanska kvestura v Ljubljani 12. avgusta 1941 izdala tiralo za Tonetom Trtnikom in Jožetom Moškričem. Zaradi tega ga je CK KPS oktobra 1941 poslal na Kočevsko, da bi pomagal tamkajšnjim komunistom in aktivistom OF pri organiziranju vstaje. Postal je član okrožnega komiteja KPS za takratno kočevsko okrožje. Zaposlil se je v kočevskem rudniku pri firmi Dukič. Med rudarji je pridobil člane za OF in pripravil mlade ljudi za odhod v partizane. Njegovo politično delo pa ni ostalo prikrito sicer maloštevilnim ovaduhom, 16. aprila 1942 so ga Italijani aretirali pod napačnim imenom. Ker je opravljal tudi kovaška dela, se ga je prijelo ime Tone kovač. Italijani so menili, da je kovač njegov prijatelj. Odpeljali so ga v zapor v Kočevje in 4. maja 1942 v Ljubljano, kjer je italijanski ovaduh šele v zaporu odkril njegovo pravo identiteto. Ustreljen je bil kot talec 11. junija 1942. Po osvoboditvi je bil Trtnik proglašen za narodnega heroja.

Franci Murovič se je rodil 27. julija 1923 v Kočevju kot sin vrtnarja. Po končani osnovni šoli se je šel učiti za brivca. Ob kapitulaciji stare Jugoslavije je bil prostovoljec v tako imenovani aprilski vojni. Pred vojno pa je bil levo usmerjen Sokol in povezan z naprednim mladinskim gibanjem, ki sta ga organizirala SKOJ in KP. Kupoval in bral je redno skojevske liste kot »Mlada leta« in »Mladina«. Povezan je bil s skojevci Cirilom Vidmarjem, Tonetom Marincjem, Francem Arkom in drugimi. Vinko Murovič, brat dvojiček, je sodeloval v partizane že februarja 1942. Franci Murovič je šest let starejši brat Rudi pa sta bila aretirana aprila 1942 in zaprta v belgijski kasarni v Ljubljani. Tam so bili tudi Miha Južnič, Jože Hegljar, Tone Trtnik in še kakih 15 rudarjev. Po zaslišanju na kvesturi so brata Rudija odpeljali na Rab in potem v Gonars, Franca pa so kot talca ustrelili 11. junija 1942 v Ljubljani.

Boris Boc, napreden in levo usmerjen učitelj, se je rodil 7. decembra 1900 v Celju. Leta 1923 se je z ženo Ireno preselil iz Prekmurja v Doljno Brigo, kjer je poučeval na dvojezični šoli do leta 1925. Zaradi naprednega in revolucionarnega delovanja je bil službeno večkrat premeščen. Iz Dolnje Brige so ga premestili v Velike Poljane, 1929 na Onek in potem v Livold. Ko so se ob razpadu stare Jugoslavije Kočevjarji polastili oblasti, so ga zaprli in bi ga gotovo ubili, če bi Kočevsko zasedla nemška vojska.

Boc se je še bolj povezal z znanci komunisti, kot so bili Jože Seško, Tone Brađač, Rudi Pizzulin in drugi, ter pomagal pri organiziranju Osvobodilne fronte. Dne 8. maja 1942 so ga Italijani aretirali na bloku pri Kočevju, ko je šel z ženo in sinom Tončkom nakupovat v mesto. Zaprli so ga v Dijaškem domu, 14. maja 1942 pa odpeljali v Ljubljano, kjer so ga že 16. maja 1942 ustrelili kot talca. V poročilu komande italijanske divizije »Granatieri di Sardegna« z dne 6. septembra 1942 je navedeno, da je bil Boris Boc komunist, nevaren element, ki je širil podtalno propagando med rudarji v okolici Kočevja.

Njegovega 16-letnega sina Tončka pa so Italijani ustrelili 11. maja 1942, torej 5 dni pred očetom, pri mostu v Dolgi vasi skupaj z 11 drugimi moškimi, med katerimi so bili gostilničar Zdravič, njegov hlapec Levstik, Jože Slavič, Tone Grmovšek in drugi.

Rudi Krese se je rodil 22. marca 1921 v Kočevju. Kmalu po končani osnovni šoli se je najprej zaposlil v Tekstilni v Kočevju, potem pa v rudniku. Tu je sodeloval z naprednimi delavci, posebno z mladinci. Ko se je nekega jutra marca 1942 vračal domov z nočnega dela, so ga ustavili italijanski vojski in ga brez kakega vzroka pretepli. Takrat je fašiste še bolj zasovražil ter sklenil, da bo odšel v partizane in se jim maščeval za storjeno krivico. Res je že po nekaj dneh svoj sklep uresničil. Kot partizan se je samo enkrat oglasil pri svoji materi v Željnah, da se je najedel in preoblekel prebrilo, potem pa je za njim izginila vsaka sled.

Rudijev brat Jože Krese, ki je bil interniran v Padovi (Italija), je povedal, da je tam zvedel od drugih internirancev, ki so bili doma iz Trebnjega, da je bil njegov brat Rudi zaprt v Trebnjem. Iz tega je sklepal, da so ga Italijani ujeli. Iz italijanskih listin izhaja, da je bil Rudi Krese ustreljen kot talec 29. maja 1942 v Ljubljani. Za njegovo tragično usodo so domači zvedeli šele iz članka »Spomini na talce iz Kočevja, padle pred 40 leti«, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 6. maja 1982, napisal pa ga je Henrik Kužnik.

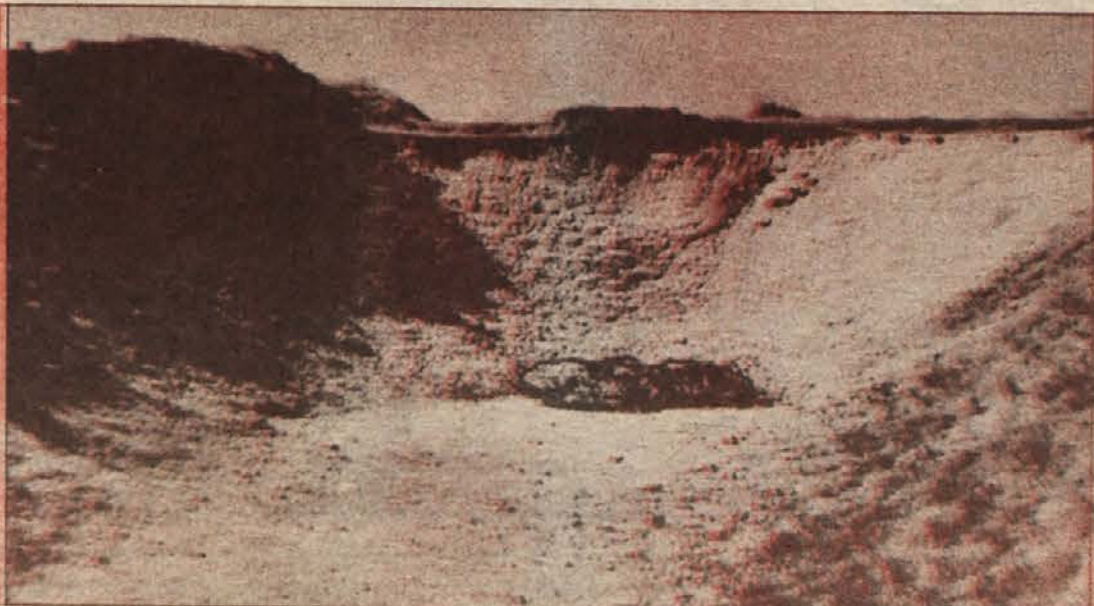
Jože Lukovecki je bil rojen 16. marca 1922 v Kočevju. Leta 1937 se je šel učiti za ključavničarja v tekstilno tovarno »Horak« v Kočevju. Ko je leta 1940 postal pomočnik, se je zaposlil na Joštovi žagi pri Mahovniku. Po razpadu stare Jugoslavije se je kmalu vključil v osvobodilno gibanje. Bil je med prostovoljci v aprilski vojni. Povezan je bil s Cirilom Vidmarjem, ki je 31. julija 1942 padel v bolnici »Ogenca« pri Loškem potoku, nadalje z Borisom Bocem, učiteljem iz Livolda, in z Milanom Kovacičem, ki je padel že leta 1942. Jože Lukovecki je šel v začetku leta 1942 v partizane. Bil je ujet in Italijani so ga poslali v taborišče Gonars, toda kmalu so ga poklicali nazaj v Ljubljano, kjer je bil 13. junija 1942 ustreljen kot talec.

Tako je prvi okupatorjev udarec s sodelovanjem domačih izdajalcev zadel v polno. Toda seme, ki so ga zasejale prve žrtve, je padlo na plodna tla. Sovražstvo do okupatorja je iz dneva v dan raslo in vse več mladim fantov je odhajalo v partizane.

Posmrtni ostanki ustreljenih talcev počivajo na ljubljanskih Žalah na grobišču talcev. Nad njihovimi grobovi so postavljeni spomeniki z imeni. Od kočevskih talcev najdemo le naslednja imena: Jože Seško, Tone Trtnik, Drago Gorjan, Maks Pintar, Boris Boc in Franc Murovič. Na precejšnjem številu spomenikov so namesto imen napisali: »Neznani«. Pod temi spomeniki so pokopani — po dosegljivih podatkih — tudi ostali kočevski talci: Karl Ahac, Rudolf Krese, Tone Marinč, Ivan Kočevar in Josip Lukavecki.

Prav bi bilo, da bi se iz spoštovanja in hvaležnosti tam zapisala tudi imena teh borcev, ki so žrtvovali življenja za našo sovobodo in ki že imajo spomenik v spominu ljudstva.

HENRIK KUŽNIK
RAJKO JENKO
DUŠAN BRAVNIČAR

Gramozna jama — kraj, kjer so italijanski okupatorji streljali slovenske rodoljube (Foto: Arhiv DL)

PESMI NI MOGOČE UKLENITI

Ko se je stemnilo, je ta ali oni vstal. Morda mu je postalo pretesno in se je skušal malo pretegniti, potem pa je zopet tiho legel, da ne bi zmotil sosa, čeprav je vedel, da bo zaspal šele tja proti jutru. Pred vrati celice pa je brlela lučka in metala slabo svečavo po celici.

Tako smo se premetavali v tesni celici nekaj dni, morda jih je bilo štirinajst ali pa še več, kar se sredi noči odpro vrata celice. Na pragu je stal ječar, oblečen v italijansko uniformo, in nekaj trenutkov srepo buljil v nas, kot da ne bi vedel, zakaj stoji pred vrati celice. Nič radi ga nismo videli. Še takrat ne, kadar smo tu pa tam smeli na dvorišče in v krogu stopali drug za drugim. O, takrat smo gledali v sonce, kot bi se sprehajalo po nebu pravo čudo, jasno in sijajno, lepše kot kdaj prej.

Ko se nas je ječar za silo nagledal, je potegnil iz žepa papir in se zopet zastrmel v nas. Brez dvoma je opazil vznemirjenje v naših očeh, zato je še malo počakal in zadovoljno opazoval naše obraze. Končno je le odprl usta in med črnimi zobmi zavpil: »Kalan, Štubelj, Žunič!« Potem je naštel še nekaj imen in dodal: »Čez deset minut vas pridem iskat, in kdor ne bo pripravljen, bo še slabše zanj. Razumeli?« Zaloputnil je vrata, zunaj še nekaj zaklel o ribelih in že smo ga slišali v sosednji celici. Zopet imena, potem tišina, tresk z vrati in mir.

Nekaj trenutkov smo nemo strmeli v tla, tisti, ki jih je poklical ječar, in tisti, ki niso bili napisani na papirju. Prvi je spregovoril učitelj, ki pa tokrat ni zaklel, in je bolj vzdihnil, kot govoril: »Tako, potem bo pa le konec temu klavnemu življenju. Ne vem, koliko časa že čepim v tem prekletem kurniku. Kamor koli gremo, ne bo slabše, kot je tu, pa četudi bo vsega konec.« Potem

je sedel na slamnjačo in se ni zmenil za svoj nahrbtnik, v katerega mu je sosed začel zlagati njegove reči. Med jeiki na spisku sem bil tudi jaz, kar me ni niti malo prizadelo, saj sem doživljal še hujše reči, ko so me izgnali Nemci iz Štajerske, da nisem vedel ne kod ne kam. Pogledal sem stokajočega učitelja, sedel na tla in začel zlagati svojo drobnarijo v nahrbtnik, ki je hodil z mano, ko sem bil še izgnanec.

Tisti, ki jih ječar ni poklical, so molče zrl v nas. Najbrž jim je bilo hudo, saj smo bili navsezadnje lep čas skupaj in si povedali marsikaj kot v kakšni družini. Tudi o stvareh, o katerih si tuji ljudje ne vedo povedati prav ničesar, smo radi pokramljali in med seboj smo se že povežali z nitko, s tisto nevidno, ki se ne utrga kar takoj.

Možakar, ki je spal poleg mene, je nenadoma razmotal zavojček, ki ga je bil spretno skrtil in zašil v svoj suknjič, potegnil iz njega nekaj deset lir in jih začel deliti: »Vsak nekaj! Saj jih boste potrebovali bolj kot mi, ki bomo ostali še tu.«

In je pričel deliti kot v uradu za prehrano živilske nakaznice, mi pa smo jemali lire, kot da to spada k poslu, ki ga bo opravil z nami ječar. Potem smo si povedali še nekaj nepomembnih besed, tako vsakdanjih, kot da sedimo nekje v sobi in brezskrbno kramljamo o stvareh, ki so tako vsakdanje, da bi morali ob njih pravzaprav zehati.

Ni preteklo deset minut, ko so se zopet odprla vrata naše celice, na vratih je stala zopet črnoboba pošast in režaje prebrala še enkrat imena, nato pa »avanti« in šli smo. Niti toliko časa nismo imeli, da bi si v celici sti-

snili roke in si še enkrat pogledali v oči. Pa so s pozdravi le opravili bežni pogledi, ki niso povedali nič manj kot stiski rok.

Potem so nas že na hodniku vklenili v verige, celo vrsto jetnikov v eno dolgo verigo. Karabinjerji so bili pri tem poslu zelo spretni. Prijem sem, prijem tja, in že si tičal v verigi tako tesno da se je kar kri ustavljala v zapestju.

Jetnike so pripeljali tudi iz drugih celic in kmalu se nas je nabralo lepo število. Brž smo bili vsi vklenjeni v verige, ki so rožljale, da nas je spreletaval grozljiv občutek. Staremu učitelju, tistemu, ki je preklinjal in pljuval v velik rdeč robec, so delale verige brez dvoma težave, ker je stokal in škripal z zobmi, kar je neznanško razveseljevalo črnoboga ječarja in karabinerje. Nekateri jetniki so bili tega že vajeni in so si znali pomagati. Ko so jih uklepali, so stisnili pesti in s tem razrahljali verigo, mi, ki smo bili še novinci, smo jim zavpivali, saj so nam kmalu začele zatekati roke v zapestju.

Čez nekaj časa smo že stali na jetniškem dvorišču, tam, kjer smo kakšen dan lovili sonce in svež zrak. Črnobobi ječar je znova klical naša imena, in ker ni manjkal nihče, je kar žarel od zadovoljstva, da je tako dobro opravil svoje delo. Jetniki, ki so ostali še v celicah, so pričeli odpirati okna in nam skozi rešetke mahali z rokami.

Potem so nas karabinjerji-zvrstili v dolgo vrsto s svojim neprestanim »avanti, avanti, ribeli,« in zavili smo proti vratom jetnišnice. Jetniki pa so nam še vedno mahali z rokami in nam klicali: »Na svidenje, tovariši! Zdravo! Na svidenje v svobodi!« In kot bi velel nek čudežen glas vsem tistim v celicah, so pričeli peti: »Nabrusimo kose...«

O, zdaj pa nismo več stopali ponižno, ne! Dvignili smo glave, zrl v okna, ki so postajala vedno glasnejša, in zdelo se nam je, da poje cela jetnišnica. Karabinjerji so besneli, suvali so nas s puškinimi kopiti in nas brcali, da bi stopali hitreje. Črnobobi ječar je planil kot obseden v jetnišnico, da bi utišal »ribele«, toda pesem je še zvenela med zidovi sive jetnišnice.

Že so se zaprla za nami jetniška vrata, a z nami je še vedno stopala uporniška pesem. Daleč na obzorju se je začelo svitati, toda zvezde so ostale še vedno jasne in svetle. Tu in tam so se oglašali petelini, kot da njihova pesem velja tudi nam v pozdrav in slovo.

Ko smo stopali po temni ulici, je nenadoma izza zastrtega okna prodrli presunljiv ženski krik: »Zbogom, zbogom, Boris! Vrni se, vrni!« Ta čudno žalostni pozdrav nas je zopet potisnil k tlom. Nedaleč od mene je zarožljala veriga in v svitu prvih sončnih žarkov smo videli, kako se je dvignila roka in trudno pomahala v pozdrav, brez besed, tiho, žalostno. In v nas je zopet segla žalost in tesnoba.

Zavili smo proti kolodvoru, kjer so nas že čakali živinski vagoni, da nas odpeljejo v internacijo. Morda na Rab, morda v Gonars ali pa še kam drugam.

MANKO GOLAR

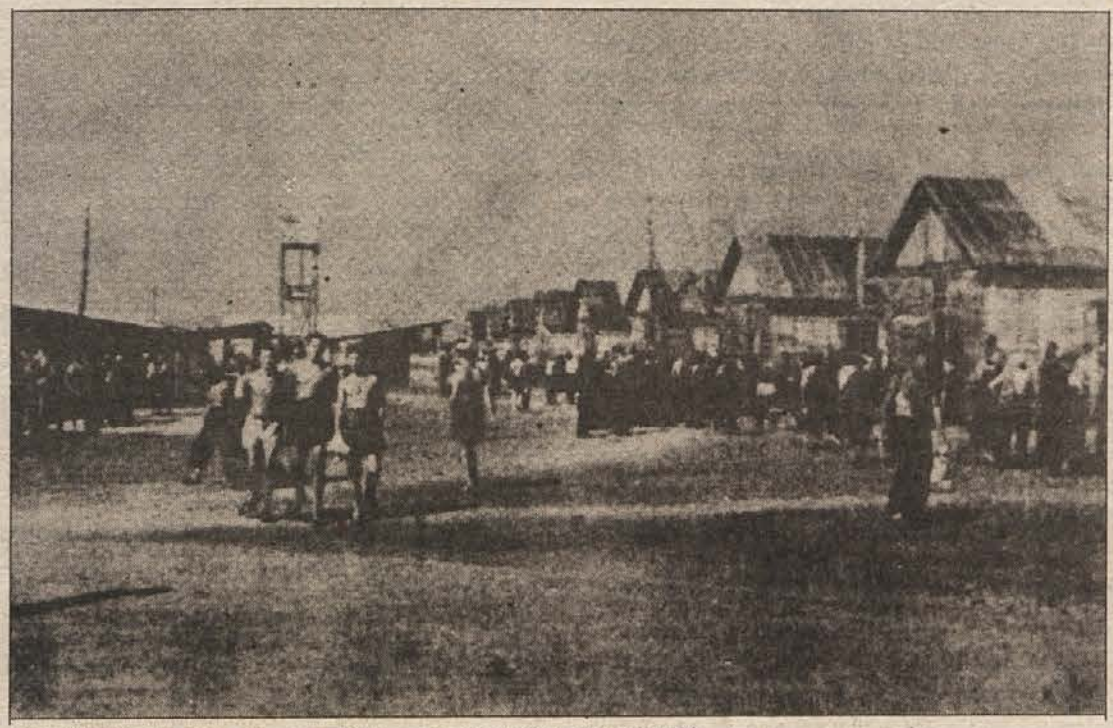
Ko so me Nemci — bili so Avstrijci — že v začetku maja 1941 izgnali z družino, sem taval z drugimi izgnanci iz Prlekije nekaj časa v zaprtem vagonu po Hrvaški. Potem smo se končno znašli v Ljubljanski pokrajini, v delu Slovenije, ki so jo okupirali Italijani. Čez kakšno leto so me prijeli Lahi v Beli krajini in me zaprli z Belokranjci in Dolenjci v novomeški zapor.

Dvanajst nas je bilo v celici, v ozki, komaj dva, tri metre široki in nekaj metrov dolgi. Lahko je sprejela le dva, tri jetnike, nas pa je bilo dvanajst. Imeli smo samo eno slamnjačo. To smo prepustili staremu, bolehnemu učitelju, ki je neprestano pokašljeval, vmes preklinjal Lahe in pljuval v velik rdeč robec.

Vse so nas polovili v neki hajki, nas, ki smo bili veseli, da smo lahko dihali zrak, gledali v modro nebo in svetle breze. Nekaj časa so nas imeli zaprte na karabinjerski postaji v Adlešičih. Kar v klet so nas strpali. Jedli smo slabo zabeljeno prežganko in na pol plesnjivi laški komis. Po kakšnih desetih dneh so nas prepeljali močno zastražene v novomeške zapore. Toda mi smo bili miroljubni ljudje, čeprav so se nam podile v glavah uporne misli in smo radi prisluškovali puškam in mitraljezom iz gozdov, ki so se vlekli po dolenjskih in belokranjskih gričih.

Tako smo se znašli v tej tesni celici, drug drugemu v napoto, in se premetavali po revnem ležišču na tleh in se stiskali, da nam je bilo hudo. Zvečer pa smo buljili v zrak in razpredali misli, kdove o čem vse. Najmlajši je večkrat zastokal in vzdihnil. Najbrž je še vedno mislil na dom ali pa tudi na ljubezen. Toda kaj bi sedaj z zgodbami o ljubezni! Nas so trle druge skrbi, saj smo že skoraj vsi opravili z ljubeznijo, s tisto prvo, ki človeka najbolj pretrese. Zdaj smo imeli v mislih družine, ki so ostale doma. Tisti v levem kotu je imel v gozdu brata, morda je prav zdaj mislil nanj.

Tako smo ležali, nas dvanajst, mladih in starejših, s tistim starim učiteljem, ki je pokašljeval in preklinjal.

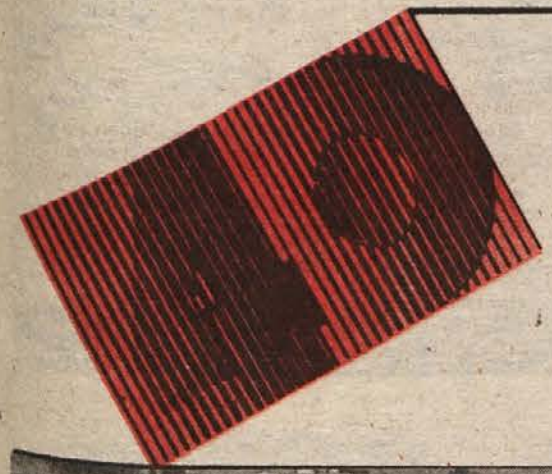
Taborišče internancev v Gonarsu pri Palmanovi poletu 1942 (Foto: Arhiv DL).

uniles
sozd

ČESTITAMO ZA
PRAZNIK DELA
1. MAJ

novoles

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto-straža

KRKA tovarna zdravil,
n. sol. o. Novo mesto

VSAK DELAVEC MILIJARDO

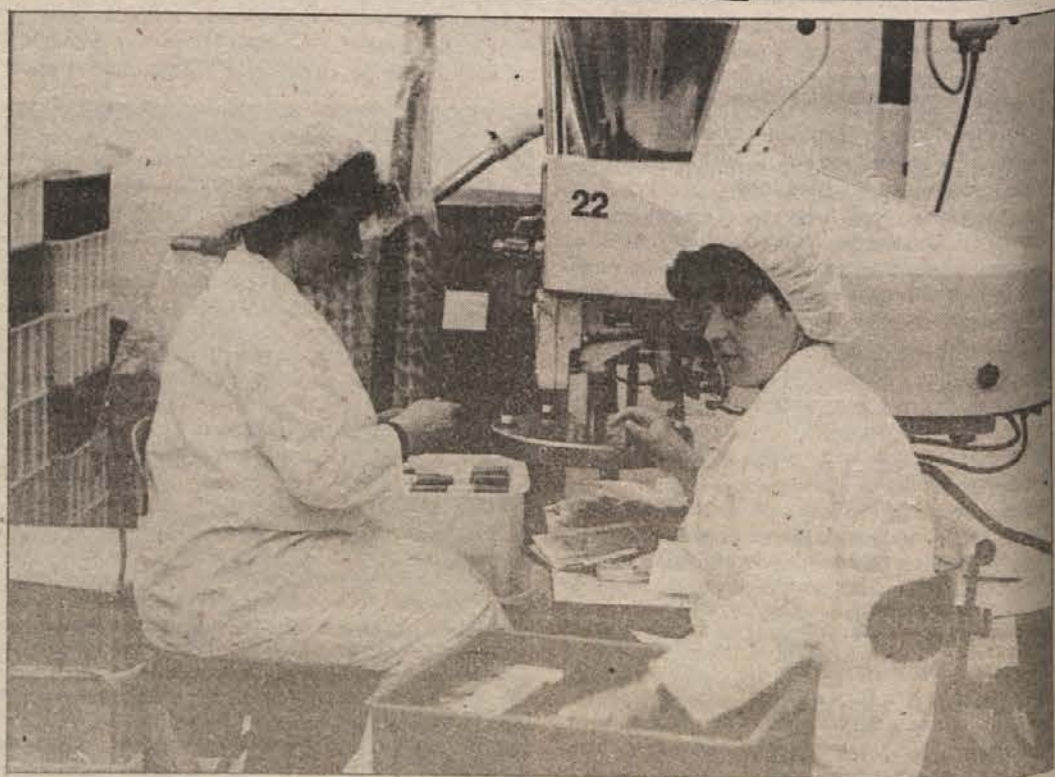
Krka, tovarna zdravil načrtuje, da bo letos ustvarila 35 milijard dinarjev celotnega prihodka ali 45 odstotkov več, kot v letu 1984. Ta številka pa tudi pomeni, da bo moral skoraj vsak delavec Krke ustvariti za staro milijardo dinarjev prihodka.

Na jugoslovanskem tržišču bo Krka letos prodala za 50 odstotkov več kot lani oziroma za 12 milijard dinarjev svojih izdelkov. Več kot polovico te vrednosti predstavlja Krkina osnovna dejavnost, proizvodnja zdravil in veterinarskih izdelkov, poleg tega pa še kozmetični izdelki, zdravilna zelišča, izolacijski materiali in gostinsko-turistične in zdraviliške storitve.

Na tuja tržišča bodo letos v Krki izvozili za 53 milijonov dolarjev izdelkov, od tega 34 milijonov dolarjev na konvertibilna območja.

Osnova za uspešen razvoj Krke v vsem dosedanem obdobju je lastno znanje, kateremu dajejo v zadnjem času še večji poudarek. V preteklih letih so poslali na jugoslovansko tržišče več novih zdravil za humano in veterinarsko uporabo, izdelanih po lastnih patentih in postopkih. Za dosežke je sedem Krkinih raziskovalcev aprila letos prejelo Kidričeve nagrade za izume.

ZA PRVI MAJ, MEDNARODNI PRAZNIK DELA, ČESTITAJO DELAVKE IN DELAVCI KRKE VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE IN JIM ŽELIJO ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV.

labod

tovarna oblačil novo mesto

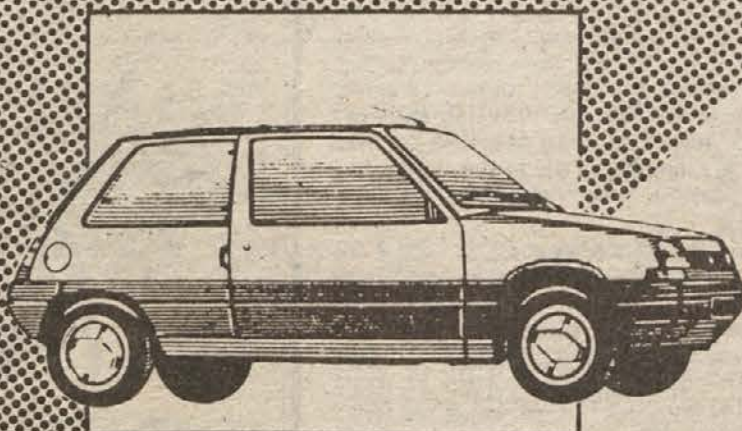
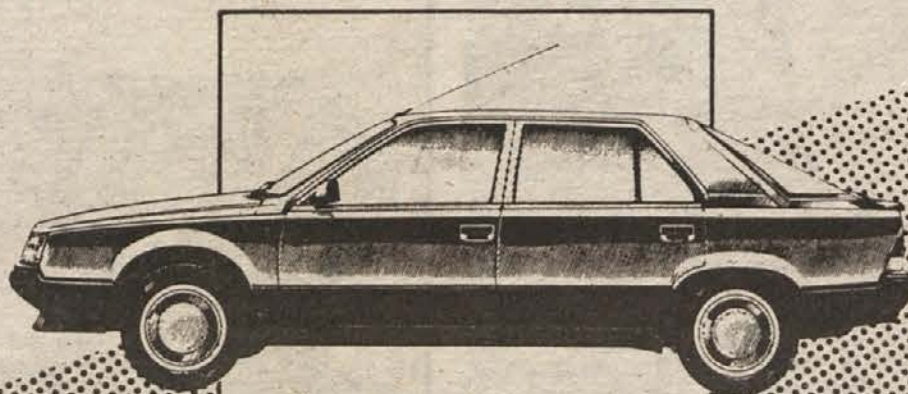
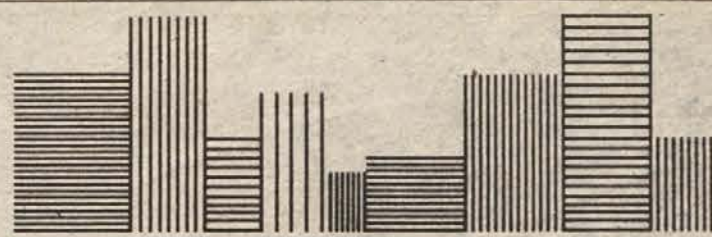
**čestitamo ob 27. aprilu
in 1. maju**

**Nudimo vam
bogato izbiro lepih,
modnih ženskih bluz
in moških srajc.**

**V našem programu
imamo tudi ženska in moška
vrhna oblačila v modnih
kreacijah in barvah.**

Vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo
za praznik dela 1. maj

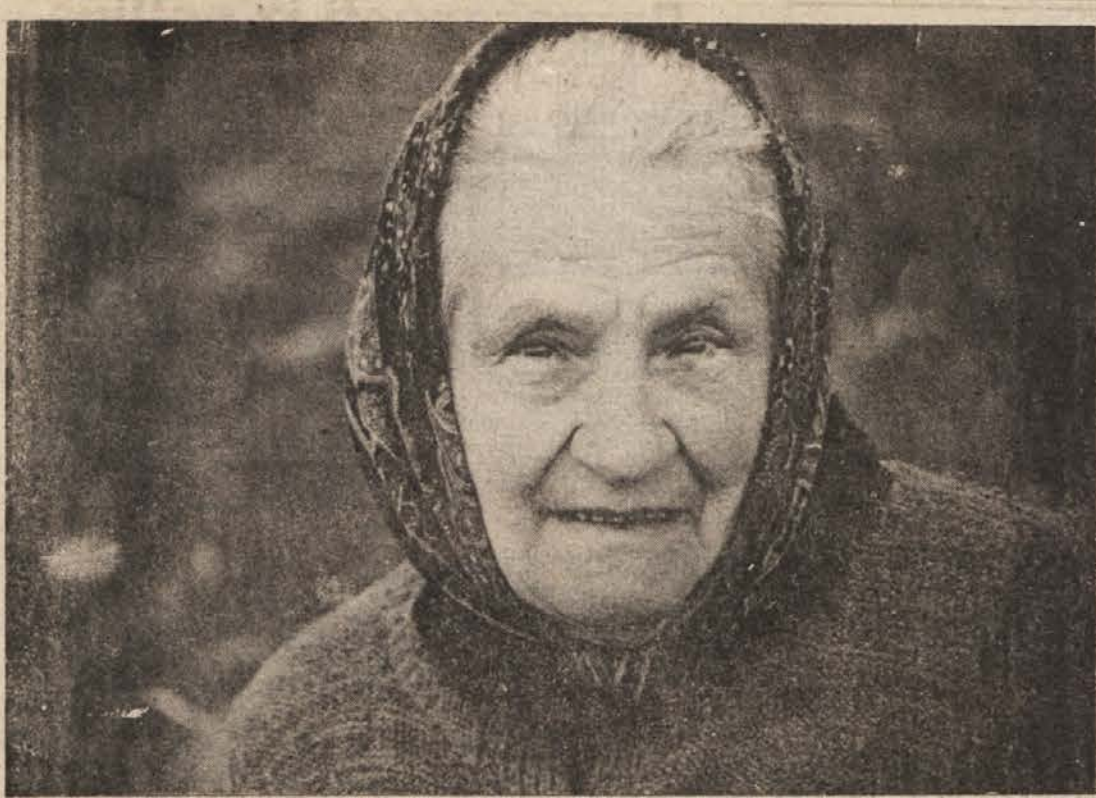

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

68000 NOVO MESTO, Zagrebška 18
telefon: (068) 23-311, telex: 35728

ČESTITAMO OB 27. APRILU — DNEVU OF IN 1. MAJU — PRAZNIKU DELA

vajno. Neža, doma iz Lokvic, se je v Trnovec prisožila še pred drugo svetovno vojno. S sabo je v zakon prinesla pol grunta, tako da je postala Šukljetovala kmetija res dovolj velika za urejeno gospodarjenje. Kar hektar in pol vinograda ima, to res niso mačje solze, zlasti če človek pomisli, koliko dela je z njim. Pa so Belokranjci vedno radi in dobro delali in svoj kruh so vedno delili z drugimi.

»Med vojno ni šel nihče lačen od naše hiše. Vsa vas je pomagala, in večkrat se je že zgodilo, da je po vojni prišel kdo od nekdanjih partizanov, obudil spomine in se zahvalil za pomoč. Tudi moj mož Jože je bil partizan, zato sem vedela, kako hudo jim je. K sreči je vojno preživel.« Tako pripoveduje Neža in govori raje o drugih kot pa o sebi.

»Tudi nekaj vodilnih osebnosti se je med vojno oglasilo pri nas, po vojni pa nekateri kar niso mogli pozabiti Bele krajine, ki jim je dala oddih in zavetišče v najtežjih časih. Miha Marinko je bil naš redni gost. Rad se je oglašil pri nas, posedel v kuhinji in kramljal z nami in z otroki. Teknila mu je domača hrana in vino iz našega vinograda je rad kupoval za goste, ki so se pri njem zbirali v Ljubljani. Tudi drugi voditelji so se oglasili pri nas, ko se jim je med opravljanjem državnih dolžnosti zahotelo obuditi spomin na pristno belokranjsko vzdušje, ki so ga bili tolikokrat deležni med vojno.«

Neža se rada povrne v spominih nazaj v tiste čase in se spomni prijetnih srečanj in pogovorov. Sin Jože, gospodar, pa se raje pomudi v sedanjosti, pri tegobah, ki tarejo modernega kmeta. Rad kmetuje, čeprav je pred leti prav ob kmečkem delu tragično izgubil ženo. Boli pa ga, ko vidi, kako rezultati njegovega dela počasi vodenijo. Gnojila, stroji, pogonsko gorivo, vse se strahovito draži, tudi končnim izdelkom rastejo cene, le kmet dobi za svoje pridelke sila malo. Cena njegovega dela stalno pada, kar bi moral čimprej spremeniti. Nekje med kmetom in prodajalcem končnega izdelka se največji del porazgubi. Verjetno na ta račun služi kdo, ki si dohodek ne ustvarja samo z lastnim delom.

Pozno zvečer je že, pri Šukljetovalih pa kar ne moremo končati pogovora. Zdaj se dotaknemo tega zdaj onega. In vse je med sabo povezano. Vojna, osvoboditev, gospodarjenje, okolje. Vsako spremembo je kmet sam čutil na svojih plečih, zato ga vse zanima. In ker je njegovo delo tesno povezano z naravo, ga vsaka sprememba v zvezi z njo vznemirja. Nežo kljub letom skrbi uničevanje okolja. »Naravo moramo varovati,« pravi, »ona nas živi. Previdni moramo biti in ne delati nasilja nad živim in ne nad mrtvim. Vse se nam lahko še zelo maščuje. Glejte, kaj je bilo s Krupo! Vse nas zelo skrbi, kaj bo z ljudmi ob njej in kaj bo s pitno vodo. Saj nismo proti razvoju, vendar mora biti vse skladno z naravo. Kratkotrajen zaslužek ne sme odtehtati škode, ki jo bodo občutile še ne vem katere generacije.« Tako nekako razpreda svoje misli Neža, in v njih so gotovo vnuki in pravnuki, ki bodo nekoč gospodarili na vinorodnih gričih okraj Gorjancev.

TONE JAKŠE

OBRAZI

NA TRNOVCU SE PREBUJA TRTA

Sence na belokranjski strani Gorjancev postajajo vse daljše in temnejše, dokler velika svetla krogla ne zaide in postane ta naravna meja med Dolenjsko in Belo krajino ena sama črna, v nebo segajoča stena. Kljub temu da se plazi od Gorjancev sem prvi mrak, pa pri Šukljetovalih na Trnovec ne jenjajo z delom. Gospodinja Neža s sosedomi privezuje v vinogradu trtje, sin Jože skupaj z očetom Jožetom pri zidnici popravljaj brajdo, Nežina vnuka Jože in Silva pa se ukvarjata z drugimi gospodarskimi opravili okoli domačije nedaleč nad vinogradom. Pomlad, letos dolgo in težko pričakovana, je v Šukljetovala družino na Trnovec vnesla nemir, tako značilen za skrbnega slovenskega kmeta: izkoristiti mora vsako uro dneva in vsak lep dan, da bodo dela opravljena pravočasno in da bo rast v vinogradu in na polju čim bolj bogata in pravilna. Poleti bo že navzoča povsod. In če bi bilo vse odvisno od nje, se za pridelek ne bi bilo treba bati, pa kaj, ko je vmes še toliko drugih stvari, ki kmetu režejo debelino njegovega težko pridelanega kruha. Narava sama se lahko z njim kruto poigra, če je že pridelek obilen, pa se vse skupaj lahko zatakne še pri prodaji, saj naš negotovi kmetijski trg kmetu še vedno ne daje poročstva, da bo jeseni zagotovo iztržil toliko, kolikor je v zemljo in delo tudi vložil. Vlagati pa mora vedno več.

O tem se pogovarjamo v prostrani veži Šukljetovala hiše, ko je trda tema le prisilila družino, da se je zbrala pod njenim okriljem. Ded in vnuka gledajo v sobi televizijo, v veži, ob velikih kmečkih mizi, pogrnjeni s pijačo iz domačega vinograda in domačim kolačem, pa kramljam z babico Nežo in sinom Jožetom, ki je sedaj gospodar na domačiji. Pristna belokranjska prijaznost je tu, in gostoljubje, ki se ga s hvaležnostjo spominja še marsikateri partizan, ki ga je pot zanesla tukaj mimo med zadnjo

VSAKDANJI KRUH NA TISOČ NAČINOV

DVA ČEVLJA NISTA BILA ENAKA

V majhni čevljarški delavnici Miroslava Muca v Kočevju pri Črnomlju je prijetno posedeti, a ne le zato ker je brunarica topla zavetje pred aprilskim neurjem, temveč predvsem zato, ker je tako, kot je dober čevljar, Muc tudi dober sogovornik. Večkrat ga med pogovorom skoraj preglesi kateri izmed strojev za izdelovanje ali popravilo obutve, toda Miroslav se ne da motiti.

Potem ko je po vojni končal triletno učno dobo, delal leto dni kot pomočnik, poltretje leto prebil v vojski in leto dni delal v novomeški Tovarni obutve, se je zopet zaposlil v črnomaljskem čevljarškem podjetju, ki se je po združitvi čevljarške zadruga in usnjarskega podjetja imenovalo Planina. Izdelovali so tako moško kot žensko in otroško obutve, zimsko in letno. Prevladovalo je ročno delo, serije so bile majhne, cena njihovih izdelkov pa je bila v prodajalnih enaka ceni obutve, ki so jo v velikih serijah izdelovali v tovarnah, ali pa so ji celo konkurirali. Seveda se je to najbolj poznalo v kuvertah zaposlenih čevljarjev v Planini, zato ni čudno, da se je dal Muc pogovoriti prijatelju, ki je delal v ortopedskem podjetju na Švedskem, in leta 1970 z ženo in hčerko odšel med zdomce.

Žena Franciška se je na Švedskem zaposlila v istem podjetju kot mož. Tako kot Miroslav si je prej tudi ona nabirala izkušnje v Planini. »Če smo morali v Črnomlju zaradi majhnih serij neprestano spreminjati proizvodni program, pa smo šli na Švedskem še v večjo skrajnost, saj niti dva čevlja, kaj šele para čevljev, nista bila enaka. To je seveda razumljivo, kajti izdelovali smo le obutve za ljudi s poškodovanimi nogami, ki jim je posebna obuvla predpisal zdravnik. Vendar se je, za razliko od proizvodnje v Planini, to delo splačalo, saj so bile cene takšnih čevljev precej zasoljene,« primerja Miroslav. Po štirih letih in pol sta z ženo zamenjala podjetje. Preselila sta se v Stockholm in delala v čevljarški delavnici tamkajšnje bolnišnice. A tu ni vzdržal prav nič dlje kot v prvem podjetju, kajti ni se mogel sprijazniti s tem, da bi s svojimi pridnimi rokami moral delati še za dva, tri sodelavce. »Spoznal sem, da se v bolnišnični delavnici zbirajo ljudje, ki nočejo delati, tega pa že od doma nisem bil navajen. Zato sem si raje poiskal delo pri privatniku, kjer smo bili plačani po delu, in ne kar navprek, in kjer ni bilo prostora za lenuhe,« pove Miroslav.

Ves čas, kar so bili na Švedskem, so Mucovi vlagali prihranke v dom v Kočevju. Medtem ko žene in hčerke ni preveč vleklo domov v Belo krajino, pa si Miroslav ni mogel predstavljati, da bi ostal v tujini do upokojitve. Po trinajstih letih zdomstva se je vrnil v Kočevje, danes pa priznava, da bi bilo bolje, ko bi pred dvema letoma dal prav ženskemu delu družine. Ko je opremil majhni delavnici v Kočevju in Črnomlju — ena je sicer ženina, vendar delata skupaj, ker se njuno delo dopolnjuje — in ko je delo končno steklo, je spoznal, da je od obljub, ki jih je dobil, ko se je odločil, da odpre edino čevljarško delavnico v črnomaljski občini, ostalo bore malo.

Čeprav prevladujejo popravila, pa Muc dela tudi čevlje, vendar le za tiste, ki zaradi kakršnih koli hib ne najdejo primerne obutve v prodajalnih. Priznava, da se oglašajo tudi ljudje z zdravimi nogami, a njihove prošnje odkloni, kajti nima srca, da bi ugodil zdravim, bolne pa pustil na cedilu. »Želim pomagati predvsem ljudem, za katere se pri nas premalo brigamo, veliko manj kot na Švedskem.

Za pri nas vsak gleda le na to, da bi bilo delo čimprej opravljeno, zaslužek pa čim večji. Toda pri ortopedskih čevljih se ne sme hiteti, kajti čevljar si ne sme privoščiti malomarnosti. Pri takšni obutvi gotovo ni zaslužka, saj par izdelujem po 20 do 22 ur,« pripoveduje. Seveda je tu všteto delo od začetka, ko vzame obris stopala, če pa je noga močno deformirana, krajša in podobno, mora vzeti kar obliko noge oz. odtis v mavcu, v katerega potem znova vlije mavec in dobi obliko noge. Če so hibe manjše, že na obrisu označi, kje ima stranka težave. Nato naredil leseno kopito, kjer prav tako pusti prostor za otiščance, kurja očesa in podobne težave na nogah. V katalogu si stranka izbere model, sicer pa se tisti, ki imajo bolne noge, ne morejo ravnati povsem po modi, zato še največkrat pomaga kar čevljarjev nasvet. Potem čevlji najprej ukroji na papir, nato kroji prenese na usnje. Franciška zašije zgornji del, ki ga dajo na kopito, da se lepo oblikuje, nato prilepijo še podplat in peto.

Pri popravilu čevljev Miroslav v zadnjih dveh letih, kar je doma, močno občuti, da je obutve vse dražja, material pa slab, zato jo je zelo težko popravljati. »Veliko izdelkov je iz skaja, spodnji deli pa so iz takšnega materiala, da lepilo ne drži. Poleg tega v marsikateri tovarni ne vedo ali nočejo vedeti niti tega, kakšen material sodi k določeni vrsti obutve, in naredijo notranji podplat pri delavskih čevljih iz papirja. Obutve je že tako in tako draga, pa naj bi bila še za nekaj sto dinarjev dražja, a dobro narejena!« pravi Muc.

Pa še nekaj tišči edinega registriranega črnomaljskega čevljarja. »Odkar sem začel z obrtjo, ki so jo v Črnomlju tako težko čakali, ni prišel nihče od pristojnih, zlasti pa ne Z davčne uprave pogledat, kako delam, koliko zaračunavam, poslali so le položnice za plačevanje davkov, čeprav je bilo v začetku rečeno, da bom plačeval le prispevek za sise. Pri meni pa je veliko drobnjarskega dela, ki ga šušmarji, ki ne plačujejo nobenih obveznosti, odklanjajo. Jaz pa ne morem zato, ker je druga akontacija za davek skoraj dvakrat večja od prve, tudi za dvakrat povečati ceno storitev. Mislim, da bi morala dati družba ljudem, ki se ukvarjajo z drobno obrtjo spodbudo. V črnomaljski občini namreč ne primanjkuje le čevljarjev, ampak tudi drugih storitvenih obrti,« je prepričan Miroslav Muc.

M. BEZEK

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

DL	VRTALNO DRODJE	CVETNI PRAH	PRVINA	GORA NA KOROSKEM	DL	MILANO	OTOCJE V EGEJSKEM MORJU	KRASKO VINO	INDUSTR. MESTO V TURCIJI
NAPREDEK					PRITOK ILMENSK. JEZERA/DROZG				
STARINSKI BIKIKEL									
TROPSKA SMOLA						OSVEZ PLJACA/DEL VOZA			
ZBORNICA/MOSTVO				MUSLIM. VERSKA KNJIGA/ODMIRANJE					
					NAS. TEDNIK/EG. BOG SONCA				
DL	MED. GOBICE	VRSTA HRASTA/POVRŠINA		KAOS/PEVEC PESTNER				HLEV	CELOTEN POSNETEK
NASA REKA			RALKA/VRHUNEC						
PRVENSTVO				OTOK POD VELEBITOM/LOSC		OTOK PRI ZADRIL/NEVESTINA OPRAVA		TORINO/PREGOVOR	
STVAR			BIKIKEL/RIM. STIRI			ST. GR. PESNIK/POVRŠ. MERA			
ARAB. SOONIK				SLEČ					
DL	IZMEČEK DENJENIKA			PUSCAVSKI RIS					

JOŽKO ŽIBERT s Kalc pri krškem je imel največ sreče pri zrebanju predzadnje nagradne križanke. Zreb mu je dodeli knjigo humoresk Tonija Gašperiča, ob katerih se bo lahko razvedril in ugledal naše vsakdanje življenje in napake s humorne, a zato ne kaj manj resnične plati.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev do 6. maja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

Kot posamezniki tudi narodi lahko izgubijo duha. Ko se srečajo z živim, kateremu se ne morejo uperjaviti.

A. C. CLARKE

V kratkem življenju na svetu radost in bol nam je čeha.

S. JESENIN

Današnja mladina se navdušuje samo za koristi, ne pa za prijateljstvo, ki je najsvetlejšje med vsem.

A. M. ASTURIAS

Nevarnost in vznemirljivost jim je v krvi

Potem ko se je v medicinskih krogih uveljavila poleg že znane tipologije osebnosti tudi tipologija, ki razlikuje tako imenovane ljudi tipa A in B, predvsem v povezavi z nevarnostjo srčne in možganske kapi, so zdaj psihologi začeli uvajati še en tip, ki so ga imenovali tip T. Gre za okrajšavo angleške besede thrill, ki jo prevajamo v slovenščino kot drget, vznemirjenje, srh, razburjenje. V skupino osebnosti T sodijo kaj različni ljudje, za vse pa je značilna nagnjenost k razburljivim, vznemirljivim dogodivščinam, ki so dostikrat ne samo onkraj običajnega življenja, marveč tudi kdaj-pa kdaj onkraj meja zakona.

Ljudje tipa T iščejo nevarnosti, vznemirjenja, nekaj v njihovem

značaju jih sili v stalna tveganja, onkraj znanega, v negotovo. Vrhunski alpinisti, akrobati, vratolomci, dirkači, celo kriminalci, vsi ti naj bi imeli nekaj skupnega, kar jih druži v določen tip.

Oče nove tipologije je psiholog Frank Farley z univerze Wisconsin. Celih 20 let je pripravil teorijo o tipih T. Med drugim je raziskoval povezavo med popivanjem in iskanjem vznemirljivosti. Tipi T se namreč v pijanosti obnašajo agresivno, delajo izpade in skandale, medtem ko se drugi ljudje opijajo zaradi omame. Tudi v otičnosti ostanejo zvesti svojim nagonom po nevarnostih in izzivanih.

Farly je odkril tudi povezavo med pogostostjo prometnih nesreč in osebnostjo določenega tipa.

Ljudje, ki jih je prepoznal kot pripadajoče tipu T, imajo najmanj dvakrat toliko prometnih nesreč kot ljudje drugih tipov. Skoraj praviloma se takšni ljudje v pijanosti zelo radi vozijo, pravzaprav divjajo z avtom naokoli. Tako so nevarni ne samo samim sebi, temveč tudi drugim ljudem.

Psiholog Marvin Zuckerman pravi, da je osnovni razlog za razvoj osebnosti T v drugačni kemiji možganov, kajti po njegovem prepričanju naj bi imeli ljudje, ki radi iščejo živje, nevarnosti in novosti, povsem drugačne biokemične procese v možganih. Zavrača pa on in z njim vred vse več sodobnih psihologov nekdanje trditve, da ljudje iščejo vznemirjen in nevarnosti zato, da bi tako izživel svoje nevrotične potrebe ali rešili psihične probleme.

Če res obstoji tip osebnosti T, potem je mogoče tako gledati tudi na družbo. In res, Farley razmišlja o ameriškem narodu v celoti kot o tipičnem narodu z značajem T. Ameriško ljudstvo je direktni potomec drznih pionirjev, ki so osvajali prostranstva divjine in so lahko preživeli le z drznostjo in v stalnem boju z nevarnostmi in izzivi. Naseljevanje Amerike je bilo tako nekakšno izbiranje, pri katerem so se ustalili in uspeli predvsem ljudje tipa T, kar se zdaj seveda pozna v njihovih potomcih.

Precej stvari govori v prid takšni tezi. Američani so se

pokazali kot zelo vitalna nacija, ki ima močno ustvarjalno energijo, hkrati pa ima seveda tudi veliko kriminala, kar oboje je znamenje osebnosti tipa T.

Z različnimi psihološkimi testi je mogoče odkriti, kdo ima značilnosti tipa T. Farley zatrjuje, da je izdelal teste, s katerimi brez napake odkrije takšno osebnost, kar je še kako pomembno pri mladostnikih. Običajno so prav z mladimi, ki pripadajo tej skupini značajev, precejšnje težave. V njih je veliko energije, ki pa jo trošijo na sprejemljive in nesprejemljive načine. Eni se pravi čas usmerijo v ustvarjalno delo, učenje, sport in podobne dejavnosti, drugi pa kaj kmalu pridejo navzkriž z običaji in zakoni. V poboljševalnicah in zaporih so z njimi še naprej težave, dokler jim vzgojitelji ne znajo preokreniti zanimanja od agresivnosti, kriminala in nasilnosti k bolj ustvarjalnim in družbeno sprejemljivim početjem.

Prav v zgodnjem prepoznavanju takšnih nagnenj v mladih in pravočasnem usmerjanju ustvarjalne in energične osebnosti v pozitivne smeri je praktična uporabnost Farleyjeve teorije.

«Zanimivo je, da razdiralne moči — kriminal, popivanje in divjanje z avtomobili — rastejo iz skupine osebnosti, ki bi lahko bile najbolj ustvarjalne,» trdi psiholog.

MiM
(Vir: Time)

Porojeno je v ilovici

Kje je vzniknilo življenje: ali v prvobitni juhi ali v ilovici? Dokazi strokovnjakov NASA

Da je življenje vzniknilo iz mrtve snovi, nihče ne dvomi. Strokovnjaki imajo tudi dokaj jasne predstave o tem, kako se je prva živa snov razvijala, težave pa imajo, ko naj bi razjasnili tisti pomembni preskok iz mrtvega v živo, saj je bil po dosedanjih ugotovitvah hiter. Prvi žvi organizem se je na zemlji pojavil že milijardo let po nastanku našega planeta — to so bile alge. Potem pa je trajalo dvakrat tako dolgo, da so se razvile v malo bolj zapletene oblike življenja.

Pet desetletij so se znanstveniki ogrevali predvsem za teorijo »prvobitne juhe«, po kateri naj bi življenje vzniknilo v prvobitnem morju pod vplivom naključnih kemičnih reakcij in elektromagnetnih pojavov. Bliski naj bi povzročili nastanek galvaniziranih spojin v ozračju, te zapletene molekule pa naj bi s padavinami padle v prvobitno morje, kjer so se razvile naprej. Poskusi, ki so jih večkrat opravili v različnih laboratorijskih posvetih, so pokazali, da je teorija zelo verjetna, saj so raziskovalci v umetno narejeni prvobitni atmosferi z bliski povzročili nastanek zapletenih molekul, prednic beljakovin in DNK, ki sta temeljni opeki žive snovi.

Resno težavo in pomanjkljivost v teoriji pa je predstavljalo dejstvo, da je mogoče iz zapletenih molekul dobiti beljakovinske in DNK molekule le ob visoki koncentraciji, kar pa v »prvobitni juhi« ni bilo mogoče. Zato je znanost ponudila nov odgovor: življenje naj bi zares nastalo v ilovici.

Raziskovalci pri NASA so pred kratkim dokazali, da je ta teorija najverjetnejša in najboljše možni resnici. Uspejo jim je s poskusi potrditi, da je ilovica primeren prostor za kopičenje zapletenih molekul, prav tako pa ilovica pospešuje nadaljnje kemične reakcije, ki omogočijo vezanje molekul v nize.

Zivljenje bi se torej lahko začelo v ilovnatih usedlinah prvobitnega morja, kjer so v burnem premikanju zemeljske skorje prišle na dan.

Po ugotovitvah strokovnjakov iz NASA ima ilovica tudi dovolj

lastne energije, ki je potrebna pri kemičnih procesih. Energijo dobiva pri radioaktivnem razpadanju snovi in pri procesih sušenja in močenja. Tako naj bi ilovica delovala kot dovolj strmjen prostor in hkrati energetsko dovolj močan katalizator za tvorbo zapletenejših organskih tvorb, temeljnih opek življenja, tako imenovanih protiorganizmov.

MiM
(Vir: Newsweek)

JOŽE RAMOVŠ DOLGA POT GABROVIH

O sedanjosti je danes rekla:

»Danes sem z najinim odnosom zadovoljna. Zelo sem zadovoljna in v redu je. Postala sem sproščena tudi sama, danes ubogam samo sebe: če sem zadovoljna, se veselim, če sem jezna, se jezim. To si štejem v velik uspeh.«

Ob koncu njenih spoznanj sta se oglasili tudi hčerki. Alenka je rekla:

»Čisto drugače je sedaj, kot je bilo včasih. Ko očka ni bil dobre volje, je zmetal stole čez balkon in razbil vazo. Zdaj se lažje učim, če česa ne znam, pa vprašam njega.«

Tončkino spoznanje o otrocih kaže, da jih na tem področju rehabilitacija alkoholizma še čakajo naloge:

»Šele zdaj se prav zavedam, da imam hčerki. Prej sem se toliko ukvarjala z možem, da sta šli kar mimo mene. Imam občutek, da smo prijateljice. Ko sem pripravljala Miho na zdravljenje, ste mi veliko pomagali. Alenka me je opozarjala, kaj je zame dostojanstveno. Ana pa je bila zelo prizadeta. Drugi razred je komaj izdelala z zadostnim, zdaj pa sta brez težav prav dobri. O alkoholizmu in naši preteklosti pa se še danes ne bi pogovarjali, za vse na svetu ne!«

Sklepno in glavno spoznanje je: zdravljenje alkoholizma in urejanje Gabrove družine je uspelo, ker sta se imela nekoč pristno rada, alkoholizem pa se še ni razrastle do take stopnje, da bi s ponavljanjem prevelikih nagnusnosti medsebojno ubila človeško spoštovanje in hrepenenje po vrnitvi nekdanje zakonske sreče.

Največ misli sem ta teden posvetila Mihi oziroma nama. Ugotavljam, da jaz brez njega ne bi bila jaz, ampak samo pol jaz. Vse, kar je v njem in na njem dobrega ali slabega, vse to potrebujem in kakor bo končal eden, tako bo tudi drugi, o tem sem prepričana. Zato pa čutim še bolj, da bom pozorna in vestna v nadaljnji rehabilitaciji. (Tončka)

Ponedeljek, 17. 5. 1982

Prejšnji teden sem predaval na seminarju o alkoholizmu v Kranjski gori. Gabrova sta se udeležila seminarja z mano kot par, rehabilitiran po načelu socialne psihatrije, po katerem so zdravniki enako subjektivi svojega urejanja kot terapevta. Poslušala sta predavanja, sodelovala pri terapevtskem sestanku svojega kluba zdravljenih alkoholikov, ki je bil v četrtek »v živo« kot del seminarja, vsako popoldne in večer pa sta bila v delovni skupini s petnajstimi seminaristi: zdravniki, medicinskimi sestrami, socialnimi delavci, psihologi in še nekaterimi. Preprosta človeka, delavca s podeželja, med temi ljudmi. Po začetni negotovosti sta, po moje, dobila zelo dober položaj v skupini, vsi so ju spoštovali in vrljubili zaradi njihovih bogatih izkušenj in sproščene odprtosti, čeprav sem pazil, da jima ni bilo treba nikoli govoriti več o sebi kot vsem drugim članom skupine.

Sreda, 19. 2. 1982

V soboto in nedeljo je bilo silvestrovanje na Mrzlici za vso terapevtsko skupnost skupin in klubov naše ambulante. Zimski pohod na Mrzlico in sproščena zabava stotih treznih ljudi. Nihče ni kadil, večina jih sicer je vsaj pol življenja, pa so s to odvisnostjo obracionalni skupaj z alkoholom. Vsi so bili z otroki. Glasba, razigran srečolov, ples, pesem, otroške igre, skeči, šale, okusna jedca in brezalkoholne pijače. V svojih utrinkih iz silvestrovanja sta napisala:

»Povedati moram tudi, da nisem še nikoli praznoval tako lepo novega leta. Vsi smo bili sproščeni in razigrani...« (Miha)

»Ze vnaprej sem se veselila, da se bom zopet enkrat zabavala in plesala v veliki družbi, saj se že več let nisem. V svoji domišljiji sem se videla. Nad tem sem se iznenadila, kajti že dolgo nisem fantazirala. Kadar pa sem prej, sem bila skoraj obvezno razočarana. Se-

daj pa ne rečem, da sem bila razočarana nad silvestrovanjem, nasprotno, še nikoli se nisem tako sproščeno zabavala in doživela kaj tako prijetnega v veliki družbi. Posebno sem bila zadovoljna, ker sta se tudi dekleti dobro zabavali. Še ob štirih jutraj sta bili razpoloženi za igro. To si bosta gotovo za dolgo zapomnili.« (Tončka)

Ponedeljek, 20. 6. 1983

Zadnji sestanek kluba zdravljenih alkoholikov Kolodvor v tem solskem letu. Gabrova družina je tudi to solsko leto svojega šolanja za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose sklenila zelo uspešno.

V klub sta se zelo dobro vključila. Redno sta obiskovala sestanke kluba in sodelovala v razpravah s svojimi bogatimi izkušnjami in spoznanji. Namerala vata nadaljevati s šolanjem, Miha verjetno na višji strojni. Na mesečne pohode v gore s klubom je hodila največkrat vsa družina ali pa vsaj Miha in Tončka, tekla sta na več maratonih, pišeta poglobljen in zanimiv mesečnik. Skratka, dobro napredujeta. Le za branje knjig je že eden in drugi od njiju zapisal, da jima še ni prišlo v meso in kri, ampak bereta tisto, kar je v našem programu.

Doma živijo dokaj skromno, toda zadovoljno življenje. Borita se z denarnimi težavami. Precej hrane pridelajo sami na vrtu ob hiši. Večjih težav pa niso imeli.

Ponedeljek, 26. 9. 1983

Včeraj sta na bovškem maratonu oba pretekla 42 km. Na cilj sta pritekla skupaj z roko v roki v 4 urah 41 minutah in 14 sekundah. Edinstven prizor, ki navduši in gane, tudi če človek ne bi vedel, kaj sta preživljala pred štirimi leti.

»Svojega prvega maratona, ki sem ga pretekel v Bovcu, ne bom nikoli pozabil. To je bila moja skrita želja, ki je pa nisem nikomur izdal. Tudi svoji ženi ne, ki si je tega ravno tako želela.

Dragocenosti iz votline

Najdbe predmetov iz neolitika mečejo novo luč na podobo naših davnih prednikov — Mojstrski izdelovalci

Ob Mrtvem morju, blizu domnevnega prostora biblijskih mest Sodome in Gomore, stoji jama Nahal Hemar. Stoletja so jo pastirji in njihove črede uporabljali za zatočišče pred dežjem in vetrom, po odkritju slovitih zapisnikov iz Mrtvega morja, ki so jih našli v votlini, oddaljeni od te kakšnih 70 kilometrov, so beduini temeljito preiskali tudi Nahal Hemar, vendar brez uspeha. Dragocenosti v nji ni bilo. Tam, kjer so oni iskali, res ne, dejansko pa so hodili po dragocenih materialnih ostankih iz predzgodovine.

Pred letom dni je arheolog David Alon v omenjeni votlini našel neolitske predmete, stare 9.000 let. Ležali so le meter pod površjem. Med njimi je košček tkanine in poslikana maska, ki sta najstarejša tovrstna predmeta na svetu. Arheologi so izkopal tudi več košenih in kamnitih predmetov, delikatno izdelane figurice, izrezljane lesene predmete, iz ločja spleteno košarico, zalito z asfaltom, da je bila neprepustna, človeško lobanjo, prav tako zalito z asfaltom, in še nekaj drugih predmetov. Arheologe je še zlasti presenetilo mojstrstvo pletenih izdelkov, saj niso pričakovali, da so ljudje v že tako zgodnjem obdobju znali izdelovati tako prefinjene vzorce, kar nedvomno kaže njihove sposobnosti abstraktnega mišljenja.

Izkopane predmete so javnosti predstavili pred kratkim v posebnem oddelku Izraelskega muzeja v Jeruzalemu. Ker so neolitski predmeti zelo občutljivi, so jih razstavili v zatemnjenem prostoru, leže pa pod steklom in na posebni kemikaliji, ki vpija vlago. Obiskovalci morajo pri ogledu prižgati luči. Tudi te niso navadne, saj sijejo skozi posebne filtre, ki preprečujejo dostop ultravijoličnih žarkov do dragocenosti.

Najstarejša poslikana maska na svetu.

Kurator predzgodovinskega oddelka Izraelskega muzeja pravi, da so ti predmeti dokaz, da neolitski človek ni bil surovina in duhovno reven. »Izdeloval je nakit in zapletene tkanine, trgoval na sever in na jug. Ti predmeti so tako izjemni, da nam dajejo povsem nov vpogled v to, kakšni so bili naši predniki.«

Novo zlo

Zloraba znanosti pri izdelovanju mamil

Da je mogoče, nova znanstvena spoznanja zlorabiti, ni nobena novost, vsekakor pa je strokovnjake za boj proti mamilom presenetila poteza spretnih kemikov, ki so začeli izdelovati nova mamila, saj v zakonodaji niso zapisana kot prepovedana.

S spreminjanjem molekularne strukture nezakonitih narkotikov izdelujejo snovi, ki niso z zakonom prepovedane, vendar pa ohranjajo vse potrebne lastnosti mamila: omamljajo in škodijo zdravju.

V ZDA se je tako že pojavilo mamilo, ki ima vse lastnosti heroina, vendar po strukturi ni heroin. In kar je najhujše, to mamilo je bolj škodljivo kot heroin. Zabeležili so že 17 smrtnih primerov narkomanov, ki so umrli zaradi uživanja »neiznanega« mamila. Kemiki so s težavo odkrili, da so mladi narkomani umrli, ker so uživali preurejen anestetik fentanyl, ki so ga strokovnjaki za sodobno kemijo »preuredili« v mamilo, po učinku in delovanju povsem podobno heroinu, le da je močnejše in je zato tudi najrahlješe predoziranje smrtno nevarno.

ŽE VESTE, DA JE

paradižnik

prišel v Evropo šele pred štirimi stoletji in da smo ga dobili od perujskih in mehiških Indijancev? Kadar namreč teče beseda o Indijancih, si običajno predstavljamo divjake z loki in puščicami, manj pa pri tem pomislimo na visoko razvite kulture, ki so nam dale koruzo, krompir in tudi paradižnik.

Ta nadvse zdrava, koristna in uporabna rastlina raste dandanes kot divja samo še v Peruju, povsod drugod po svetu pa jo poznamo le kot gojeno rastlino. Indijanci v Srednji in Južni Ameriki so jo gojili in uživali davno prej. Evropejci pa so se seznanili s paradižnikom šele preko španskih osvajalcev, ko so z ladjami, polnimi nagrabljenega zlata, prišli v Evropo tudi prvi primerki. Sprva so imeli paradižnike le kot okrasne rastline, saj so menili, da je stvar neužitna in strupena, šele čez kakih 200 let so jih začeli uživati v omakah, še kasneje pa surove kot solato.

Novo rastlino so imenovali rajsko ali ljubezensko jabolko. Slovenska beseda paradižnik pa izvira iz nemške paradiesapfel in pomeni rajsko jabolko.

dežurni poročajo

OB 7 TISOČAKOV — Med 15. in 18. aprilom je neznanec iz stanovanja 26-letne Meri Pene iz Ribpovca odnesel 7 tisočakov. Za storilcem še poizvedujejo.

NAŠLI POGREŠANI AVTO — Pri Ruhnji vasi so v petek našli osebni avto, ki je nekaj poprej izginil s parkirišča pri šentjernejški Iskri.

OKRADLI AVTO OB CESTI — Smail Kudić, začasno zaposlen v Zahodni Nemčiji, je imel 13. aprila prometno nezgodo na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. Ker vozilo ni bilo sposobno za nadaljnjo vožnjo, ga je pustil ob cesti in odšel po pomoč. Ko so po dveh dneh po avtomobilu prišli novomeški gasilci, je v vozilu manjkali radiokasetofon, zmanjkali pa so še zvočniki, kasete, rezervno kolo, snežne verige in usnjen suknič. Kudić je s krajo ob najmanj 300 tisočakov. Storilca še iščejo.

ODNESEL TRI TISOČAKE — 17. aprila je neznanec iz stanovanja Aleja Škribarja iz Stare Bučke odnesel 3 tisočake gotovine. Ime neznanega storilca še ugotavljajo.

ODPELJAL AVTOMOBIL — S parkirišča pred šentjernejško Iskro je 17. aprila izginil osebni avto, Z-101, last Jožeta Gorenca iz Dobravice pri Šentjernej.

IZ OSILNICE

MRTVA ŽENSKA — Kajakaši so 12. aprila med spustom po Kolpi nekaj po 15. uri opazili v vodi utopljenko in jo privezali na hrvaško stran, ker je plavala po hrvaški polovici Kolpe. Kasneje se je izkazalo, da je utopljenka R. J. iz Ljubljane in so jo delniški miličniki predali ljubljanskim.

SOPOTNICA MRTVA

KRONOVO — V ponedeljek, 22. aprila, ob 10. uri je prišlo na magistralni cesti pri Kronovu do hude prometne nezgode. 61-letna Leopoldina Kovačič-Domiter iz Škofje Loke se je peljala z osebnim avtom proti Zagrebu. Pri Kronovu je pričela prehitovati tovornjak, ki ga je vozil 51-letni Vinko Gornik iz Grahovca. Ko je bila vzporedno s tovornjakom, ji je nasproti pripeljal neznan voznik osebnega avtomobila, ki je zaviral in se umikal. Kovačičeva je sunkovito zavila pred tovornjak in ga oplazila z bočno stranjo. Vozilo je zaneslo s ceste na travnik, kjer se je prevrnilo. Med prevažanjem je iz avtomobila padla sopotnica Marija Biteznič, njene poškodbe pa so bile tako hude, da jim je podlegla na mestu nesreče. Kovačičeva je dobila hude poškodbe in so jo prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 210 tisočakov.

GLAVNI TRG ŠTIRI DNI ZAPRT ZA PROMET

NOVO MESTO — Zaradi pričetka 13. tedna dolenjskega cvička, ki bo letos potekal na novomeškem Glavnem trgu, je promet čez središče mesta zaprt od večeraj od 24. ure pa vse do nedelje, 28. aprila do 24. ure. To hkrati pomeni, da bodo za vsa vozila zaprti tudi vsi dovozi na Glavni trg, enosmeren promet bo potekal le mimo tržnice do kandidskega mostu, medtem ko bo obvoz preko Žabje vasi in mostu v Ločni.

KRONIKA NESREČ

OBA ZLETELA S CESTE — Ljubljancan Peter Posch se je 17. aprila peljal z osebnim avtom po cesti od Zagreba proti Ljubljani. Pri vasi Stefan je prišel v levem, preglednem ovinku prehitovati avtomobil, ki ga je vozil 37-letni Stane Bizjak iz Ljubljane. Ko je bil Posch že vzporedno z Bizjakovim avtomobilom, se je za prehitovanje odločil tudi slednji. Ne da bi se prepračil, ali je cesta prosta, je zavil na levi pas, pri tem pa zadal Poschevo vozilo in ga zrinil s ceste. Bizjakovo avto je odbilo na desno, zapeljal je prek nasipa, se prevrnil in pod seboj pokopal voznika. Bizjak je dobil ob nezgodi hude poškodbe in se zdravi v

Trgovina z računalniki?

Preiskava zoper Brane V., Stanislava S. in Borisa K. še ni končana — Konec pripora

NOVO MESTO — Uslužbenci novomeške UNZ so pred dnevi prijeli in pripravili Novomeščana Brane V. in Stanislava S. ter Borisa K. iz Dobove. Njihovo prijetje je po mestu sprožilo veliko govoric in ugibanj, še posebej, ker naj bi šlo za novo računalniško afero. Naključje pa je hotelo, da so prav tisti čas v Novem mestu potekali dnevi računalništva na Dolenjskem.

Zapišimo, da so vsi trije že izpuščeni iz preiskovalnega pripora, medtem ko preiskava ta čas še poteka. Brane V. in Boris K. sta utemeljeno osumljena kaznivega dejanja nedovoljene trgovine, saj po dosedanjih podatkih preiskave nista registrirana za trgovino z računalniki, medtem ko obstaja za Stanislava S. utemeljen sum storitve kaznivega dejanja kršenja carinskega zakona in nedovoljene trgovine. Skratka, šlo naj bi za to, da je Stanislav S. na nedovoljen način iz tujine dobavljal računalnike, ki so jih potem največ preko Borisa K. prodajali naprej, večinoma družbenemu sektorju. O vseh ostalih podrobnostih je zaenkrat še prezgodaj govoriti, kajti preiskava bo morala odgovoriti še na nekaj vprašanj, predvsem pa potrditi, ali Brane V. in Boris K. res nista registrirana za trgovino z računalniki.

Kje je četrti sopotnik?

Huda prometna nesreča pri Dolnjem Podborštu

DOLNJI PODBORŠT — V petek, nekaj po peti uri zjutraj, je prišlo pri Dolnjem Podborštu na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom do hude prometne nesreče vzroki zanjo pa še niso docela pojasnjeni. 24-letni Beograjec Aleksander Stefanović je to jutro vozil osebni avto, v katerem so bili še štirje sopotniki, proti Zagrebu. Pri Dolnjem Podborštu je (najverjetneje zaradi utrujenosti) zapeljal na levo stran ceste. Takrat je iz nasprotne smeri prišel tovornjak, ki ga je vozil 24-letni Željko Smerek iz Brozja pri Samoboru. Prišlo je do silovitega čelnega trčenja. Osebni avto je

odbilo prek bankine v jarek, kjer se je prevrnil, medtem ko je tovornjak zaneslo na travnik.

Na mestu nesreče je hudim poškodbam podlegel 26-letni Beograjec Zoran Savić, ki je sedel na zadnjem sedežu, hudo ranjena sta bila voznik tovornjaka Željko Smerek in 27-letni sopotnik v osebnem avtu Slobodan Pantović, laže pa voznik Aleksander Stefanović in Goran Pantović, 19 let, tretji sopotnik. O četrtim sopotniku, ki naj bi bil prav tako poškodovan, pa ni ne duha ne sluha. Zaenkrat je znano le, da mu je ime Tadija, kaj več pa skušajo zvedeti delavci novomeške UNZ, ki za njim še zmeraj poizvedujejo.

Materialne škode na obeh vozilih je bilo 400 tisoč din. Potniki v osebnem avtu niso bili privezani.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Čebelarstvo na Dolenjskem doživlja pravi razcvet. Po svoje to izpričujejo od čebeljih pikov sveže zabuhli obrzi novopečenih čebelarjev na novomeških ulicah, na svoj način pa je to občutil tudi 30-letni Stanko Matekovič iz Radovice. Neznani storilec mu je prejšnji teden izpod kozolca odnesel pet panjev.

● Brez kruljenja in večjega odpora je prejšnji teden hlev Ivana Gorenca iz Sel pri Šentjerneju zapustil 30 kilogramov težki prašič. Kdove kaj mu je obljubil neznan nočni obiskovalec? Morda to, da bo lahko v miru dočkal 200 kilogramov.

● Kokošereja zna biti kruta zadeva. In medtem ko se nekateri otepajo z raznimi boleznimi, ki neusmiljeno redčijo njihove pernate vrste, se drugi srečujejo z drugačnimi nadlogami. Tako denimo, Martin Kastelic iz Štrekljevca, ki mu je noč na 14. april pobrala 9 pernatih prijateljev. Neznane je poleg osmih kokoši stlačil v malho še ponosnega predstavnika kurjega moškega spola. Kokošim (ali sebi) v užitek.

● Še zmeraj pa ni znano, kdo je bil krutež, ki je 17. aprila popoldne materi kokoški iz družine iztrgal dvanajst piščancev, vrhovna lastnica te družine pa je bila do tega dne Terezija Pekolj iz Malega Gabra.

GODBENIKOM UKRADLA GLASBILA

ŠENTJERNEJ — Kriminalisti novomeške UNZ so prijeli 21-letnega Z. P. in leto dni mlajšega B. B. iz Ljubljane, saj sta utemeljeno osumljena, da sta v noči na nedeljo, 21. aprila, vlomila v hišo, kjer imajo godbeniki šentjernejške Iskre spravljena glasbila. Odnela sta klarinet, trobento in saksofon, vsi ukradeni predmeti, katerih vrednost je preko 300 tisočakov, pa so jima že bili zaseženi in vrnjeni oškodovancem.

Za sedem milijonov škode pri trčenju

Huda prometna nezgoda pri Dolnjem Podborštu

DOLNJI PODBORŠT — 37-letni Kamničan Leopold Hočevar je 18. aprila okoli 15. ure peljal tovornjak iz Zagreba proti Ljubljani. Med vožnjo v koloni vozil pa je blizu Dolenjskega Podboršta dohitel tovornjak, ki je pričel zavirati. Tudi Hočevar je zmanjšal hitrost, vendar ga je pri tem na mokri in spolzki cesti pričelo zanašati v levo. Takrat pa je nasproti pripeljal tovornjak s priklopnikom, ki ga je vozil Milan Terzić iz Begeča. Slednji navzlic zaviranju ni mogel preprečiti trčenja. Hočevarjevo vozilo je ob tem odbilo po nasipu, kjer se je prevrnilo na streho, priklopnik Terzičevega vozila pa se je prevrnil po cestišču. Pri tem se je po cesti razsulo več palet valjane pločevine, težke okoli 25 ton, zaradi česar je bil promet do 16.30 zaprt, do poznega večera pa je zatem potekal enosmeren. V nezgodi se je hudo poškodoval Hočevar, medtem ko je Terzić utrpel le lažje rane. Materialno škodo so ocenili na 7 milijonov dinarjev.

MRTEV V KANALU

DOBRUŠKA VAS — 17. aprila so v melioracijskem kanalu pri IMG Strešnik v Dobruški vasi našli mrtvega 45-letnega Avguština Pavliča iz Tomažje vasi. Vzroke in okoliščine smrti še raziskujejo.

Delavca Elektra v drog javne razsvetljave

Ferdinand Vresk je umrl v bolnišnici

KOČEVJE — Nesreča se je zgodila 13. aprila ob 2.45, ko je 20-letni Franc Mestek iz Kočevja vozil osebni avtomobil od Livolda proti Kočevju. Cesta je bila mokra in spolzka, zaradi neprimerne hitrosti je avto na blagem levem ovinku zaneslo, da je trčil najprej v dvignjeni rob hodnika za pešec, nato drsal ob njem 18 m daleč, trčil v cestni robnik, nato pa ga je vrglo v drog javne razsvetljave.

Voznik Mestek je dobil pretres možganov, poškodbe po glavi, počilo mu je več reber in kri se mu je izlila v pljuča. Skupaj s še huje poškodovanim Vreskom so ju prepeljali v Klinični center v Ljubljani. Ferdina Vresk je po nekaj dneh poškodbam podlegel. Franc Mestek pa je, kot smo zvedeli, že zunaj življenjske nevarnosti.

Franc Mestek je po ugotovitvah miličnikov vozil brez izpita, zaradi suma, da je vozil pod vplivom alkohola, pa so mu odvzeli vzorec krvi. Na avtomobilu je škoda za 50.000 din, toliko škoda pa je tudi na drogu javne razsvetljave. Po podatkih miličnikov sta oba zaposlena pri Elektru.

J. PRIMC

čestitamo ob 27. aprilu — dnevu OF in 1. maju — prazniku dela

Labod Novo mesto tozd Delta Ptuj

Delavski svet Labod — tozd Delta Ptuj je na svoji 13. redni seji dne 15. 4. 1985 sprejel SKLEP: Labod — tozd Delta objavlja javno licitacijo rabljenih strojev, ki bo v soboto, 11. 5. 1985, v prostorih tozd Delta, Dornavska c. 6, Ptuj, s pričektom ob 13. uri.

- 1. 14 šivalnih strojev Singer, izklicna cena 2.500,00 din
- 2. 1 šivalni stroj Pfaff, izklicna cena 3.000,00 din
- 3. 1 tračni nož, krojlilni, izklicna cena 5.000,00 din
- 4. 10 elektromotorjev za šiv. stroje, izklicna cena 500,00 din

Stroji in elektromotorji so okvarjeni. Ogled strojev je možen na dan prodaje ob 12. uri, kjer je treba plačati polog kavcije, ki znaša 10% od izklicne cene. Nakup na javni dražbi bo po sistemu »Videno-kupljeno«. Prednost pri nakupu ima družbeni sektor. Izlicitirano blago je treba takoj plačati. Prometni davek-plaća kupec.

293/17-85

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Črnomelj

Odbor za graditev stanovanj

Odbor za graditev stanovanj pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Črnomelj obvešča vse delavce, katerih organizacije združujejo sredstva vzajemnosti iz čistega dohodka pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Črnomelj, da je objavljen XII natečaj za pridobitev posojila za zidavo stanovanjskih hiš v osebni lasti na oglašnih deskah delovnih organizacij, oziroma skupnosti in krajevnih skupnosti občine Črnomelj. Razpis natečaja traja od 18. aprila 1985 do vključno 3. maja 1985.

309/17-85

Obvestilo bi moralo biti objavljeno že v 16. številki, vendar je po pomoti izpadlo, za kar se vsem prizadetim opravičujemo. EPS Dolenjski list

Socialistična republika Slovenija občina Metlika Razpisna komisija

objavlja prosta dela in naloge

davčnega izvršitelja

v upravi za družbene prihodke

- Pogoji:
- srednja šolska izobrazba ekonomske ali upravne smeri
 - vozniški izpit B kategorije
 - odslužen vojaški rok
 - 1 leto delovnih izkušenj
- Poskusno delo traja tri mesece. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Razpisna komisija SOB Metlika. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

305/17-85

Mercator Rožnik, TOZD Jelka, n. sub. o., Ribnica, Seškova 52, na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 27. 2. 1985

razpisuje javno licitacijo

za prodajo osnovnega sredstva, nepremičnine — gospodarsko poslopje, izklicna cena 550.000,00 din. Gospodarsko poslopje leži na parc. št. 31/2, k.o. Sodražica, v izmeri 1 a 23 m², in dvorišče v izmeri 1 a 84 m². Gospodarsko poslopje leži v središču Sodražice in je po veljavnem zazidalnem načrtu predvideno za rušenje. Licitacija bo 8. maja 1985 ob 10. uri na kraju samem, za družbeni in privatni sektor. Udeleženci licitacije morajo pred začetkom licitacije vplačati 10% varščine od izklicne cene pri blagajni TOZD, predstavniki družbenega sektorja pa predložijo bariran ček.

294/17-85

POPRAVEK

V 16. številki Dolenjskega lista je prišlo pri razpisu Tovarne zdravil Krka do napake; pravilno se razpis glasi: V tozdu Zelišča 3. direktorja marketing sektorja.

302/17-85

SMRKCE

v petih različnih slikah, natisnjene na majicah iz 100-odstotnega bombaža do št. 16, vam pošljem po pošti. Ob naročilu navedite št. velikosti majice. Cena je od 55 do 650 din. Sprejemam naročila na tiskanje smrkcev na otroško posteljino, prte in majice z napisi. **TERMO TISK TKANIN NOVAK Straža 162**

Cestno podjetje Novo mesto tozd Vzdrževanje in varstvo cest Črnomelj, Belokranjska cesta

prodaja rabljene granitne kocke velikosti 0,1 x 0,1 x 0,1 m po 3,87 din za kocko (387,00 din/m²).

308/17-85

DOLENJSKI LIST

OGLAS V DOLENJSKEM LISTU — ZANESLJIV EKONOMSKI USPEH

24-006

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 16. KOLO: MINEL — NOVO MESTO 35:20 (16:10) NOVO MESTO: Udovc, Pungercar 1, T. Zupančič 1, E. Zupančič 1, Iličin 5, Jakše 6, Simončič, Mršnik 6, Jerman.

LESTVICA: 1. Dinamo 28, 10. Velenje 10, 11. Zrinski 10, 12. Novo mesto 3 točke.

V naslednjem kolu igra Novo mesto z Akademcem.

SRL, moški, 16. KOLO: IUV USNJAR — INLES 17:20 (8:11)

INLES: Gelze, Deržek, Dejak, J. Ilc 2, Šile 1, P. Ilc 2, Karpov 5, Lesar, Ambrožič 4, Mate 4, Fajdiča 2, Parezanovič.

ASTRA JADRAN — DVZ PONIKVE 25:22 (11:11)

DVZ PONIKVE: Jambrovič, Fink, M. Strnad 5, D. Strnad 1, Urbančič 3, Vrbinac 4, Vujanovič 5, Pugalj 1, Kočevar, Doblekar 3.

KRŠKO — AJDOVŠČINA 20:26 (10:15)

KRŠKO: Kastelic, Kekič, Junkar, Božič 2, Čapl 3, Starc 3, Iskra 1, Avguštin, Šebal 3, Šerbec 6, Bizjak 2, Bosina.

LESTVICA: 1. Šoštanj 29, 2. Ajdovščina 27, 3. Inles 26, 5. DVZ Ponikve 15, 7. Krško 13 točk itd.

Pri prihodnjega kola: Krško — Mokerc KIG, DVZ Ponikve — Ferrotehna, Inles — Astra Jadrans.

SRL, ženske, 16. KOLO: ŠMAR-TNO — ISKRA 20:24 (10:13)

ISKRA: Bolte, Gorenc 5, Dolar 7, Kotar, Turk, Simončič, Rangus 4, Vide 5, Kovačič, Jakše.

ITAS KOČEVAJE — FERRO-TEHNA 16:24 (6:10)

ITAS: Filip, Fajfar 1, Klarič, Abramovič, Križančič, S. Jerič 12, M. Jerič 3, Bejtovič, Zalar, Jurkovič, Vuk, Štefanišin.

LESTVICA: 1. Ferrotehna 29, 6. Iskra Šentjerneje 19, 10. Itas Kočevje 8 itd.

V 17. kolu igrajo: Šmartno — Itas Kočevje, Iskra — Fužinar itd.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, MOŠKI — 21. KOLO: PIONIR — METALAC 3:0 (10, 9, 6)

PIONIR: Vernig, Gregurek, Brulec, Kosmina, Primc, Petkovič, Babnik, Smrke, Škrbe, Pečar.

LESTVICA: 1. Student 36, 2. Fužinar 36, 3. Novi Zagreb 32, 4. Bled 30, 5. Pionir 26, 6. Metalac 24 itd.

V zadnjem kolu potujejo Novo-meščani k ekipi Famosa.

nogomet

SNL, 18. KOLO: MURA — BREŽICE 7:0 (3:0)

BREŽICE: M. Veble, Kranjc, Kos, Ratkajec, Predanič, Soban, B. Veble, (Racič), Kežman, Povh, Barbič, Lazanski.

LESTVICA: 1. Koper 29 točk, 9. Brežice 15 itd.

V 19. kolu igrajo Brežičani doma z Vozili.

1. maja v Krškem četrtfinale SP posameznikov v speedwayu — Osem držav

KRŠKO — »Računamo na velik obisk, saj ljubitelji speedwaya že lep čas sprašujejo za vstopnice. Želimo, da bi ljudje prišli 1. maja na Stadion Matije Gubca pravočasno, še pred 15. uro, saj se bo po kulturnem programu in predstavitvi tekmovalcev iz osmih držav prva dirka pričela natanko ob 16. uri. Ne bi radi prevelike gneče na cesti niti pri blaginjah, ki jih hočejo zamudniki včasih, ko zaslišijo hrup motorjev, skoraj odnesti s sabo na tribune.«

Tako pripoveduje 10 dni pred četrtfinalom svetovnega prvenstva posameznikov v speedwayu v Krškem predsednik tamkajšnjega AMD Edo Komočar. Vrli organizatorji menijo, da bo gledalec 12 do 15 tisoč, zato so za njihovo dobro počutje in varnost ukrenili vse potrebno. Opravili so čez 500 udarniških ur. Ker je bila varovalna ograja že načeta, so vanjo vgradili okrog 8 kubikov lesa; zopet so obnovili stezo ter nanosili nanjo okoli 10 kubikov ilovice in 60 kubikov ugasnih ogorkov. Obnovili so tudi žično ograjo za gledalce. Večera, 24. aprila, so družno s pripadniki JLA temeljito očistili stadion, pokosili travo, tako da že zdaj ponuja praznično podobo. Organizacijski komite, ki ga vodi Silvo Gorenc, s podpredsednikoma Tonetom Jenžurjem in Edom Komočarjem ter sekretarjem Cvetojem Bevkom je imel tudi v častnem predsedniku organizacijskega komiteja generalu Stanetu Potočarju — Lazarju. Direktor dirke bo Stane Zigante, ki ima že mednarodni izpit.

Novomeški atleti prvi v Postojni

Uspešen nastop v kvalifikacijah za APS

POSTOJNA — V kvalifikacijskem nastopu za APS so novomeški mladinci v Postojni osvojili prvo prvih mest in bili najboljši med sedmimi nastopajočimi moštvimi. Fantje so osvojili 7 prvih mest, dekleta pa 2. Rezultati: moški — 100 m: 3. Žuljič 11,6, 5. Jeriček 12,0; 400 m: 1. Žuljič 51,14, Jeriček 53,0; 3000 m: 1. Fabjan 9:16,3, 2. Vidmar 9:16,9, 110 ov.: 1. Zupančič 17,0, 3. Tekstor 17,6; višina: 4.-6. Jožef 185, 7. Delič 180, daljina: 5. Tekstor 612 cm, 9. Božič 579 cm, 10. Kajtazovič 578 cm, 14. Delič 567 cm; krogla: 1. Primc 12,92 m; klavir: 1. Ercegovčević 38,02 m, 2. Primc 34,04 m, 3. Kozjan 33,80 m, 4. Macedoni 33,76 m, 5. Markelič 32,20 m, disk: 1. Primc 48,98 m, 4. Kozjan 25,56 m; 4x100 m: 1.-2. Novo mesto 45,7 s.

dekleta: -100m: 6.-7. Zupančič 13,6 s, 13. Jež 15,2 s; 400 m: 3. Zupančič 1:02,6, Kastelic 1:04,4; 800 m: 2. Vidmar 2:28,7, 100 ov.: 2. Sečen 21,4 s; višina: 4. Matijašič 160 cm; disk 1. Derganc 24,76 m; kopje 1. Derganc 31,52 m.

Pohvaliti velja seveda Primeca, ki je dosegel najboljši rezultat tekme, v svojem drugem nastopu v teku na 800 m pa je izvrsten rezultat dosegla tudi Mojca Vidmar: z 2:28,7 je za okrog 8 sekund izboljšala osebni rekord.

JUTRI SESTANEK VODIJ EKIP

NOVO MESTO — V prostorih Doma športov na Loku bo jutri, 26. aprila, ob 17. uri sestanek vseh predstavnikov ekip, ki bodo sodelovale v letošnji občinski košarkarski rekreacijski ligi. Vabljeni!

Robič tretji po Jadranski magistrali

Lep uspeh mladega novomeškega kolesarja

NOVO MESTO — V nedeljo se je s ciljem v Senju končala letošnja tradicionalna mednarodna kolesarska dirka »Po Jadranski magistrali«, na kateri so nastopili vsi najboljši jugoslovanski kolesarji. Nekoliko nepričakovano je v skupni razvrstitvi štirih etap zmagal Žaubi iz Roga. 2. je bil Marn (Sava), prijetno pa je presenetil Robič (Novo mesto) s 3. mestom. Slej ko prej je zmagovalca letošnje dirke odločila prva etapa, v katerem si je Žaubi prikolosal 7 minut prednosti. Sicer pa je drugo, 75 kilometrov dolgo etapo dobil Sandi Papež (VP Kranj) s prednostjo pol minute, medtem ko je bil v 3. etapi osmi.

Končna uvrstitev: 1. Žaubi, 2. Marn, 3. Robič, 5. S. Papež, 11. Glišvar, 14. Bojane, 16. Smole, 24. Novak, 28. Božič in 32. D. Papež. Ekipno je zmagala Sava, pred Rogom in Novim mestom. Omenimo za konec še, da je trener mladinske reprezentance Jugoslavije v ekipo, ki bo od 1. do 4. maja vozila na dirki Dushika Jugend v Avstriji, določil tudi Novomeščana Božiča.

ŠEHIČ JUTRI V MADRID

NOVO MESTO — Jutri bo v Madrid odpotoval Šemso Šehič, ki se bo tam udeležil tridnevnega mednarodnega tekmovanja v full in semmi contactu, v Madridu pa bo od 1. do 3. maja še seminar za sodnike. Poleg Šehiča naj bi Jugoslavijo na tem tekmovanju zastopal le še Sličan Stojanovič.

● Glavni pokrovitelj četrtfinala SP posameznikov v speedwayu je Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj, soprokovitelji pa so LB—Temeljna posavska banka, SOP, Transport, Žito-tozd Imperial Krško, IGM Sava, SGP Pionir in Zavarovalna skupnost Triglav — območna skupnost Krško. Nastopili bodo po trije tekmovalci SZ in Poljske, po dva Bolgara, Madžara in Jugoslavan ter po eden Nizozemec in Čehoslovak. Med favoriti so Poljaka Raba in Zabjalo, ki sta zmagala na sobotni dirki osmih finala v Torunu, Rus Trofimov, ki je v samem vrhu sovjetskega speedwaya, podobno velja za Nizozemca Kroezeja. Sposobnosti Madžara Hajduja posajski ljubitelji tega športa že poznajo, Čehoslovak Kasper, mladinski evropski prvak, pa tudi utegne mešati štrne favoriziranim tekmovalcem. Jugoslavijo bosta zastopala Krčan Omerzel in aktualni državni prvak Kocmut. Osmerica najboljših se bo uvrstila v polfinale SP, ki bo v Debrečinu na Madžarskem.

Vsi stroški četrtfinala SP posameznikov, največje dirke na taki stezi v Jugoslaviji letos, znašajo okrog 4,7 milijona dinarjev. AMZJ in AMZS ni ne prispevata, kar je nadaljnji razvoj speedwaya zelo slab obet. Zato si pomagajo organizatorji s pokrovite-

lji združenega dela. »28 let speedwaya v Krškem je rezultat tesnega sodelovanja in finančne pomoči krških delovnih kolektivov, zato so uspehi in lovorike tudi njihove,« pravi Komočar.

P. PERC

V nedeljo 12. motokros

V Brezju pri Črmošnjicah bodo v nedeljo ob 14. uri že dvanajstič zahrumeli motorji

BREZJE PRI ČRMOŠNJIČAH — V nedeljo, 28. aprila, ob 14. uri bodo na progi v Brezju pri Črmošnjicah vnovič zahrumeli 125-kubični motorji tekmovalcev, ki se bodo pomerili že na dvanajsti tradicionalni motokrosistični prireditvi, ki jo vsako leto ob prvomajskih praznikih pripravlja AMD Bela krajina.

Prireditve je največ pridobila na ugledu v zadnjih letih, saj bo letošnja tekma že tretji zapored šteta tudi za pokal Alpe-Jadran, to pa pomeni, da bodo poleg naših najboljših na startu tudi tekmovalci iz Avstrije in Italije. V Beli krajini se na nedeljsko tekmo vneto in pridno pripravljajo, prireditve pa bo hkrati tudi prispevek organizatorjev k proslavljanju 40. obletnice zmage nad fašizmom. Omenimo ob tem, da je na čelu organizacijskega odbora tudi letos Martin Janžekovič, da je predsednik častnega odbora Ivan Maček Matija, vodja tekmovanja pa Alojz Gabrovec, predsednik AMD Bela krajina.

In še nekaj besed o tekmovalni plati. Z izjemo ekipe italijanske zmage leta 1982 so zadnji dve leti slavili naši motokrosisti, obkralj pred Italijo in Avstrijo, brez dvoma pa bo boj za prvo mesto tudi letos izredno trd. Ob tem naj omenimo, da tudi delež belokranjskih tekmovalcev v teh uspehih ni zanemarljiv, da je bil pred časom Božo Stukelj dvakratni državni prvak, da je bil Satošek drugi, itd. Resda letos belokranjski tekmovalci niso v samem vrhu jugoslovanskega motokrosa, največ zaradi strogih carinskih predpisov, saj ne morejo uvoziti primerne motorja, vendar bo imelo AMD Bela krajina tudi v nedeljo na startu svoje tri predstavnike: Aljoša Satoška, Jožeta Potočnika in Jožeta Ivanuša. Morebiti še to, da bodo za jugoslovansko reprezentanco v nedeljo vozili Urbanija, Mirkovič, Barič, Končar, Zajec, Vindiš, Mlinarič, Francež, Založnik, Pandur, Fortuna in Jeklin.

B. B.

TEKMOVANJE PARAPLEGIKOV

NOVO MESTO — Društvo paraplegikov dolenske regije je pred dnevi pripravilo tradicionalno tekmovanje svojih članov v šahu, streljanju in namiznem tenisu, tekme pa so se udeležili tudi paraplegiki mariborske regije. V namiznem tenisu je zmagal Ahlin, 2. je bil Gorenc, 3. Čurčić (svi Novo mesto), v šahu Koren, 2. Pintar (oba Maribor) 3. Klevišar (Novo mesto), v streljanju pa Kostevc (Maribor), 2. Radej (Novo mesto), 3. Koren (Maribor).

ENAJST ZLETNIH ZMAG

SISAK — Na zletnih prireditvah, ki so bile letos v Sisku, so novomeški atleti zmagali v enajstih od dvanajstih disciplin. Zmagovalci: 100 in 200 m — Žuljič, 1500 m — Žužek, višina — Lapanje, krogla — Primc; dekleta: 100 in 200 m R. Zupančič, 800 m — Vidmar, daljina — Eržen, višina — Matijašič, krogla — Derganc.

Štirinajstič praznih rok

Hud poraz novomeških rokometaric v 16. kolu II. zvezne lige z Minelom — Inles zaostaja za tri točke — Šentjernejčanke blizu vrha

Rokometno prvenstvo se je prevesilo v zaključni del. Novomeščanke, ki se po enem letu igrali v II. zvezni ligi poslavljajo iz drugoligaške družine, so na gostovanju v Kovinu zabelile visok poraz z Minelom, veliko te-

ga pa je odločenega tudi v obeh republikah ligah.

Oslabljene in od dolge vožnje utrujene igralkice Novega mesta v soboto niso nudile močnejšega odpora gostiteljicam, ki so premagale Novomeščanke že v jesenskem delu prvenstva v športni dvorani pod Marofom. Le v prvem delu so bile gostje še nekako enakovredni nasprotniki gostiteljicam, ki so tokrat za nameček igralkice na nevtralnem terenu, saj je njihovo igranje zaprtlo. Poraz Novomeščank je bilo sicer pričakovati, ne pa s tako visoko razliko, še posebej, ker sta tudi sodnika tokrat dobro opravila svojo nalogo.

Po 16. kolu imamo tudi popolno lestvico v republikanski ligi, saj so bila odigrana vsa zaostala srečanja. Na čelu je slej ko prej Šoštanj, ki ima 2 točki naskoka pred Ajdovščino in 3 pred Ribničani. Slednji so v soboto preskočili težko oviro v Šmartnem, vendar je kaj malo verjetno, da jim bo do konca prvenstva — na sporedu je še 6 kol — uspelo dohiteti vodilni Šoštanj.

Z odlično spomladansko bero točk pa nadaljujejo Šentjernejčanke. Tokrat so v Šmartnem presenetljivo gladko odpravile domače igralkice in se z devetim parom točk priključile skupini ekip, ki krojijo vrh prvenstvene razpredelnice. Že v soboto imajo lepo priložnost za nov skok na lestvici.

B. B.

Novo mesto v vodstvu

Pred zadnjim krogom namiznoteniške lige vodi ekipa Novega mesta

NOVO MESTO — V 3. krogu namiznoteniške I B slovenske lige — zahod so se v soboto v novomeški športni dvorani pomerile ekipe Jesenice, Pirana, Izole in Novega mesta. Rezultati: Novo mesto — Piran 5 : 3, Jesenice — Izola 5 : 3, Piran — Izola 5 : 4, Jesenice — Novo mesto 5 : 4, Jesenice — Piran 5 : 2, Novo mesto — Izola 5 : 2, Jesenice so osvojile 6 točk, Novo mesto 4, Piran 2, brez točk pa je v soboto ostala ekipa Izole. V skupni uvrstitvi ima Novo mesto 14 točk, Jesenice jih imajo 12, Izola 8 in Piran 2 točki. V soboto je bil v novomeški ekipi najboljši Marjan Hribar, ki je zmagal v vseh devetih igrah. Zadnji krog tega tekmovanja bo 11. maja na Jesenicah in Novomeščani imajo veliko možnosti, da osvojijo v skupni razvrstitvi prvo mesto in se tako uvrstijo v I A slovensko ligo.

Ni uspeha brez znanja, sreče in denarja

Govori J. Žibert, nekdanji državni prvak v speedwayu

KRŠKO — Skromnega mehanika krškega Zastava servisa Jožeta Žiberta z Brezovega pri Studencu poznajo ljubitelji speedwaya kot enega naših najboljših dirkačev, saj je predlani osvojil celo naslov državnega prvaka. Njegovi kolegi na tekmovalnih stezah in v mehanični delavnici cenijo Žibertove sposobnosti in tovarništvo. Ker pa je Jože mace vaze zaprt, prej molčeč, kakor zgovoren, predvsem njegovi športni privrženci ne vedo dovolj o Žibertovem samoopovedovanju in najdljivosti, ki sta pomembna kamenčka njegovega športnega mozaika. Sam je povedal:

»Nov motor me je lani velikokrat pustil na cedilu. Zdad je povsem obnovljen. Letos startam neobremenjen, brez visoko leteljih narčrov, sposoben pa sem vsakega premagati. Če imas dovolj znanja in sreče, uspeh ne more izostati. Med srečo bi uvrstil tudi nepristranske sodnike, ki so me lani precej oškodovali, saj sem bil dvakrat izključen ob zapletih na startu. Pri nas je, žal, boljje, da je manj voženj, ker mi dosti denarce podpore. Če si hočem kriti šolarne

Jože Žibert: »Dober mehanik se dirke ne more videti.«

moram se sam veliko delati popoldne. Stroj mi pomagajo urediti naši mehaniki, toda tudi ti niso plačani, poleg tega ne dobijo nobene lovorike. Tekmovalce si pridobi vsaj kakšen pokal, prav bi bilo, da bi pri nas dobil še nekakšno hraninarino. Na Zahodu lahko plačajo mehanike iz reklama. Nekateri tekmovalci imajo spet tako močne sponzorje, da mehanike lahko plačajo iz svojega žepa. Zastava avto in mojster Rudi Kadivnik mi gredo res na roki. Imam 7 dni plačane dopusta. Pri letošnjih kondicijskih pripravah na tekmovalno sezono sta nam brezplačno veliko pomagala Ljubo Božovič in učitelj telovadbe na osnovni šoli Jurija Dalmatina v Krškem Igor Jovanovič.

P. PERC

URBASU POKAL DOLENJSKEGA LISTA — Na kegljišču na Loku v Novem mestu je bilo v soboto že 3. republiško prvenstvo poklicnih novinarjev v kegljanju. V kategoriji moških do 45 let je zmagal Kuntarič (TV 15) s 400 podrtimi keglji, drugi je bil Budja (Dolenjski list) s 393, tretji pa Japej (Primorske novice) s 378. Med moškimi nad 45 let je zmagal Urbas (revija Ribič) s 419 podrtimi keglji, drugi je bil Stružnik (Delo) s 410, tretji pa Klavinc (RTV) s 373. V ekipni razvrstitvi je zmagala pripadla Kuntariču in Urbasu s 819 keglji. Delo (Stružnik — Dokl) je bilo drugo, Dolenjski list (Budja-Perc) pa tretji. Reprezentanca novinarjev se je po prvenstvu pomerila še z vrsto JLA. Vojaki so zmagali z 2.472 : 2.418.

Na posnetku: Drago Rustja (desno) predaja pokal Tonetu Urbasu, ki je s 419 keglji preprečljivo zmagal tudi v absolutni konkurenci.

ŠOLSKI ŠPORT IN REKREACIJA

● Prejšnjo soboto so bile v Novem mestu pod nazivom »Pomlad 1985« 24. delavske športne igre, poglavitna značilnost pa je bila velika udeležba in dobri rezultati. V odbojki je pri moških zmagal Novoles pred Krko — Trim, Pionirjem in Novoteksom, pri ženskah pa Krka — Trim pred Pionirjem, IMV in Iskro. V pikadu je med moškimi ekipami zmagal Novoles, posamezno pa Primc iz Iskre. Pri ženskah je slavila vrsta IMV, posamično pa njena tekmovalka Rupena. Med moškimi ekipami je v kegljanju zmagala vrsta UNZ, posamično pa Dalmacija iz Borca, medtem ko je pri ženskah ekipno slavila Iskra Tenel, posamično pa Maksetova iz Novoteksa. V streljanju so bili pri moških najboljši v Krki — Trim, posamezno pa pionirjevec Ribič, medtem ko imajo najboljšo strele na UNZ, posamično pa je zmagala njihova tekmovalka Bregarjeva. V namiznem tenisu je zmagal Novoteks pri moških in Novoles pri ženskah, v vletenju vrvi Čestno podjetje pred Pionirjem in UNZ, v šahu pa Borac pred IMV in Krko.

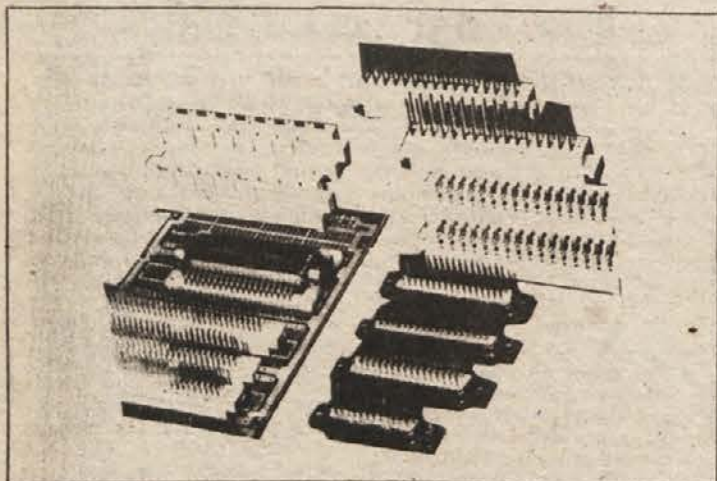
● OO ZSMS z Drške organizirata jutri ob 16. uri tradicionalne ulične teke. Tekmovalci bodo razdeljeni v 10 kategorij.

● V novomeški športni dvorani je bilo prejšnji torek občinsko prvenstvo šol usmerjenega izobraževanja v košarki. Zmagala je ekipa ŠSD SSTZU II pred ŠSD Gimnazija I in ŠSD SSTZU I.

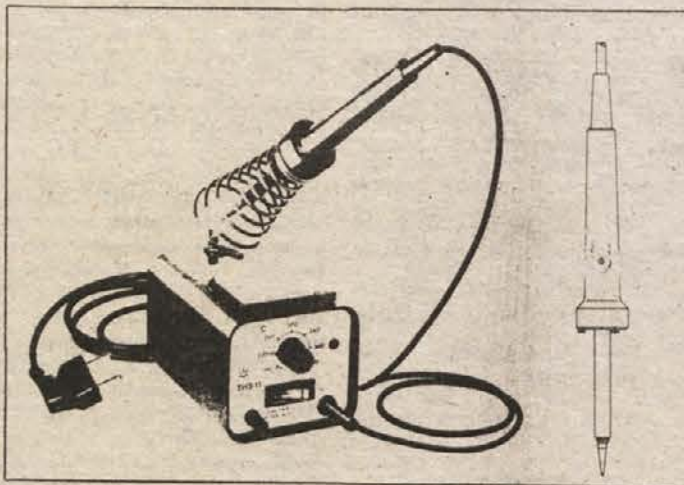

Iskra DO Avtomatika TOZD TENEL

Cikava 22, Novo mesto

Družina konektorjev

Temperaturno regulirano spajkalo

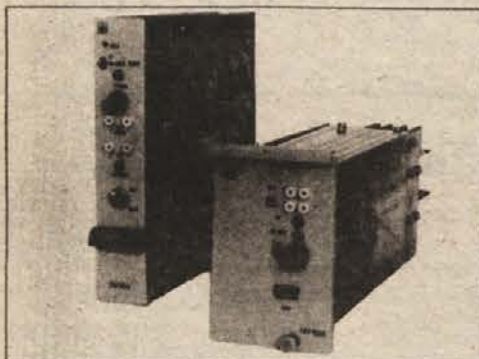

Polnillec akumulatorjev za villičarje

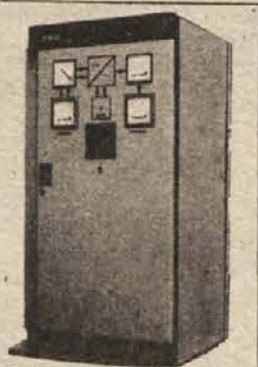
Glavna dejavnost

proizvodnja: napajalnih, pretvorniških in regulacijskih sistemov in naprav za energetiko, informatiko, promet, industrijo in široko potrošnjo; elektrospojnih elementov, naprav za spajanje ter mehanskih in elektromehanskih podsklopov.

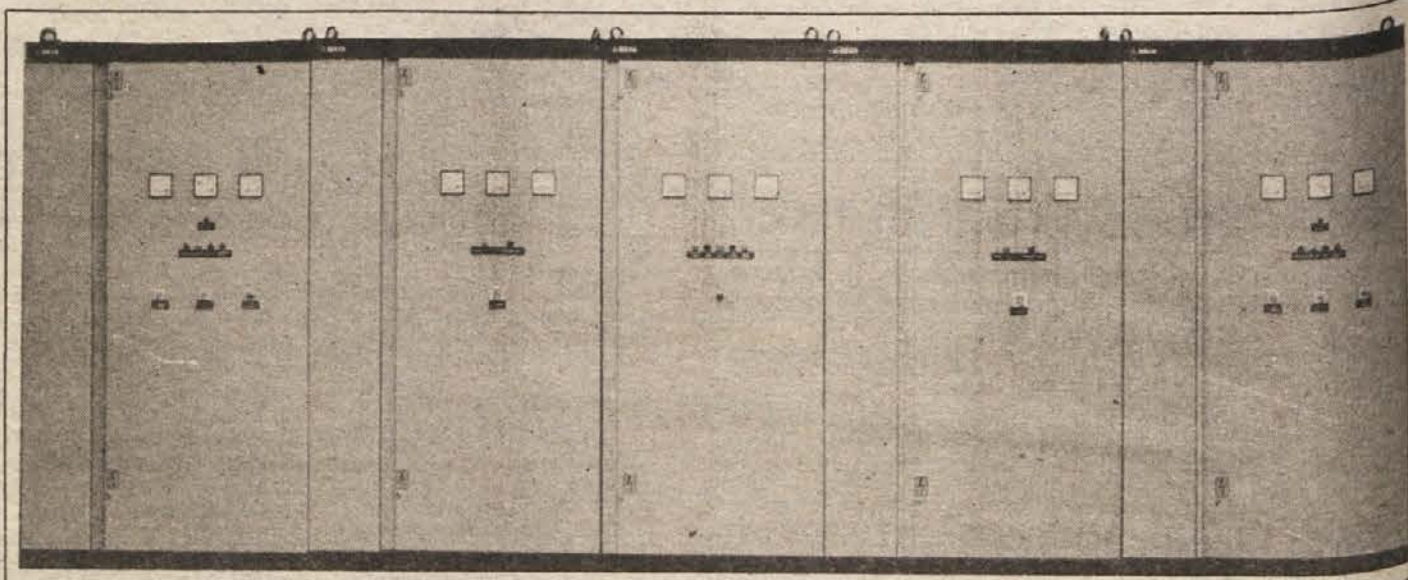
*Vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo
za praznik dela 1. maj*

Modularni napajalniki

Inovacija — brezprekinitveno napajanje za računalnike in druge potrošnike od 0,25 kVA do 10 kVA

Brezprekinitveni napajalni sistem moči 16 kVA (PTT Maribor)

TRBNS[®]

NOVOTEKS

Iskra

Iskra IEZE
TOZD Keramični kondenzatorji
Žužemberk n. sub. o.

68360 Žužemberk
Telefon: 84-115 in 84-116
Telegram: Iskra Žužemberk
Žiro račun: 52100-601-10792
SDK Novo mesto
68000 Novo mesto

glavna dejavnost: izdelava vseh vrst keramičnih kondenzatorjev, varistromerov, večslojnih kondenzatorjev, projektiranje in izdelava sklopov in naprav za proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev, izdelava sklopov za elektroniko.

*čestitamo ob 27. aprilu — dnevu OF in
1. maju — prazniku dela*

ČESTITAMO OB 1. MAJU PRAZNIKU DELA

KOMPAS JUGOSLAVIJA

**TOZD TURIZEM
POSLOVNA ENOTA
NOVO MESTO
NOVI TRG 6
TELEFON: (068) 21-333, 23-404
TELEX: YU KOMNOV 35811**

NOVO — NOVO

**KOMPAS JUGOSLAVIJA
POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO
ČLAN IATA — MEDNARODNEGA
LETALSKEGA ZDRUŽENJA**

● **PRODAJA MEDNARODNIH LETALSKIH VOZOVNIC** za večino mednarodnih letalskih družb na rednih in čarterskih ter delavskih linijah

● **POLEG** mednarodnih letalskih vozovnic lahko Kompas po želji naročnika pripravi vse turistične in druge storitve v kraju bivanja

● **HKRATI PRIPOROČAMO** naše standardne storitve kot so:

- letovanja, zimovanja, organizacija potovanj za zaključene skupine po domovini in tujini,
- organizacija izletov za katere sprejemamo tudi individualne prijave
- posredovanje železniških vozovnic
- prodaja letalskih vozovnic v jugoslovanskem zračnem prometu za Inex Adria Aviopromet in JAT
- sprejem naročil avtobusnih prevozov
- menjalnica

**OBIŠČITE NAS IN SE
PREPRIČAJTE, DA JE
KOMPASOV
TURISTIČNI SERVIS
VAŠ SERVIS!**

**Vodnogospodarsko podjetje
Novo mesto
Komisija za delovna razmerja**

objavlja
prosta dela in naloge

vodje gradbišča I

Pogoji za sprejem:
— visoka ali višja šola gradbene stroke
— najmanj 4 leta delovnih izkušenj in strokovni izpit. Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s posebnim pogojem, 90-dnevnim poskusnim delom. Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Vodnogospodarsko podjetje, Novo mesto, Trdinova 23.
311/17-85

**Krka, tovarna zdravil, n.sol.
KRKA Novo mesto**

objavlja
prosta dela

kuharice in 2 natakarjev

v poslovni enoti Vrsar

Pogoji: končana poklicna šola in 2 leti delovnih izkušenj. Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s tem da bodo po vrnitvi iz PE Vrsar (konec septembra) razporejeni na ustrezna dela v okviru delovne organizacije Krka.

Prav tako iščemo

kuharje in natakarje

za delo v poslovni enoti Zdravilišča Strunjan.

Pogoji za zasedbo del so isti kot pri PE Vrsar. Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, obstaja pa tudi možnost sklenitve delovnega razmerja za določen čas. Vse, ki so zainteresirani za opravljanje navedenih del, vabimo, da oddajo pisne ponudbe v 8 dneh po objavi v kadrovske službe Krke, Cesta herojev 45, Novo mesto, kjer dobijo tudi podrobnejše informacije.

Dana, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna,

komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. več dijakov in študentov

za proizvodno počitniško delo od 1. 5. do 30. 9. 1985. Osebnih dohodkov od 20.000 do 25.000 din mesečno. Delo bo organizirano preko študentskega servisa;

2. več NK delavcev

— za dela v proizvodnji in
— za dela pri nakladanju in razkladanju blaga — delo v popoldanskem času.

Pogoji:

Končana osnovna šola, dobra fizična kondicija. Za opravljanje navedenih del in nalog pod 2 sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poizkusnim delom. Kandidati naj vložijo pod 1 in 2 pisne ponudbe v 15 dneh po objavi nanaslov »DANA«, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna. O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po preteku roka za objavo.

295/17-85

ZASTAVA AVTO LJUBLJANA

**Komisija za delovna razmerja
Tozd Zastava
Ljubljana, Celovška 150**

objavlja
prosta dela in naloge za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

zahtevna avtoličarska dela

v DE Servis — OE Servis Krško

Pogoji:

- KV avtoličar
- 1 leto delovnih izkušenj
- vozniški izpit B kategorije
- 1-mesečno poskusno delo

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Kadrovska pravna služba DO Zastava avto, Ljubljana, Celovška 150, 8 dni po objavi oglasa. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po izteku roka za zbiranje vlog.

Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti LB—TDB Novo mesto oglašuje za potrebe Poslovne enote Metlika

naslednja prosta dela in naloge za poln in nedoločen čas:

— pospeševanje poslovanja s prebivalstvom

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da imajo višjo šolo ekonomske ali organizacijske smeri in
— 3 leta delovnih izkušenj s področja poslovanja s prebivalstvom. Kandidati, ki izpolnjujejo objavljene pogoje in menijo, da bi navedena dela lahko uspešno opravljali, naj vložijo prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Ljubljanska banka — Temeljna doljenjska banka Novo mesto, Kettejev drevored 1. Prijavljene kandidate bomo pisno obvestili o izbiri najkasneje 45 dni po preteku roka za prijavo.

300/17-85

**Metalna, strojegradnja, konstrukcije in
montaža, n.sol.o. Maribor
Tozd Tovarna gradbene opreme, n. sol. o.
Senovo**

oglašuje
prosta dela in naloge

1. lansiranje proizvodnih nalogov I. stopnje

— 2 osebi

2. specialno struženje II. stopnje

— 1 oseba

Pogoji:

- pod 1: srednja strokovna izobrazba (tehnik ali delovodja) 2 leti delovnih izkušenj v kovinsko predelovalni industriji
 - pod 2: delavec tehnične smeri s srednjo oz. poklicno šolo (strugar) 1 oz. 3 leta delovnih izkušenj
- Izbrani kandidati bodo združili delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja pod točko 1 60 dni, pod točko 2 pa 90 dni. Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
Metalna — tozd Tovarna gradbene opreme, kadrovska služba, Titova cesta 106, 68281 Senovo. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po objavi.

303/17-85

**Mercator — tozd Standard n.sub.o.
Novo mesto, Glavni trg 3
Delavski svet tozd Standard**

razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili za dobo 4 let:

1. vodje gospodarsko-računovodske službe 2. vodje splošne in kadrovske službe

Razpisni pogoji:

- pod 1.: višja strokovna izobrazba oziroma srednja ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri vodenju,
 - pod 2.: višja strokovna izobrazba oziroma srednja pravne ali upravne smeri in 5 let delovnih izkušenj pri vodenju.
- Poleg pogojev, navedenih pod 1 in 2, morajo biti izpolnjeni še naslednji pogoji:
— splošni pogoji, določeni z zakonom
— ustrezne osebnostne kvalitete in sposobnosti.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema razpisna komisija 15 dni po razpisu na naslov: Mercator — tozd Standard, Novo mesto, Glavni trg 3 — za razpisno komisijo. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po preteku roka za zbiranje ponudb.

299/17-85

ALPINA

MOTORNE ŽAGE

Ugoden nakup za devizna sredstva vam nudi:

AGROSTROJ LJUBLJANA
LJUBLJANA, Celovška 34, Tel. (061) 313-062

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 25. aprila — Marko Petek, 26. aprila — Zdeslav Sobota, 27. aprila — Ustanov. OF Nedelja, 28. aprila — Vito Ponedeljek, 29. aprila — Katarina Tork, 30. aprila — Robert Sreda, 1. maja — Praznik dela Četrtek, 2. maja — Boris Petek, 3. maja — Filip Sobota, 4. maja — Florjan Nedelja, 5. maja — Angel Ponedeljek, 6. maja — Judita Tork, 7. maja — Gizela Sreda, 8. maja — Dan RK Četrtek, 9. maja — Dan zmage

LUNINE MENE

28. aprila ob 5.25 — prvi kravec
4. maja ob 20.53 — ščip

KINIO

BREŽICE: 25. in 27. 4. bacuanski film Bogovi so padli na glavo, 28. in 29. 4. ameriški film Paraziti, 30. 4. jugoslovanski film Vrljivo poletje 68, 3. in 4. 5. ameriški film Profesorica francoščine in..., 5. in 6. ameriški film Umazani inspektor Hari, 7. in 8. 5. ameriški film Leto nevarnega življenja.
KOSTANJEVICA: 27. 4. nemški film Brata, 28. 4. ameriški film Riba, ki je rešila Pittsburgh, 4. 5. ameriški film Pazi, kaj delaš, 5. 5. nemški film Velika kača.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

DVA POHIŠTVENA MIZARJA takoj zaposlim. Stanovanje zagotovljeno. Ostalo po dogovoru. OD nad 50.000 ND. MIZARSTVO STRUNA, Ljubljana, Tržaška 539, Brezovica.

V REDNO delovno razmerje sprejem elektroinstalaterja, lahko priučenega. Martin Grabnar, Mencingerjeva 2, Krško, telefon 71-271.

ZAPOSLIM dekle za samostojno strežo v bifeju. Dve soboti, vse nedelje in državni prazniki prosti. Stanovanje in hrana v hiši. Naslov v oglašnem oddelku (2253/85), telefon (061) 783-374.

TAKOJ zaposlim kovinostrugarja, KV ali priučenega, ključavničarja, lahko tudi priučenega. Vse ostalo po dogovoru. Slapničar, Cegelnica 39 a, Novo mesto, tel. 22-706.

V REDNO delovno razmerje sprejem 6 industrijskih KV šivilj in 1 strojnopletelj. OD okrog 4 M. Pisemne ponudbe z vsemi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Ivana Vreček, Cesta 18, 68213 Veliki Gaber, ali po telefonu (068) 46-502.

KV KUJARICO zaposlimo. Hrana in stanovanje v hiši, OD po dogovoru. Gostilna Vovko, Rutež, 68321-Brunsnice.

V REDNO delovno razmerje sprejem KV parketarja ali delavca za priučitev. OD dober, prednost imajo kandidati z vozniškim izpitom B kategorije. Zvone Novak, Kristanova 7, Novo mesto, tel. 23-579.

KV kuharico takoj zaposlimo. Tel. 22-308, Novo mesto.

KRŠKO: 27. in 28. 4. ameriški film Teška dežela, 30. 4. švicarsko-španski film Črni pesek.

MIRNA PEČ: 26. 4. francoski film Gadje na počitnicah.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 25. 4. filmsko gledališče — ameriški parapsihološki film Vrnitev v življenje, 27., 28., 29. 4. ameriški film Newyorške noči, 27. 4. nočna predprijem — ameriški film Par — nepar (ob 22 uri) 27. in 28. 4. matineja — japonski film Obračun dveh Megagodzila, 29. 4. in 30. 4. ameriški film Beg iz pekla pragozda. (Predstave ob 17. in 19. uri, po 1. 5. predstave ob 18. in 20. uri), 2. 5. ameriški film Krvava plaža, 3. 4. in 5. 5. ameriški film Strup črne mambe, 4. in 5. 5. matineja — francoski film Bratje Dalton, 8. 5. ameriški film Barbarossa, 9. 5. ob 16. uri slovenski film Akcija, ob 18. uri filmsko gledališče — italijanska komedija Sluga svojih gospodarjev in ob 20. uri ameriški akcijski film Kačje plemo.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 26. do 27. 4. jugoslovanski film Glavna priča, 28. in 29. 4. ameriški film Oči zla, 29. in 30. 4. francoski film Živi ogenj, Od 1. do 9. 5. jugoslovanski vojni filmi ob 18. uri: 1. in 2. 5. Sutjeska, 3. in 4. 5. Komunisti Jugoslavije, 5. in 6. 5. Uliška republika, 7. in 8. 5. Vrhovi Zelengore, 9. 5. Neretva.

SEVNICA: 25. 4. francoski film Razkropite se, kaj zijate! 26. in 27. 4. ameriški film Privatne ure, 28. 4. ameriški film Dvojna ekzpozicija.

PRODAM Z 750, letnik 1977, obnovljen. Anton Rajar, Levstikova 8, Trebnje.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1973, kompletno obnovljeno, registrirano za celo leto, Piletič, Dol. Prekopa 19 a, Kostanjovca.

ŠKODO 110 R coupe, letnik november 1976, redno vzdrževano, registrirano do 15. aprila 1986, prodam. Jakob Vovko, Družinska vas, 43 a, telefon 84-002.

R 4, letnik 1978, prodam. Janez Jakše, Uršna sela 77.

FICKA, letnik 1978, registriranega do avgusta, v dobrem stanju, prodam. Anton Pavlič, Orehoviča 18, 68310 Sentjerne.

ZASTAVO 750 LT, letnik 1981, 20000 km, prodam. Telefon 84-995.

R 4, letnik 1976, prodam. Šmarješke Toplice 25.

ZASTAVO 750, staro 5 let, prodam. Informacije po telefonu 22-981, zvečer.

Z 101, letnik 1978, in Z 750, letnik 1977, ter gume za fička prodam. Telefon 24-026.

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Mavrič, Otočec 65.

KOMBI Z 750, letnik 1979, prodam. Informacije na tel. 23-290.

R 4 TIS, letnik 1978, in CZ 350 cm, nevozen, prodam. Telefon 25-140, dopoldne. Erlah, Veliki Slatnik 39.

Z 101, letnik 1983 november, prodam. Telefon 56-608.

Z 850, letnik 1984, prodam. Telefon 26-642.

DIANO, letnik 1977, rahlo karambolirano, registrirano do junija, prodam. Informacije na telefon 81-510, od 19. ure dalje.

RENAULT 4 TL, april 1982, prodam. Telefon 23-667. Ogled v petek in soboto.

Z kombi 430 po ugodni ceni prodam. Ciril Beretič, Šmarjeta 32.

DIANO ugodno prodam. Telefon 71-156, Darinka Pečnik, Hočevarjev trg 9, Krško.

Z 101 letnik 1984, zaradi gradnje ugodno prodam. Jože Gramc, Podbočje 12.

R 4, letnik 1977, prodam. Telefon 84-923.

R 4, letnik 1977, MERKURI (10 KS), motor (zunanj) za čoln prodam. Telefon 21-661.

ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam za 15 M. Telefon 25-195.

APN 6, letnik 1985, prodam ali zamenjam za avto. Edo Ljubi, Zdinja vas 7, Otočec.

Z 101, letnik 1977, prodam. Jože Kiren, Gor. Prekopa 13, Kostanjevica.

OMZ 150 ENDURO prodam. Božidar Gorišek, Dol. Stara vas 45, Sentjerne, telefon 32-020, Iskra (oročarna).

TOMOS avtomatik prodam. Telefon 25-916.

ŠKODO 120 L, letnik 1978, registrirano do 10. marca 1986, ugodno prodam. Žagar, Laze 12, Uršna sela.

ZASTAVO 750, letnik 1978, in motor za BCS Achme prodam. Jože Kranjčič, Gor. Karteljevo 2, Mirna peč.

LADO 1200, letnik 1976, po delih (motor brezhiben) in FIAT 124 brez motorja in menjalnika prodam. Črmošnjice 1, Semič, po 16. uri.

VW 1200, letnik 1967, motor 1967, predelan 1970 (12 volt.), registracija do novembra, motor generalno obnovljen, prodam. Telefon 32-047 ali 32-098, po 19. uri.

R 4 po delih prodam. Brajar, Dol. Karteljevo 16, Mirna peč.

ZASTAVO 750, letnik 1979, karoserija nova, ugodno prodam. Naprodaj je tudi plinska naprava BEDINI, Ivan Grahek, Dobindol 17, 68323 Uršna sela.

MOPED Tomos 3 prodam. Vel. Brunsnice 61.

TAM 110 kasonar, dobro ohranjen, prodam. Tel. (061) 772-552.

MZ FTZ 250, letnik 1983, prodam. Anton Pavlovič, Bušeča vas 42, Cerklje ob Krki.

Z 101, letnik 1977, registrirano do februarja 1986, prodam. Telefon (068) 51-321.

ZASTAVO 750, letnik 1976, prodam. Podkrižnik, Zalinja vas 15, Otočec, ali na telefon 21-559, dopoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Vel. Bučna vas 48, Novo mesto.

PRODAM Z 750, letnik 1975, Tel.: 25-747, dopoldne.

PRODAM dele za Zastavo 750, Bele, Zabja vas 1.

Kmetijski stroji
TRAKTOR deutz 45006, 900 delovnih ur, in pakja za seno FAHR, kombiniran, delovna širina 2,5 m, prodam. Ivan Koželj, Vodeniška 64, 61217 Vodice.
SEJALNICO za koruzo, dvoredno, vprežno, enofazni in dvofazni plug za traktor Tomo Vinkovič, ugodno prodam. Prešeren, Šmarjeta, Šmarješke Toplice.
PRODAM Tomo Vinkovič 730 in motokultivator goldoni (8 KM), Telefon 84-178.
KULTIVATOR 11P RK 180 prodam. Stane Drmaž, Gor. Brezovica 29, 68310 Sentjerne.
SAMONAKLADALNO prikolico SIP 16, novo, in FIAT 750 LE, letnik 1983, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto.
PUHALNIK Tajfun in prostavni plug Posavac prodam. Tel. 85-961.

TRAKTOR IMT 558 s kabino, prodam. Avsec, Mala Cikava 7, Novo mesto.

TRAKTOR Štore 404 s hidravličnim volanom ter z vso oprumo ugodno prodam. Janko Augustinčič, Polje 15, Bistrica ob Sotli.

TRAKTOR Deutz (25 KS) s koso prodam. Janez Kuhar, Dol. Prekopa 35, 68311 Kostanjevica.

KOSILNICO BCS (benzin, petrolej), dobro ohranjeno, prodam ali zamenjam za les (hrast, smreka). Naslov v upravi lista (2254/85).

KOSILNICO z vozičkom BCS (ACHME) in obračalniki ugodno prodam. Ogled vsako popoldne, Franc Koncila, Dobrič 1.

TRAKTOR Deutz (28 KM) s koso prodam. Jože Lešnjak, Volčkova vas 9, Sentjerne.

TRAKTOR Diesel (20 KM) s kosilnico prodam. Gmajna 2, Raka.

TRAKTOR PORSCHE s koso prodam. Darko Štojs, Sela, Raka.

BCS Diesel prodam. Jože Verhovec, Korenška 9, Velika Loka.

PRODAM traktor znamke Gulner (14 KM) s koso in dirkalno kolo Trarovi, oprema kampanjola. Ivan Kos, Pečice 9, Podsreda. Ogled je možen v soboto ali vsak dan popoldne od 15. ure dalje.

GRABLJE za traktor Tomo Vinkovič ali Pasquali prodam. Zupančič, Lokve 7 a, Črnomelj.

TRAKTOR Steier (18 KM) s hidravliko, koso in jermenico ter dele za peugeot 204 (motor v dobrem stanju) prodam. Milan Plut, Rožni dol, Semič.

TRAKTOR Zetor 4712, letnik 1976, prodam. Hanov, Tribučje, Črnomelj.

TRAKTORSKO frezo Howard prodam. Ignac Selak, Luterško selo 13, Otočec.

PRODAM
LEGLA kalifornijskih črvov prodam. Jože Blatnik, Vavta vas 91, Straža.

SENO prodam. Cvelbar, Šmarjeta 5, 68220 Šmarješke Toplice.

UGODNO prodam 15 let star gruč hiše 9 x 9 m s salonitniki. Telefon (068) 21-144.

ZAMRZOVALNO skrinjo (345 l), malo rabljeno, prodam. Jože Novak, Dol. Težka voda 32, Novo mesto.

SAMOHODNO tračno žago za žaganje drv prodam. Trdinova 21, Novo mesto.

SENO prodam po ugodni ceni. Nakup možen od 1. do 5. maja 1985 na naslovu: Stane Slobodnik, Bojanja vas 29, Metlika.

PRODAM cisterno za gnojevko (1500 l) in škodo po delih. Cena ugodna. Janez Kobetič, Mali Nerajec 6, 68343 Dragutovci.

PRODAM sedežno garnituro, pralni stroj, zamrzovalno skrinjo in zastavo 126 P. Telefon 24-943.

ZAMRZOVALNO OMARO (100 l) prodam. Telefon 81-082, po 15. uri.

PRODAM več novih garajznih vrat v velikosti 230 x 210. Franc Premru, Gruča 3, Sentjerne.

JARČKE, rjave, pasme hisek, stare 3 mesece in pol, prodajam vsak dan. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389.

PRODAM novo motorno žago Stihl 041. Polde Krevs, Mirna peč 109 (žel. postaja).

TOMOS AVTOMATIK 3 MS, nov, ugodno prodam. Telefon 22-834, popoldne.

PONY EKSPRES v dobrem stanju prodam. Jože Istenič, Ljubljanska 18, Novo mesto.

BARVNI TELEVIZOR Grundig prodam. Margita Selan, Gorjanska 6, 68311 Kostanjevica.

OMARO za dnevno sobo (4 regali) prodam. Ogled po 15. uri. Kotnik, Segova 38, Novo mesto.

GAŠENO APNO prodam. Telefon 21-320.

GARAŽNA VRATA, nova, hrastova, obojestransko ltvana, toplotno izolirana (2,20 x 2,40) prodam. Rems, Ragovska 34, Novo mesto.

PRODAM fantovsko posteljo »Peter« brez joggija. Zajc, Mestne njive 4 a, Novo mesto, popoldne.

PEČ Emo central 23, novo, ugodno prodam, ker potrebujem večjo. Srečko Šobotič, Brestanica 34.

BRAKO PRIKOLICO ugodno prodam. Tel. 25-080 ali 25-081 int. 39, od 6. do 14. ure.

PRODAM eno leto star pralni stroj za 4 M in kopalniško bano (160 cm) za 0,5 M. Telefon 25-195.

SPEKTRUM 48 K s kasetami, nov, prodam. Tel. 24-776, popoldne.

UGODNO prodam hladilnik elektranol 30 l na elektriko ali plin, primeren tudi za kampiranje. Tel. (068) 21-963, v popoldanskem času.

PRODAM malo rabljeno športno kolo SENIOR, Alojz Može, Srebrniče 4 a, Novo mesto.

PRODAM koze z mladiči, 7 mesecev staro kratkodlakko istrijanko in 4-tonsko navadno harmoniko. Ivan Jurak, Dol. Kamence 33 a, Novo mesto.

BRUNJE stare hiše poceni prodam, Frane Može, Verdun 14, Stopiče.

30 m² ladijskega poda in štedilnik na drva prodam po ugodni ceni. Telefon 24-140.

PRODAM rabljene traktorske gume 10-28 in 650-16. Anton Zupančič, Sr. Grčevje 16, Otočec ob Krki.

2 t suhega sena (večina detelje) prodam. Branko Saje, Kot 65, Semič, tel. 56-073, popoldne.

SOTOR za 4 osebe prodam po ugodni ceni. Branko Jabuka, Podbočje 28.

HLADILNIK, malo rabljen, prodam. Zorc, Škočjan 28.

KRAVO, staro 10 let, brejo 8 mesecev, prodam. Jože Tisov, Pristava 4, Novo mesto.

SOTOR za 4 osebe prodam. Telefon 21-260.

PRODAM gumi voz (16 col), skoraj nov, in ZASTAVO 750 de luxe, letnik 1976. Franc Gazvoda, Sela pri Zajčjem vrhu 3, Novo mesto.

SEDEŽNO GARNITURO z raztegljivim ležiščem prodam. Tel. 23-608.

PRAŠICA (100 kg), hranjenega z domačo hrano, prodam. Naslov v upravi lista (2252/85).

HARMONIKO »Royalstandard«, 80-basno, z 8 registri, rdeče barve, prodam. Markežič, 68333 Semič.

SPALNICO prodam. Zlatko Romih, Segova 18, tel.: 21-614.

TV Gorenje, črno-beli, prodam. Škočjan 5.

KORUZO v zrnju prodam. Nahaja se v Cerovem logu 24. Vprašajte na telefon (061) 215-697.

PRODAM dirkalno kolo, 3 prestave. Kaferle Roman, V Brezov log 27, Novo mesto.

PRODAM zakonski postelji. Gradšar, Trdinova 5 a, telefon: 20-243.

KUPIM
HIŠO v krški občini, v bližini Brežic ali Sevnice kupim. Ponudbe pod šifro: »120 M«.

PARCELO za vikend v neposredni bližini Novega mesta kupim. Telefon 25-986.

POSEST
PRODAM vikend-brunarico, 6 arov vinograd v Stražnjem vrhu pri Črnomlju. Tel. (068) 51-266.

UGODNO prodam klasično leseno staro slovensko hišo s hlevom (zidano 12 x 6), z vodo, elektriko in ohišnico ter s starim sadovnjakom v velikosti 12 a na Reštanju 16 pri Senovem. Kličite ob sobotah in nedeljah na tel. (041) 158-464.

PRODAM hišo z gostinskimi lokalom in 1 ha zemlje. Zamenjam hišo v Novem mestu ali Dolenjskih Toplicah ali prodam eno stanovanje z lokalom za bife. Ogled vsako soboto in nedeljo na domu. Naslov v upravi lista (2255/85).

ZIDANICO, vinograd in starino (vrt) v Bukovčah prodam. Francka Kovačič, Vinja vas 13, Stopiče.

STAREJŠO HIŠO v centru Novega mesta prodam. Telefon (068) 24-835, od 17. do 19. ure.

PRODAM starejšo hišo, 4 ha obdelovalne zemlje, gozd. Poklek 58, Blanca, Informacije: Anton Pavlič, Brestanica 13.

VIKEND prodam. Prodajam tudi 6000 m² zemlje, od tega 3000 m² gozda, 4 km od Otočca. Telefon (061) 451-583.

PARCELO (10 arov), stara hiša, voda, elektrika, asfalt, na Velikem Obrežu prodam, Miha Bosina, Cvetna 3, Dobova.

ZAZIDLJIVO parcelo s sadovnjakom, površine 26 arov, na Pirsbergu pri Globokem pri Brežicah prodam zdomec. Telefon (061) 312-257, vsak dan od 7. do 9. ure.

NOV VIKEND z mladim vinogradom (350 trt) v Semiču prodam po ugodni ceni. Asfalt do vikenda, elektrika in voda v vikendu. Informacije po telefonu (068) 51-888, ob delavnih od 15. ure dalje, v soboto in nedeljo cel dan.

RAZNO
NOVO stanovanje in nekaj zemlje damo v najem verni družini za vzdrževanje cerkve. Župnijski urad, Polica 38, 61290 Grosuplje.

ODDAM poslovni prostor ob asfaltirani cesti, primeren za obrtnika. Vprašajte pri Kristjani Jancu, Studence, tel. 81-257.

20 GRAMOV ZLATA za zobe prodam za 60.000 din. Naslov v upravi lista (2251/85).

FANT (178-35), miren, ne pije in ne kadi, bi rad spoznal sebi primerno

ŽK Žito Ljubljana tozd Pekarna in slaščičarna Novo mesto, Ločna 21

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju

— kvalificirane in priučene peke za pekarno Novo mesto in Črnomelj

Če se odločite vstopiti v naš kolektiv, pošljite pisno ponudbo v 15 dneh po objavi tega povabila ali se osebno zglasite.

312/17-85

dekle iz Posavja. Cenjene ponudbe pod šifro: »PRIDEM K TEBI«.

PREKLICI

FRANC ŠKOPORC, delavec, Prelesje 2, 68232 Sentrupert, preključem kot neresečine besede, ki sem jih izrekel ALOJZU GREGORČICU iz Okroga 3 zoper njegovo ženo ANO GREGORČIČ iz Okroga ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

EMILJA JEVEŠEK, Kettejev drevoved 46, Novo mesto, opozarjam tov. Alojza KRANČIČA, Hmeljčič, da mu prepovedujem hojo po parcelni številki 659 in 660 ter sekanje lesa. Ob neupoštevanju bomo prisiljeni sodno ukrepati.

VILI ŽAREN, Podbočje 18, prepovedujem pašo kokoši in hojo po mojem vrtu. Kdor tega ne bo upošteval, bo sodno preganjan.

MIHA BOŽIČ, Vel. Brunsnice 99 a, prepovedujem hojo, vožnjo ali kakršnokoli drugo povzročanje škode na parcelah, last MARIJE BOŽIČ, Dol. Suhadolc 27, Brunsnice. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami ANICI PARKELJ iz Prečne iskreno čestitamo za 70. rojstni dan, da bi še dolgo praznovala z nami. Vsi njeni.

Dragim staršem ANI in JANKU IVANUŠIČ s Preloke 64 želimo za njihovih 59 let skupnega življenja zdravje in srečo. Vajini otroci.</

majska loterija '85

Poskusite srečo na srečkah majske loterije, saj vas čaka 19. premij in 199.376 dobitkov v skupni vrednosti 48.000.000 din.

GLAVNA PREMIJA
8.000.000 din

ŽREBANJE 7. maja 1985

**SREČO JE TREBA
DELITI**

**LOTERIJA
SLOVENIJE**

DO »Varnost«, o.sub.o., tozd Varovanje premoženja Kočevje, o.sub.o.

vabi k sodelovanju
za opravljanje nalog in opravil:

nadzorni varnostnik

Pogoji:

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. srednja izobrazba varnostne smeri,
 2. dve leti delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih,
 3. pozitiven odnos do razvoja samoupravnih odnosov,
 4. izpolnjevati mora pogoje, določene po pravilniku o organizaciji službe varovanja materialnih dobrin v OZD, drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, državnih organih in o splošnih pogojih za opravljanje dejavnosti OZD, ki opravljajo storitve varovanja (Uradni list SRS št. 41/83),
 5. vozniški izpit B kategorije,
 6. urejene vojaške obveznosti.
- Poskusno delo traja 90 dni. Osebni dohodek je določen po pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Rok prijave je 8 dni po dnevu objave. Pismene ponudbe sprejema komisija za delovna razmerja tozd Varovanje premoženja, Kočevje, Kidričeva 8. Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh.

307/17-85

GRADIMO SKUPAJ

Če polžek bil bi večja
žival, gradbeni material bi
v Metalki poiskal.

od 16. 4. do 30. 4. 1985

brezplačen prevoz do 30 km od kraja nakupa

metalka

Metalka, prodajalne na Topniški v Ljubljani,
v Domžalah, Kamniku in Ptuj

Emona — Posavje Trgovina in gostinstvo, n.sol.o. tozd Gostinstvo Brežice

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 11. 4. 1985

objavljamô
prosta dela in naloge

vodenje kuhinje v restavraciji pri Blagovnici

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima srednjo gostinsko šolo kuharske smeri in 3 leta delovnih izkušenj
- da je VK gostinski delavec kuharske smeri in 5 let delovnih izkušenj
- da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti
- da ima zdravstvene sposobnosti, ki veljajo za delavce v živilski stroki in so pod stalnimi periodičnimi pregledi
- delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- poskusno delo traja dva meseca
- za vojaške obveznike odslužen vojaški rok.

Kandidati naj vložijo svoje pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pri splošnem sektorju DO Emona—Posavje, Cesta prvih borcev 35, Brežice, v roku 8 dni.

O izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po zadnjem dnevu prijave. Nastop dela takoj.

296/17-85

Skupna strokovna služba SIS družbenih dejavnosti Brežice

Na podlagi pravilnika o sistemizaciji del in nalog pri skupni strokovni službi SIS družbenih dejavnosti Brežice in po sklepu zbora delavcev delovne skupnosti z dne 18. 4. 1985

objavljamô
prosta dela in naloge

tajnika skupščine izobraževalne skupnosti Brežice

z naslednjimi pogoji:

- visoka izobrazba družboslovne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
 - višja izobrazba družboslovne smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj
 - dodatna znanja:
 - aktivno znanje slovenskega jezika
 - poznavanje sistema družbenega dogovarjanja v svobodni menjavi dela ter financiranje skupne porabe v občini in republiki.
- Delavec se sprejema v delovno razmerje v soglasju skupščine izobraževalne skupnosti za dobo 4 let z možnostjo ponovitve.

Objava velja 8 dni po dnevu objave v Dolenjskem listu. O izbiri bodo kandidati obveščeni po sklepu skupščine izobraževalne skupnosti Brežice.

306/17-85

Komisija za delovna razmerja DO Mercator—Preskrba, trg. podjetje na debelo in drobno, p.o., Krško

a) razpisuje prosta dela in naloge

vodja računovodskega oddelka

(4-letni mandat)

b) objavlja prosta dela in naloge

mesarja-sekača

v posl. 5/B Krško za nedoločen čas

Poleg z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

pod a)

- višja ekonomska šola
- 4 leta delovnih izkušenj pri opravljanju del in nalog računovodje

pod b)

- KV mesar—sekač
 - 6 mesecev delovnih izkušenj pri takšnih ali podobnih delih, poskusno delo 1 mesec.
- Kandidati naj pošljejo pismene prijave s potrebnimi dokazili na gornji naslov v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidate pismeno obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

297/17-85

Ljubila si cvetje,
ljubila si dom
in v tihem pomladnem jutru
odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša
draga mama, stara mama in teta

**JOŽEFA
ŠTAMFELJ**

iz Češče vasi 27

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, sosedom, prijateljem in znancem za venco in cvetje ter izrečeno sožalje. Zahvala IMV Suhor in sodelavkam iz Novoteksa Novo mesto. Posebna zahvala župniku za lepo opravljeni poslovljni obred.

Žalujoči: vsi njeni

Že tretje leto tebe ni,
a dan ne mine,
da nisi znani povsod navzoč

V SPOMIN

**MITJU
DAROVCU
— MIČU**

24. aprila so minila tri leta, odkar te ni več med nami. Kruta je resnica, da se ne boš vrnil med nas, a vendar boš še naprej v naših srcih in čas nikoli ne bo izbrisal spomina nate. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov zadnji dom v Vavti vasi. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Vedno žalujoči: vsi njegovi

Straža, 22. aprila 1985

V SPOMIN

Včeraj je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila
naša draga mama

TEREZIJA TKALEC

iz Sadinje vasi 4 a pri Semiču

Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu in na njenem grobu prižgali svečke.

Sin Zvone z ženo Minko in Boštjanom

Semič, 24. aprila 1985

ZAHVALA

vsem, ki ste se tiho poslovili od našega dragega

AVGUSTA FAJFARJA

mu kakorkoli v življenju pomagali, v zadnjih mesecih njemu in nam lajšali bolečino ob kruti resnici ter poklonili toliko cvetja v njegov spomin.

Vsi njegovi

Novo mesto, 22. 4. 1985

ZAHVALA

Ob prerani in bolečji izgubi našega dragega in skrbnega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

**JAKOBA
ŠTUBLJARJA**

iz Cerovca pri Semiču

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, bivšim sodelavcem, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v teh žalostnih trenutkih stali ob strani, nam pismeno in ustno izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremlili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala praporščakom in govornikom za poslovljne besede ob odprtem grobu, gasilskemu društvu in ZZB Črešnjevca, društvu upokojeencev Semič, KZ Črnomelj, Drogi Novo mesto, Iskri Semič, VVO Metlika, GG Črnomelj in OŠ Semič. Zahvalo smo dolžni tudi osebju internega oddelka, posebno še dr. Starcu. Hvala gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Cerovec, 17. aprila 1985

CIRIL ABRAHAMSBURG

V Ribnici poznajo 80-letnega Cirila Abrahamurga iz Lepove kot poštenega in marljivega človeka. Ni se pogospodil, niti ko je bil direktor ribniškega LIP, predhodnika današnjega Inlesa. Za svoje delo je prejel več priznanj in nagrad, med drugim red zaslug za narod, pred kratkim pa tudi priznanje občine Ribnica.

Njegov oče je bil pravzaprav Hrvat iz Lokve pri Delnicah. Prva svetovna vojna je Abrahamurga dosegla v Postojni, ko je bil Ciril star 9 let. Po prvi vojni je Cirilov oče pogodbeno prevzel za 10 let žago SKLAP-CA. Ciril pa se je leta 1919 pri njem zaposlil. Postojna je takrat sodila pod Italijo. Ko se je leta 1928 poročil, se je preselil na Planino pri Rakeku v Jugoslavijo, delat pa je še vedno hodil vsak dan v Postojno, dokler ga niso leta 1939 kot zadnjega Jugoslavana odpustili. Z družino se je preselil v Ribnico, kjer je vodil žago Vinka Kunsitja, dokler je ni moral leta 1942 ustaviti. Nato je leta 1943 odšel v partizane, kjer so mu najprej poverili skrb nad žagami od Ribnice do Cabra. Kasneje so ga Nemci ujeli in odpeljali v taborišče, kjer je bil, dokler ga niso osvobodili Rusi.

Čprav se je vrnil izčrpan, je po naročilu OF takoj prevzel žago v Goriči vasi pri Ribnici. Za obnovo so bile potrebne deske, a hlodov ni bilo in je moral Ciril najprej poskrbeti za sečnjo, nato pa še za žaganje. Ponosno pove, da so žage, ki jih je vodil, vedno dobro poslovale in da ni bilo goljufij in tavvin.

Zaradi delavnosti, poštenosti in znanja je napredoval najprej

za tehničnega vodjo vseh žag na območju občine, od leta 1949 do upokojitve leta 1960 pa je bil direktor LIP Ribnica.

«Gospodarstvo pa sem si drugače zamišljal, kot je danes, pravi. Nikjer nisem nič zapravljal, celo pri žamanju sem varčeval, in čeprav sem bil direktor, sem po potrebi poprišel tudi za fizično delo. Sleparyje in podobne sem takoj nagnal. Danes pa bi radi gospodarili v frakih, nič delali in se pogovarjali le o avtomobilih. Tako pa ne bo šlo.»

Cirila imajo radi vsi, posebno zaradi njegove odkritosti. Izrečna beseda sicer včasih tudi zaboli, a če jo pretehtas, vidiš, da je imel prav. Radi ga imajo njegovi štirje otroci — eden izmed njih je bil tudi ribniški predsednik in za njegovega županovanja so prišli v ribniško občino kadri, ki so odločno pripomogli k današnjemu razvoju občine — pa tudi žena, za katero pravi, da je dobra, da se včasih tudi sporečeta, a se imata vedno rada.

JOŽE PRIMC

Razglednici, vredni katrce in prikolicice

V IMV podelili ključce nagrajencema v akciji »Podarim—dobim«

NOVO MESTO — Minuli četrtek je bila v novomeški IMV manjša slovesnost, na kateri so podelili ključce popularne katrce in počitniške prikolicice srečnežema, ki sta jima pripadli druga in tretja nagrada v zaključnem finalnem žrebanju akcije Smučarske zveze Slovenije »Podarim—dobim«.

Med domala tremi tonami poslanih razglednic je žreb namenil katrco študentki Ireni Stepišnik — Perdih, kateri je ključce novega vozila izročil Stane Andoljšek, vodja tržnega komu-

PREJELA KLJUČE — Stane Andoljšek izročila ključce nove katrce Ireni Stepišnik.

niciranja in informiranja v IMV. Prikupna Irena, doma iz Prvačine pri Dornberku, je kar žarela od sreče: »Še sedaj ne morem verjeti, da je vse to res, ko pa sem izvedela za veselo novico, se mi je kar utrgalo. Še toliko bolj, ker sem kupila le dve srečki, bolj z željo, da pomagam smučarjem, kot da bi pričakovala kakšen dobiček.«

Nič manj dobre volje ni bil tudi Jože Bešter iz Spodnjega Otoka pri Radovljici, ki je prejel ključce počitniške prikolicice.

B. B.

UGLEDNI PREDAVATELJI — Tudi tokrat ni manjkal general polkovnik dr. Zlatko Rendulič. Predaval je o predvidenih načrtih osvajanja vesolja v naslednjem desetletju. (Foto: A. Železnik)

Cvet raketarstva na gori Lisci

Uspel 5. jugoslovanski simpozij — Pohvala za prireditelja, sevaniško Vego

SEVNICA — Številnimi predavanji in zanimivo razpravo se je ob koncu tedna na Lisci končal peti simpozij o astronautiki in raketni tehniki v Jugoslaviji. Simpozij je imel tudi mednarodno obeležje, saj ga je spremljal g. Sigel iz Francije v imenu CNES (Nacionalnega centra za vesmirske raziskave in društva Znanost — tehnika — mladina). Tokrat so prvič aktivno sodelovali tudi sodelavci tovarne protitočnih raket in motorčkov za raketno modelarstvo »19. december« iz Titograda. Na demonstracijski izstrelitev teh raket se je potrudila celo sne-

malna ekipa naše osrednje televizijske hiše.

Veliko referatov je bilo namenjenih obrambi proti toči, raketarji pa so razgrnili tudi svoje siceršnje načrte. Tako so Celjani poročali, da bodo nadaljevali s pripravami na izstrelitev za naše razmere kar mogočne rakete sirij — 5, ki jo bo gnal tekoči vodik. Raketarji iz Bosne razvijajo sondažno raketo kobac. Pokazalo se je, da nihče ljubosumno ne skriva svojega dela in

nizatorjev simpozija. Srečanja na Lisci se je udeležil tudi predsednik jugoslovanske zveze dr. Ladko Doleček iz Sarajeva, ki opravlja še funkcijo izvršnega sekretarja v predsedstvu CK ZKJ Bi.

NAŠEL LETALSKO BOMBO

MIRNA — 46-letni Anton Perko Mirne je v nedeljo prijavil miličnikom, da je pri kopanju temeljev za gradnjo stanovanjske hiše našel manjšo letalsko bombo dolžine 60 centimetrov. Za uničenje nevarnega ostanka druge svetovne vojne je poskrbel pirotehnik.

JEZIKOVA NEDELJA NA BOHORJU

BOHOR — Planinsko društvo Bohor organizira v nedeljo, 28. aprila, jezikovo nedeljo v planinski koči na Bohorju, ki je redno odprta in oskrbovana. Ocenjevanje bodo najdaljše, najtežje in najlepše okrašene jezike. Začetek ocenjevanja bo ob 10. uri.

Dergančeva hiša zvezi paraplegikov

Semič: darilo humanitarni organizaciji

SEMIČ — Dergančeva hiša sredi Semiča v Beli krajini ima že prenovljeno podobo. Služila bo kot dom Zvezi paraplegikov

Slovenije. Dergančevi so namreč svojo domačijo v Semiču podarili humanitarni organizaciji paraplegikov, ki združuje eno največjih vrst telesno prizadetih ljudi.

Hiša je bila potrebna temeljite obnove, zato je zahtevala obsežna gradbena dela, ki so bila opravljena v kratkem času. Notranjost je prilagojena gibanju ljudem na invalidskih vozičkih. Za obnovo je bilo potrebno veliko denarja, ki ga je prispeval Loterijski zavod Slovenije, nekaj pa tudi sama Zveza paraplegikov.

V domu nameravamo urediti stalno razstavo naših likovnih umetnikov in postaviti spominsko ploščo dr. Viktorju Dergancu, sicer pa nam bo dom služil za oddih, razna družabna srečanja, priprave športnikov, za tečaje itd.

Sedaj ko je jedro nekdanje semiške domačije zdravniške rodbine Derganc v našem upravljanju in ko imamo lepo obnovljen dom, bomo slovenski paraplegiki vedno radi prihajali v ta prijetni kotiček Bele krajine. Mislimo, da je prišla Dergančeva domačija v prave roke, zato se bomo potrudili, da bomo zaupanje Dergančevih upravičili s tem, da bomo za dom vzorni skrbeli, tako da bo njihova domačija živela naprej z nami. Seveda ob tem računamo tudi na pomoč naše Tončke Pivec.

JOŽE GLOBOKAR

A. Ž.

MESEC BREŽIŠKIH ANSAMBLŌV

BREŽICE — V maju bodo Brežičani imeli priložnost spoznati domače ansamble iz vse občine. Najmanj po trije skupaj bodo igrali ob sobotah dopoldne od 10. do 12. uri pred Blagovnico Posavja. Prvi nastop bo 11. maja. Sodelovanje so napovedali: Dobri prijatelji, Dobovskih pet, Bizeljski fantje, Optimisti, Vis—mladi, Novi prijatelji, ansambel Tonija Hervola, Objem in ansambel Lojzeta Ogoreva.

V oddelku za glasbila prireja Emona Posavje v Blagovnici skupaj z beogradskega Prosveto prodajno razstavo glasbil. Na njej bodo prikazali vse glasbene instrumente, ki jih je trenutno možno dobiti na jugoslovanskem tržišču.

kozerija

ŽALOSTNA IN VESELA NOVICA

Jutra so sicer lahko lepa, toda meni so vsa brez izjeme ogabna. Vzrok takemu počutju je iskati v tem, da rad spim. Zvečer bi bdel do polnoči, ko pa je treba zjutraj vstati, se mi po čelu naberejo potne srage, na ustnicah pa ostanejo neizrečene kletvice. Da bi spravil v dobro voljo, si pomagam z radiom, ki ga vklopim, brž ko utišam budilko. Glasba in čeblanje napovedovalk mi dobro deneta, poleg tega prislubnem tudi poročilom.

Tudi prejšnji torek je bilo tako: prijazna spikerica je duho-

vičila, angleški pevci so peli, zunaj je sijalo sonce...

— Poročila. Drage poslušalke, spoštovani poslušalci, dobro jutro. Najprej vas bomo seznanili z manj veselo, nato pa z veselo novico. Pa pričnimo s prvo. Od danes dalje boste dražje plačevali naslednje: električno energijo, stanovanja, sladkor, olje, kvas, mesne izdelke, maslo, bencin, kurilno olje, kruh, drva za kurjavo, vžgalnice in usnjarske izdelke, vžgalice, podražil se je potniški promet,

nadalje sadje in zelenjava, sol, avtomobili, kolesa, mopedi, radijski in televizijski sprejemniki, ročne ure, zlatnina, nogavice, zobne krtačke in paste, toaletni papir, brisače, rjuhe, vse konzerve, časopisi in revije, pohištvo, parfumi, kozmetika, škarje, noži, ključavnice, cement, opeka, železo, srebro, žveplo, šolski zvezki, knjige, torbice, nalivna peresa, svinčniki...

Pritisnil sem na gumb in radijski sprejemnik je utihnil, a sem ga takoj prižgal, ker me je zanimala vesela novica. Dočakal

sem jo: In zdaj, drage poslušalke in cenjeni poslušalci, že objubljen vesela novica. Za danes nam obetajo vremenoslovci sončno vreme z dokaj visokimi dnevnimi temperaturami. Ob Primorju se bo dvignilo živo srebro celo do...

Izvelkel sem žico iz vtičnice. Prekletu daleč smo prišli, ko nas razveseljujejo le s tem, kar nam nudi mati Narava. Že vem, kdo si bo pričel pripisovati zasluge tudi za to.

TONI GAŠPERIČ

PRAZNIČNA FRATA

V ponovno vse bolj obiskanem domu na Frati in okrog njega bo te dni zaživelo. Poleg že običajne diskoteke ob petkih in sobotah bo za sukanje petja skrbel še priljubljeni ansambel Franca Potočarja (na sliki), ki bo na-

stopil v nedeljo, 28. aprila, ob 16. uri in na večer pred praznikom, v torek, 30. aprila, ob 19. ure dalje, ko bo pri domu zagorel tudi praznični kres. Poleg glasbe in prijetnega domačega vzdušja goste v domu postrežejo tudi z domačimi jedmi in pristnimi belokranjskimi vini po zares zmernih cenah. Dom na Frati se posebej priporoča izletnikom in skupinam iz delovnih organizacij, šolarjem in študentom pa zaradi vse večjega zanimanja za prenočevanje v domu priporočajo, da si postelje rezervirajo vnaprej. (Tel. 23-174)

V ŠKOCJANU ZA SREBRNA VEGOVA PRIZNANJA

ŠKOCJAN — Preteklo soboto je bilo v tukajšnji šoli občinsko tekmovanje matematikov osnovnih šol za srebrna Vegova priznanja. Udeležilo se ga je 118 učencev. Po pozdravnem nagovoru Evgena Pungersiča, predstavnika pokrovitelja tekmovanja Emona Doljenjca iz Novega mesta, so učenci dve uri reševali naloge, v času do razglasitve rezultatov pa so se okrepčali in si ogledali film. In izidi? Med tekmovalci šestih razredov so bili najboljši: Sabina Novak (OŠ 15. divizije Grm), Natalija Martinič (OŠ 15. divizije Grm) in Ana Farkaš OŠ Katja Rupena, Novo mesto). Med sedmošolci so se najbolj odrezali: Iztok Umek (OŠ Katja Rupena), Gregor Malenšek (OŠ 15. divizije Grm), tretje mesto pa sta si razdelila Anamarija Crnčič in Uroš Mesojedec (OŠ Katja Rupena). Pri osmošolcih je bila prva Nataša Bajc (OŠ Katja Rupena), drugi Marko Bračko (OŠ M. Šobar-Nataša), tretje mesto pa si delita Jangj Vovk (OŠ Baza 20) in Vlasta Županc (OŠ Katja Rupena). Najboljši so prejeli knjižne nagrade, 47 učencev pa je dobilo srebrno Vegovo priznanje.

DARJA OBERČ, 6. b OŠ ŠKOCJAN

Obeta se tropsko poletje

Napoved vremenarja Borisa Koljčičkega

ZEMUN — Milan Praznik iz Sevnice je pred dnevi obiskal amaterskega vremenarja Borisa Koljčičkega na njegovem domu v Beogradu.

Praznik s toplimi besedami govori o tem skromnem, a sicer tako znanem možu. Živi življenje upokojenca. »V pogovoru se je najprej pozanimal, zakaj potrebujemo podatke o vremenu. Povedal sem mu, da pripravljamo prireditev na prostem. Za hip je izginil in se vrnil s tiskano napovedjo vremena za celo leto.« pripoveduje Praznik.

In kako se na kratko glasi napoved?

Mirna pomlad, toplo poletje, dolga jesen. 1. maja bo toplo vreme s temperaturami okrog 27°C. Sledili naj bi dve hladnejši obdobji od 8. do 12. in 26. do 28. maja. Do 20. junija naj bi bilo spremenljivo. Pravo poletje se bo

pričelo konec junija. Konec tega meseca in prvih 20 dni julija naj bi bili kot naračeni za dopustovanje. Vreme naj bi bilo takrat stabilizirano, že s prvimi pasjimi dnevi s temperaturami nad 30°C.

Tudi v avgustu naj bi se nadaljevala juljska vročina, ko naj bi postalo kar tropsko. Toplo naj bi bilo tudi septembra, ko naj bi bilo dolgo tudi še po 30°C! Oktobra naj bi imeli še eno poletje, ki se lahko zavleče celo v november. Ohladitev naj bi prišla šele v zadnji tretjini decembra, sneg pa okrog novega leta.

Milan Praznik je hotel izvedeti kaj več o metodah vremenarja Koljčičkega. Odgovoril mu je samo, da je potrebna dolgoletna izkušnja, da pa se določene zakonitosti ponavljajo. Sicer pa nam preostaja le, da počakamo in vidimo, kako se mu to obnese.

A. Ž.

V SOBOTO MALI MARATON OF

LESKOVEC — Partizan iz Leskovca organizira v počastitev dneva OF in 40. obletnice osvoboditve v soboto, 27. aprila, s startom ob 10. uri mali maratonski tek. Proga bo dolga 22 kilometrov, speljana skozi Brezje, Senuše, Ravni, Veliki Trn, Golek, cilj pa bo pred OŠ Milke Kerin v Leskovcu. Prijave zbira AS Maraton, 68 273 Leskovec, moč jih bo oddati še uro pred startom. Startnina bo 100 dn. Ob prireditvi bo tudi očističevalna akcija kraja: krajanji, mladinci, šolarji in ostali se bodo zbrali danes ob 17. uri pred osnovno šolo.

DISKO PLES V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ — V Centru srednjih šol v Črnomlju bo v petek, 26. aprila, prvič gostovala potujoča diskoteka Sraka s svojim izbranim in slogovno raznolikim plesnim programom. Belokranjski šolarji bodo lahko zaplesali ob zvokih najnovejših pop in disko glasbe, za popestritev pa bodo na vrsti tudi znane viže s področja country in rock in roll muzike. Ples se bo pričel ob 18. uri.

ROCK NA LOKI

NOVO MESTO — Jutri, 26. aprila, (če bo deževalo pa dan kasneje) se bo z nastopom treh ansamblov pričela sezona koncertov pod vedrim nebom, imenovana Večeri na Loki. Glasbena zadruga, ki bo tudi letos v Novo mesto privabila vrsto najbolj znanih slovenskih in jugoslovanskih pop in rock skupin, prireja Večere na Loki z nastopom dveh novomeških skupin — Dvestov in Pandan — ter z metliškim Industri bagom. Muzikanti bodo zagodili ob 19. uri.